გაზეთი დაარსებულია 1918 წელს,
სამშაბათი, 7 ივნისი, 2005 წელი.
№133 (5166)

იმისთანა წმინდა ხალმეში, ტოგოტიც ბოჭდეული სიტყვაა, ტყუილებით და ჭიტებით ბუტოის გაფანა ყველა უკადბისხმაზე უსამაგლესია.

საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge | ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika | ჩვენს გაზეთს კითხულობენ აშშ-ში, გერმანიაში, რუსეთში, ჰოლანდიაში, საფრანგეთში, უკრაინაში, ისრაელსა და სხვა ქვეყნებში. ფასი 50 თეთრი.

◎ სტიქია

უშუქობა წვიმების გამო... წყალიც მკაცრი გრაფიკით გვექნება

კოკისპირულმა წვიმებმა თბილისის ელექტროგამანაწილებელი ქსელი დააზიანა. როგორც თელასში განაცხადეს, გახშირებული წვიმების გამო, თბილისის ელექტროგამანაწილებელ ქსელში ფიდერების ავარიულმა გამორთვებმა იმატა, რის გამოც თბილისის ზოგიერთ უბანს ელექტროენერგია შეზღუდვით მიეწოდება.

ბოლო მონაცემებით, გამორთულია 20-მდე ფიდერი. ამჟამად თელასი მათი აღდგენის მიზნით, სარემონტო სამუშაოებს ასრულებს.

* * *

გაღაუღებელი, წვიმების შედეგად თბილისის ზოგიერთი უბანი დაიგბორა. განსაკუთრებით მძიმე მდგომარეობაა გლდანის მე-7 მიკრორაიონსა და ავჭალაში. მთლიანად დაიგბორა ლიბანის ქ. №№24–26 და ფეიქრების ქუჩის 14 ნომერი. აღნიშნულ უბნებში წყალი საცხოვრებელ სახლებში შევიდა.

* * *

მცხეთა-მთიანეთის რეგიონში გადაუღებელი წვიმების გამო ისევ კრიტიკული ვითარებაა. საგრძნობლად მოიმატა წყლის დონემ ჟინვალ-ჰესში, სადაც შესაძლოა საჭირო გახდეს ჭარბი წყლის გამოშვება, რაც, თავის მხრივ, საფრთხეს შეუქმნის მიმდებარე დასახლებულ პუნქტებს. დაზიანებულია ბულაჩაურის წყალსაცავიც და როგორც სპეციალისტები აცხადებენ, თუ წვიმა არ გადაიღებს, არ არის გამორიცხული თბილისის წყალმომარაგებას საფრთხე შეექმნას. დაიგბორა სოფელი ბულაჩაური, რომელიც 6 ივნისს პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ნოღაიდელმა მოინახულა.

როგორც „მედია-ნიუსს“ რეგიონში პრეზიდენტის რწმუნებულის მოადგილემ შადიმან შამანაძემ განუცხადა, ერთი თვის წინათ მომხდარ წყალდიდობას რეგიონი მეტ-ნაკლებად მომზადებული დახვდა – ჟინვალ-ჰესი ზედმეტი წყლისგან გათავისუფლებული იყო, მაგრამ ივნისში წყალდიდობას აღარ ელოდნენ, ამიგომ ჰესს საფრთხე დაემუქრა.

იხ. მე-2 გვ.

ნომერში წაიკითხავთ:

მატარებელი დიდი ხნის ჩავლილია

გავეცანი ჟურნალ „თბილისელებში“ (№13. 28 მარტი-3 აპრილი. 2005 წ.) გამოქვეყნებულ ნინო ხაჩიძის წერილს – „რატომ არ ლაპარაკობდა მვიად გამსახურდია მეგრულად“ და ერთობ გაკვირვებული დავრჩი, ფაქტობრივად, ეს არის ინტერვიუ აკაკი ასათიანთან.

მე-3 გვ.

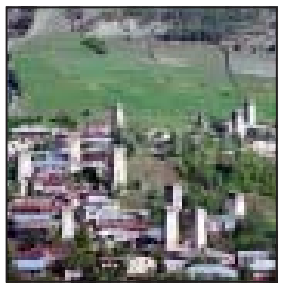

ხალდეს გმირული მატიანე და აკაკი წერეთელი

ხალდე თავისუფალი სვანეთის ერთ-ერთი ულამაზესი სოფელია. იგი მერცხლის ბუდესავით მიკრულა მთის კალთაზე, ევროპაში მეორე სოფელია ზღვის დონიდან სიმაღლის მიხედვით.

მე-6 გვ.

◎ კანონმდებლები

გუდაურში პარლამენტის ბიურო მშვიდად მსჯელობდა, ფასანაური კი ღვარს მიჰქონდა...

იხ. მე-3 გვ.

◎ საწარმო

5. „იტერამ“ თვალებში გამოიხედა

მწარმოებელი, რომელიც „ქიმბოჭკოსგან“ რამდენიმე ასეულ მეტრში მდებარეობს

– თუმცა, ჩვენთვის მთავარი წინსელის დამადასტურებელი ციფრები კი არა, საწარმოში დასაქმებული ხალხია, ვინც უკვე იგრძნო სტაბილურობა, ვისაც ამის წყალობით ხვალინდელი დღის იმედიც მიეცა და მისი დაგეგმვის საშუალებაც...

ეს სიტყვები სააქციო საზოგადოება „აზოტის“ გენერალურმა დირექტორმა ანდრეი პარშუტინმა ჩემთან საუბრის მიწურულს თქვა, როდესაც დიქტოფონი უკვე გამორთული იყო.

იმაზე, თუ რას და როგორ ფიქრობენ „აზოტელები“ ბოლო სამი წლის განმავლობაში საწარმოში „იტერას“ საქმიანობის შესახებ, ჩვენმა ჟურნალისტებმა, რომლებიც რამდენიმე საათით ვსტუმრობდით ამ ქიმიურ საწარმოს, თავიანთი პუბლიკაციებით უკვე მოგვითხრეს. ამიგომაც ზედმეტი ციფრებითა და მონაცემებით მკითხველს ყურადღებას ამჟამად არ გადავდლი. იმის გარკვევას შევეცდები, რა მემკვიდრეობა დახვდა აქ „იტერას“ სამი წლის წინათ, რა გააკეთა დროის განვლილ მონაკვეთში და რა სამომავლო გეგმები აქვს.

იხ. მე-3 გვ.

◎ დაფასება

პრეზიდენტის პირობა

– ყველაფერს ვაკეთებთ კალათბურთის განვითარებისთვის: ყველგან მოვაწყობთ კალათბურთის მოედნებს, ვკიდებთ ფარებს, ვაკეთებთ დარბაზებს, – განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა სახელმწიფო კანცელარიაში ქართველ კალათბურთელებთან და სხვა სპორტსმენებთან შეხვედრის დროს.

პრეზიდენტის თქმით, მას ბავშვობის საუკეთესო წუთები კალათბურთის მოედანზე აქვს გატარებული. – ნინოწმინდელებს შევპირდი, რომ იქ დიდ სპორტულ დარბაზს ავაშენებთ, რომელშიც კალათბურთის დარბაზიც იქნება, – აცხადებს პრეზიდენტი. მან ახალგაზრდებს შორის ძალოსნობაში მსოფლიო ჩემპიონი **არსენ კასაბიევი** და მისი მწვრთნელი **ვანო გრიქუროვი** ღირსების ორდენით დაჯილდოვა. მათ ორდენები ქართული ძალოსნური სპორტის განვითარებაში შეტანილი წვლილისთვის გადაეცათ. მიხეილ სააკაშვილმა კასაბიევს სამხრეთ კორეაში მსოფლიო ჩემპიონატზე ოქროს მედლის მოპოვება ოსურ ენაზე მიულოცა.

– ჩვენ გვინდა, რომ ძალოსნურ სპორტში ბევრად უკეთესი პირობები იყოს შექმნილი და ამ მუშაობის პირველი შედეგი უკვე გვაქვს – არსენ კასაბიევი მსოფლიო ჩემპიონი გახდა, – განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა.

◎ ფაქტი

მიწისძვრა თბილისში

საქართველოს სეისმოლოგიური ობსერვატორია უარყოფს მასმედიით გავრცელებულ ინფორმაციას, თითქოს თბილისში 5 ივნისს მომხდარი მიწისძვრის სეისმური კერა ნაძალადევში მდებარეობდა.

როგორც „მედია-ნიუსს“ გეოფიზიკის ერთიანი დაცვის სამსახურის გეოფიზიკოსმა თეა გოღოლაძემ განუცხადა, მიწისძვრის ეპიცენტრი თბილისის სამხრეთ მიდამოებში დაფიქსირდა.

მისი მაკროსეისმური ეფექტი 3 बალი იყო და არა 4, როგორც ეს მაშინ ითქვა, ხოლო ენერგეტიკულმა სიდიდემ რიხტერის შკალით 2,8 მაგნიტუდას მიაღწია.

◎ დღის შეკითხვა

მოგწონთ თუ არა კვირაობით რუსთაველის პროსპექტის გადაკეტვა?

ცარიელი რუსთაველის გამგზირი და...

5 ივნისს, მხოლოდ ერთი დღით, რუსთაველის პროსპექტი გადაიკეტა, ხალხს თავისუფლად სიარულის უფლება მიეცა და, როგორც ყოველთვის, ახლაც აჟიოტაჟი ატყდა...

გიორგი არჩვაძე, ტექნოლოგი: – 67 წლის კაცი ვარ, რაც თავი მახსოვს, სულ ამ რუსთაველის პროსპექტის გადაკეტვაშია ლაპარაკი. ვერა და ვერ ვეღირსეთ. აგერ, ერთი დღე ავკრძალეთ იქ მანქანების მოძრაობა და ნახეთ რა წუწუნი გაისმა, – ვის ესეირნებაო, რა დროს ეგეთებიაო. გაზარმაცდა ხალხი. ზოგს, ნება რომ მისცე, მაპატიეთ და, ტუალეტშიც „მარშრუტკით“ შევა. ამ თბილისელებს, და უფრო ახალგაზრდებს, ფეხით სიარული ჭირივით ეზარებათ.

ზაირა ბახტაძე, ქიმიკოსი: – მთაწმინდაზე ეს ერთი გამჭოლი ქუჩაა. თუ რუსთაველს გადაკეტავ, მაშინ სხვა ქუჩა სამოძრაოდ მშვიდ უნდა გქონდეს. თბილისში ლამის ერთი მილიონი მანქანაა, ყველა რუსთაველზე ვარბის. სადღაა ფეხით მოსიარულე. ხალხი აღრე სასეირნოდ, ერთმანეთის სანახავად რუსთაველზეც დადიოდა და პლეხანოვზეც, მუშაიდშიც და არგოს ბაღშიც. წავიდა ის დრო. დღეს ინტერნეტია, მობილური ტელეფონები, ღამის კლუბები, საუნები, კაზინოები... იქ მიძვრებიან.

ვაჟა ლომაძე, ინჟინერი: – ზუსტად ამ დღეებში პარიზის ცენტრიც გადაკეტეს, მაღრიდისაც, ლონდონისაც. იქ სპორტული სანახაობები მოეწყო, ხალხი მართლა სეირნობდა, დროს ატარებდა, აბარტს იცრობდა, ერთობოდა. აქ რა მოხდა? მსგავსი არაფერი. მესმის, ეს პირველი იყო, მაგრამ ამ პირველსაც კარგად უნდა გათვლა, თორემ მეორეც ჩავარდება. მარტო ბიზნესმენების გაფრთხილება და კაფე-ბარების გარეთ სავაჭროდ გამოსვლა ვერავის მიიზიდავს.

ბელა მანჯგალაძე, დიასახლისი: – ხომ ამბობდნენ – ლუწ რიცხვებში ლუწნომრიანი მანქანები გავუშვათ ქალაქში, კენტ რიცხვებში კი კენტნომრიანებიო? რაგომ არ ვაკეთებთ? ასე ხომ ქალაქში მანქანების რაოდენობა განახევრდება და მაშინ რუსთაველის გადაკეტვაც მოხერხდება და აღმაშენებლისაც. იხრჩობა ქალაქი გამონაბოლქვით. კვირასაც უნდა გადაკეტონ და შაბათსაც. ეს ცოტა შვებას მოგვცემს.

ბიჭიკო ფრუიძე, მძღოლი: – მერია ქუჩებს კეტავს, მგზავრები კი ჩვენ გვეჩხუბებიან. წალეკა ტელევიზია რეკლამამ და ამის წინასწარ გამოცხადება რა დიდი ამბავია? როცა მგზავრებს ეცოდინებათ, რომ ესა და ეს ქუჩა კვირაობით თუ შაბათობით მუდმივად გადაიკეტება, მაშინ საკამათოც აღარაფერი იქნება. რაც მთავარია, გზა მოგვეცეს პარალელური, გზა. ისე ძნელია მოძრაობა, კამათის თავიდან აცილება.

მოამზადა
ბადრი იაშვილმა.
ჯავარ ლომაძის ფოტო.

და გადაჯედილი თაბუკაშვილის ქუჩა

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

სერგეი ივანოვი: „ჩვენ შევქმნით ორ ახალ ბაზას რუსეთ-საქართველოს საზღვრის მახლობლად“

ჟურნალ „პროფილის“ კორესპონდენტმა სვეტლანა ბაბაევასთვის მიცემულ ინტერვიუში, რუსეთის ფედერაციის თავდაცვის მინისტრმა სერგეი ივანოვმა პირველად დაასახელა საქართველოს ტერიტორიიდან რუსეთის ბაზების გაგანის პარამეტრები.

გასულ კვირას დასრულდა კონფლიქტი, რომელიც „აქტიურ ფაზაში“ გრძელდებოდა დაახლოებით წლინახევარი, პასიურში კი – ექვსი წელი. მოსკოვმა და თბილისმა მიაღწიეს მორიგებას საქართველოს ტერიტორიიდან რუსეთის ბაზების გაგანის პარამეტრების, ვადებისა და მექანიზმების შესახებ. ბაზები, რომლებიც საქართველოში დარჩა საბჭოური დროის შემდეგ, მთელი ამ წლების განმავლობაში გარკვეული გამღიზიანებლის როლს ასრულებდა როგორც ევროპისთვის (იგი საყვედურობდა რუსეთის იმის გამო, რომ არ ასრულებდა ნატისრ ვალდებულებებს), ისე საქართველოსთვის, რომელსაც არ სურდა, რომ „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ კვლავ ჰქონოდა თავის ტერიგორიაზე რუსეთის სამხედრო ანალავი.

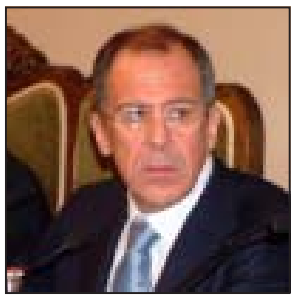

იხ. მე-2 გვ.

ინტერპანორამა

ექვატორული გვინეის პრეზიდენტმა თავის დაბადების დღეს შეაწყალა სომეხი პილოტები, რომლებიც ამ ქვეყანაში საკონტრაქტო პირობებით რეისებს ასრულებდნენ და რომელთაც შარშან გვინეის სასამართლომ სხვადასხვა ვადით აღუკვეთა თავისუფლება. შეწყალებულ პილოტებს, რომლებიც უარყოფდნენ წაყენებულ ბრალდებებს, დაუყოვნებლივ გაათავისუფლებენ და სომხეთში გაგზავნიან.

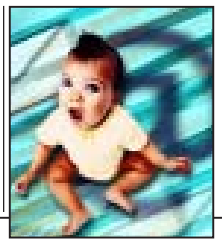

მალაიზიამი ეროვნული სარეგისტრაციო დეპარტამენტი ახალშობილებს მისცემს საკუთარი ელექტრონული ფოსტის მისამართს, რომლითაც ბავშვები შემდგომში ყოველგვარი შეზღუდვების გარეშე ისარგებლებენ. ხელისუფლების აზრით, ეს სიახლე მნიშვნელოვნად აამაღლებს ახალშობილთა მშობლების საკომპიუტერო ცოდნას.

არქიტექტურული კონკურსი

საქართველოს არქიტექტორთა კავშირი და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურის ინსტიტუტის და ნაკვეთის მფლობელი ფიზიკური პირები აცხადებენ ადგილობრივი მნიშვნელობის ღია კონკურსს ქ. თბილისში საირმის ბორაზე ათბინიანი საცხოვრებელი სახლის საუკეთესო ესკიზური პროექტის გამოსაცალენად. გამარჯვებულთათვის დაწესებულია სამი პრემია, თითოეული 4 000 ლარის ოდენობით.

კონკურსში მონაწილეთა რეგისტრაცია, საკონკურსო პროგრამა და პირობები გაიცემა 2005 წლის 7 ივნისიდან საქართველოს არქიტექტორთა კავშირში. დ. აღმაშენებლის გამზირი 89/24 III სართული, ნუგზარ დუღუჩავასთან.

ტელეფონი: 22-74-02, 96-86-58. ფაქსი: 95-99-87.
ელ-ფოსტა: archunion geo@yahoo.com.

№ 133. სამშაბათი. 7 ივნისი. 2005 წელი.

◎ სტიქია

უშუქობა წვიმების გამო... წყალიც მკაცრი გრაფიკით გვექნება

(პირველი გვერდიდან)

განსაკუთრებით რთული ვითარებაა თიანეთში, სადაც მდინარე იორმა სავალი გზა წაიღო; 15 სოფელი დანარჩენ საქართველოს ისევ მოწყვეტილია, უგზოობის გამო მათთან დაკავშირება და მძიმე ტექნიკის გადაადგილება ვერ ხერხდება. მსგავსი ვითარებაა ფშავ-ხევსურეთისკენ მიმავალ გზაშეც. სოფელ მაღაროსკართან გზა ორგან დაიმეწყრა.

არაგვისპირში, სოფელ წითელსოფლიდან კი საჭირო გახდა მოსახლეობის ევაკუაცია, ვინაიდან მათ საცხოვრებელ სახლებს საფრთხე დამუქრა. აქ ყველა სახლი მდინარესთან ახლოს მდებარეობს.

* * *

მომავალი ორი-სამი დღის განმავლობაში თბილისის მოსახლეობა სასმელ წყალს მხოლოდ 2-3-საათიანი გრაფიკით მიიღებს.

ამ საკითხთან დაკავშირებით გამართულ საგანგებო ბრიფინგზე ქალაქის მერმა ზურაბ ჭიაბერაშვილმა განაცხადა, რომ უხვმა ნალექებმა არაგვის ხეობაში წყალდიდობა გამოიწვია, რამაც ქალაქის წყალმომარაგებაში დიდი პრობლემები შექმნა. საქმე ის არის, რომ სასმელი წყლით თბილისი არაგვის ხეობიდან მარაგდება.

თბილისის პრემიერმა თემურ ქერსელმა კი პირადად მოინახულა არაგვის ხეობა და როგორც მან მერთან ერთად გამართულ ბრიფინგზე განაცხადა, ვითარება საკმაოდ რთულია. წყალდიდობის შედეგად აიმღვრა არაგვის წყალი, რამაც, ორი წყლის საფილტრი სადგური, კერძოდ, ბულაჩაურისა და ჭოპორტის სადგურების გათიშვა გამოიწვია. ამჟამად მუშაობს მხოლოდ ოთხი საფილტრი სადგური, რამაც თბილისის მოსახლეობის ერთი მესამედი წყალმოუმარაგებლად დატოვა. როგორც ქერსელმა განაცხადა, ვინაიდან მოსახლეობას წყალი თანაბრად უნდა მიეწოდოს, შემუშავდება შესაბამისი გრაფიკი. სავარაუდოდ, დედაქალაქის უნები წყალს 2-3-საათიანი გრაფიკით მიიღებენ.

პრემიერის თქმით, ნალექების ასეთი რაოდენობა თბილისში ბოლო 20-30 წელია არ ყოფილა. უხვმა ნალექმა დედაქალაქის გარკვეული უნების დაგბორვა და საცხოვრებელი ბინების დაზიანებაც გამოიწვია.

ჭიაბერაშვილის განცხადებით, დაგბორვა სანიაღვრე კოლექტორების დაცობამ გამოიწვია, რის გამოც მათ დიდი ოდენობით წყალი ვერ გააგარეს.

ამჟამად მიმდინარეობს კოლექტორების ინტენსიური გაწმენდა.

რაც შეეხება მოსახლეობას, რომლებსაც წყალმა საცხოვრებელი ბინები დაუნგრია, როგორც მერმა განაცხადა, ისინი დახმარებას მიიღებენ ქალაქის მთავრობიდან.

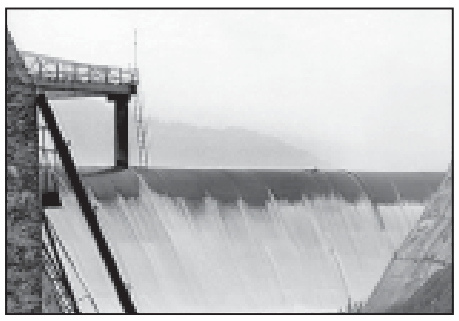

მედია-ნიუსი.

◎ ინფორმაცია

ლატვიელ კოლეგებთან თანამშრომლობით

საქართველოს პარლამენტის ევროპასთან ინტეგრაციის კომიტეტი ლატვიელ კოლეგებთან ერთად ევროკავშირის ეგიდით ურთიერთთანამშრომლობის ოთხ პროგრამას განახორციელებს.

საქართველოს პარლამენტის ევროპასთან ინტეგრაციის კომიტეტის ხელმძღვანელის დავით ბაქრაძის განცხადებით, ქართული მხარე გაიზიარებს ლატვიურ გამოცდილებას საკანონმდებლო ორგანოებთან, ბიზნეს-წრეებთან და მედიასთან ეფექტიანი თანამშრომლობისთვის.

მისივე თქმით, იგეგმება სპეციალური და გაცვლითი პროგრამები არასამთავრობო, პარლამენტის სხვადასხვა კომიტეტის და მედიის წარმომადგენლებისთვის.

ეროვნული ბანკის კაპიტალი გაიზრდება

4-5 ივნისს გუდაურში გაიმართა საერთაშორისო საავალუტო ფონდის მიერ ქართველი პარლამენტარებისთვის ორგანიზებული სემინარი, რომლის მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი რომან გოცირიძე. სემინარის ძირითადი თემა იყო საქართველო, კერძოდ, ფისკალური და ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა და სიღარიბის დაძლევის საკითხები. ორი დღის განმავლობაში საკანონმდებლო ხელისუფლების წარმომამდგენლები საქართველოში ფისკალურ და ფულად-საკრედიტო სფეროში მიმდინარე რეფორმებს, სიღარიბის დაძლევისა და ეკონომიკური ზრდის პროგრამის მიმდინარეობას განიხილავდნენ. ამ თემაზე მოხსენება გააკეთა საქართველოში საერთაშორისო საავალუტო ფონდის მუდმივმა წარმომადგენელმა რობერტ კრისტიანსენმა. მან ვრცლად მიმოიხილა ძირითადი მონეტარული მოვლენები 2004-2005 წლებში. საავალუტო ფონდის წარმომადგენლის შეფასებით, ეკონომიკის ლეგალიზებამ და დიდი ოდენობით უცხოური კაპიტალის შემოდინებამ გასულ წელს ქვეყანაში ლარის რეალური გამყარება და ინფლაციის ზრდა გამოიწვია. რობერტ კრისტიანსენის პროგნოზით, ფისკალური დეფიციტის ფონზე, 2005 წელს საქართველოში მოსალოდნელია სარეზერვო ფულის ზრდა. ამდენად, საქართველოს ეროვნული ბანკი ინფლაციასა და ლარის კურსის რეალურ გამყარებას შორის რთული არჩევანის წინაშე დგას.

საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტმა რომან გოცირიძემ თავის მოხსენებაში განაცხადა, რომ 2005 წელს ინფლაცია ერთნიშნა ციფრით უნდა გამოისახებოდეს, ხოლო ლარის კურსი – მოზიერად გამყარდეს. ეროვნული ბანკის ხელმძღვანელმა სემინარის მონაწილეებს გააცნო ბანკის წინადადება – ეგაპობრივად, 40 მლნ ლარამდე გაიზარდოს ეროვნული ბანკის კაპიტალის ოდენობა. ეს მაჩვენებელი სადღეისოდ 15 მლნ ლარს შეადგენს, რაც მისი აქტივების მხოლოდ ერთი პროცენტია. ეს ყველაზე დაბალი მაჩვენებელია დსთ-ს სივრცეში.

ნავთობის პარალელური მარშრუტები

აზერბაიჯანის საერთაშორისო ოპერაციული კომპანია (ის აზერი-ჩირაგი-გიუნეშლის ნავთობსაბადოების გადამმუშავებელი ოპერატორი კომპანიაა) ივნისში რკინიგზის საშუალებით დღეღამეში ორმოცი ათასი ბარელი ნავთობის ექსპორტის დაიწყებას აპირებს, – ამის შესახებ კომპანიის პრეზიდენტმა დევიდ ვუდვორდმა განაცხადა. მისი თქმით, აზერბაიჯანის საერთაშორისო ოპერაციული კომპანია ასევე გეგმავს „ჩრდილოეთის“ მარშრუტით მისი ექსპორტირება პარალელურად მოხდება. ბაქო-ნოვოროსიისკთან შედარებით, რკინიგზით ნავთობის ექსპორტირება ბარელ ნავთობზე ოთხი-ხუთი დოლარით იაფი ჯდება.

აზერბაიჯანის საერთაშორისო ოპერაციული კომპანია ჩირაგის საბადოდან ნავთობის ექსპორტისთვის ბაქო-სუფსას მილსადენს იყენებდა, ხოლო აზერის საბადოდან ნავთობის მოპოვების დაწყების გამო კომპანიამ აპრილ-მაისში სრული დატვირთვით აამოქმედა როგორც „დასავლეთის“ (ბაქო-სუფსა), ისე „ჩრდილოეთის“ (ბაქო-ნოვოროსიისკის) მილსადენი.

მედია-ნიუსი.

◎ ვინ მოვიდა?

ცდა საქმის მონახევრეც არის!

საქართველოს იუსტიციის მინისტრი კონსტანტინე კემულარია, ევროპის საბჭოს მიწვევით, 9-10 ივნისს სტრასბურგში მიემგზავრება, სადაც შეხვედრებს გამართავს ევროპის საბჭოს გენერალურ მდივანთან ტერი დევისთან, სამართლებრივ საქმეთა დეპარტამენტის დირექტორთან გი დევიერთან, პოლიტიკურ საქმეთა დეპარტამენტის დირექტორთან კლაუს შუმანთან, ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს თავმჯდომარესთან ლუციუს ვილდჰაბერთან, ვენეციის კომისიისა და ადამიანის უფლებათა დეპარტამენტის წარმომადგენლებთან.

კემულარიას თქმით, შეხვედრებზე განიხილავენ საქართველოს იუსტიციის სისტემის, სამართალდამცავი სტრუქტურების, სასამართლო ორგანოების რეფორმირების, ადამიანის უფლებათა დაცვის მიმართულებით თანამშრომლობის საკითხებს.

სტრასბურგში გამგზავრებამდე მინისტრმა პრესკონფერენცია გამართა, ჟურნალისტებს იუსტიციის სისტემის ორი ახალი თანამშრომელი წარუდგინა. საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ზურაბ ნოღაიდელმა იუსტიციის მინისტრის პირველ მოადგილედ კონსტანტინე კორკელია დანიშნა. სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს უფროსის თანამდებობაზე კი იუსტიციის მინისტრმა ირაკლი კლდიაშვილი გაამწესა.

1974 წელს დაბადებულმა კონსტანტინე კორკელიამ და 1972 წელს დაბადებულმა ირაკლი კლდიაშვილმა, ასაკის მიუხედავად, სხვადასხვა მაღალ თანამდებობებზე მუშაობა უკვე მოასწრეს. ირაკლი კლდიაშვილმა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში 1990 წელს ჩაბარა, თუმცა მანამდე, 1989 წლიდან (17 წლის) თბილისის პოლიციის ნაძალადევის განყოფილებაში უკვე მუშაობდა. თბილისში მიღებული ცოდნა აშშ-ს კონექტიკუტის უნივერსიტეტში გაიღრმავა. 2004 წელს იგი შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე გახდადა, პარალელურად ითავსებდა თბილისის პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსის თანამდებობას. შემდეგ საქართველოს უშიშროების მინისტრის მოადგილეც გახლდათ.

ჟურნალისტებში გაჩნდა კითხვა: – ჩამოთვლილ თანამდებობებზე ნამუშევარი კაცი, რამდენად მიუკერძოებელი იქნება სასამართლო ექსპერტიზის ბიუროს უფროსის რანგში? ამაზე კემულარიამ ასე გვიპასუხა: – საქართველოს მინისტრის მოადგილე ... სამართლო ექსპერტიზა მოითხოვს იმ პროცედურებს, იმ შიდა სამმართველოს აუცილებელ ცოდნას, რომელიც გამოძიებაში, უპირველესად კი – პოლიციაშია. მიღებული გამოცდილება ირაკლის ძალიან დაეხმარება. ის არის პრინციპული ადამიანი, რასაც, ვფიქრობ, თავისი მუშაობით დაადასტურებს.

ამ კითხვაზე თავად კლდიაშვილის პასუხი მოკლე იყო: – ვეცდები ვიყო დამოუკიდებელი. იგი დაგვპირდა, რომ სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო გახდება ის უწყება, რომელსაც რეალურად დაეყრდნობა სასამართლო სისტემა.

კოტე კორკელია მინისტრის პირველი მოადგილის პოსტზე მთლიანად ადამიანის უფლებების დაცვის საკითხებზე იმუშავებს. – მთავრობის სტრუქტურაში პირველად შეიქმნა ორგანო, რომელიც ამ მიმართულებით იფუნქციონირებს, რაც ხელისუფლების კეთილ ნებაზე მიუთითებს. საქართველოში ადამიანის უფლებების დაცვა მთავარი პრიორიტეტი უნდა იყოს. კოტე კორკელია არასამთავრობოებთან, თითოეულ მოქალაქესთან ერთად იმუშავებს, რათა საქართველოში დამკვიდრდეს სამართლებრივი სახელმწიფოს დემოკრატიული ინსტიტუტი, ადამიანის უფლებების დაცვის ეფექტიანი მექანიზმი, – განაცხადა კოტე კემულარიამ.

2001-2004 წლებში კორკელია სახელმწიფო და სამართლის ინსტიტუტის დირექტორის მოადგილედ მუშაობდა. 2005 წლის 2 იანვრიდან ეროვნული უშიშროების საბჭოს მდივნის მოადგილე იყო. არის იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი, 40-მდე სამეცნიერო ნაშრომისა და 4 წიგნის ავტორი.

9-10 ივნისს იუსტიციის მინისტრთან ერთად სტრასბურგში კოტე კორკელიაც გაემგზავრება.

ლელა ხვადაგიანი.

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

სერგეი ივანოვი: „ჩვენ შევქმნით ორ ახალ ბაზას რუსეთ-საქართველოს საზღვრის მახლობლად“

(პირველი გვერდიდან)

მოსკოვი, თავის მხრივ, მოითხოვდა გარანტიებს, რომ რუსეთის ბაზების გატანის შემდეგ, მათ ადგილს არ დაიკავებდნენ სხვა ქვეყნების სამხედროები, დაჟინებით მოითხოვდა ბაზების გასაგანად მისთვის ხელსაყრელი ვადების მიღებას, და, რა დასამალია, პერიოდულად იყენებდა კიდეც ამ ბაზებს როგორც რეგიონში თავისი გავლენის განმტკიცების საშუალებას. საქმე ორმხრივ ულტიმატუმებამდეც კი მივიდა, თუმცა, უთანხმოება მალე აღმოიფხვრა.

ახლა მხარეები საბოლოოდ შეთანხმდნენ იმის თაობაზე, რომ რუსეთის ბაზების გაგანა დასრულდება 2008 წლის განმავლობაში, ამასთან, ახალქალაქის ბაზას, რომელიც სომხეთის საზღვრის მახლობლად მდებარეობს, გაიგანენ ერთი წლით ადრე, 2007 წლისთვის.

თუმცა, უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ ამ ბოლო თვეებში, ჯერ კიდევ შეთანხმების დადებამდე რუსეთის მხარემ დაიწყო მზადება ბაზების გაგანისთვის. ეს არის რთული სამხედრო, საინჟინრო და საგრანსპორტო ამოცანები. საქართველოდან გამოსაყვანია დაახლოებით 2,5 ათასი სამხედრო მოსამსახურე, გარდა ამისა, მათი ოჯახის წევრებიც. ამ ადამიანებისთვის საჭიროა ბინების გამოყოფა.

– საქმე ეხება სადღაც 6 ათას კაცს?

– დიახ. გარდა ამისა, ჩვენ უნდა გამოვიგანოთ 2,5 ათასი ერეოული ტექნიკა, 80 ათასი ტონა ტყვია-წამალი და სამხედრო ქონება. ამიგომ, როცა გვეუბნებიან, რომ ჩვენ განმრახ ვაჭიანურებთ საქმეს და ყოველივე ამის გაკეთება სულ რამდენიმე თვეში არის შესაძლებელი, ასეთ გამონათქვამს ვიფასებ, როგორც საქმის არცოდნას, ან ფაქტების დამახინჯებას. გამოვიგანთ ყველაფერს. უძრავი ქონების ობიექტებს კი გადავცემთ ქართულ მხარეს მათი ფაქტობრივი ღირებულების მიხედვით. ახლა რუსეთში ბევრს აღელვებს ასეთი რამ: ყოველივე ამით ჩვენი ქვეყნის უშიშროება ხომ არ დაზარალდება?

– ალბათ, არა...

– ჩვენს განკარგულებაში არსებული 3,5 წლის განმავლობაში უნდა შევქმნათ ორი ახალი ბაზა რუსეთის ტერიტორიაზე, რუსეთ-საქართველოს საზღვრის მახლობლად. ერთი ბაზა დაგეგმილია, რომ განლაგდება დაღესტანში, საქართველოს, აზერბაიჯანისა და რუსეთის საზღვრების მახლობლად. მეორე კი – ყარაჩაი-ჩერქეზეთში. ეს ბაზები განლაგდება მთაში, იქ განვათავსებთ სამთო-მსროლელთა ბრიგადებს, რომლებსაც არ სჭირდებათ არც ტანკები და არც ჯავშანტრანსპორტიორები. სამაგიეროდ, მათ დასჭირდებათ ვერტმფრენები. საჭირო იქნება, ასევე, იქ მომსახურე პერსონალის მომზადება ალპინიზმში, რადგან მათ შესაძლოა, მოქმედება მოუწიოთ დიდ სიმაღლეებზე, საჭირო იქნება ასევე ჩვენი მესაზღვრეების დაზღვევა, რათა ყოველმხრივ აღვკვეთოთ საქართველოს ტერიტორიიდან ტერორისტების შემოღწევა.

– მაგრამ, იქვე მახლობლად ხომ ჩეჩნეთიც მდებარეობს...

– დიახ, მაგრამ მე ამ ბაზებს ჩეჩნეთს არ დავუკავშირებდი. ჩეჩნეთის რესპუბლიკაში საკმარისია 42-ე დივიზიაც, რომელიც კონტრაქტით მოუშვებენ არის დაკომპლექტებული. კონტრტერორისტული ოპერაციის საჯარისო ნაწილი დასრულებულია, ამიგომ, ახლა დივიზია მხოლოდ საბრძოლო მომზადებით თუ არის დაკავებული, რადგან აქტიურ მოქმედებას, პრაქტიკულად, აღარ ეწევა.

– თუ მიიღებს ქართული მხარე მონაწილეობას ბაზების გაგანის დაფინანსებაში?

– ჩვენ ეს საკითხი არასდროს არ დაგვისვამს და არც ახლა დავსვამთ.

– რომელიმე მესამე ქვეყანა თუ მიიღებს მონაწილეობას დაფინანსებაში?

– ჩვენ არც ეს საკითხი წამოგვიჭრია. მოლაპარაკების დროს იყო პერიოდი, როცა ჩვენ ქართულ მხარეს განვუცხადეთ: თუ თქვენ არ გაძლევთ ხელს, ვთქვათ, ბაზების გაგანის ვადები, ჩვენ შევძლებთ მის გარკვეულწილად შემცირებას, თუ გვექნება დაფინანსება გარედან. მაგრამ მიღებულ გადაწყვეტილებაში ხაზგასმულია, რომ მიღწეული შეთანხმების მიხედვით რუსეთის ფინანსთა სამინისტრო გამოგვიყოფს ჩვენ სახსრებს – სამხედრო ბიჯეტის გარდა სხვა თანხებს – რომლებიც მოხმარდება ორი სამთო ბრიგადის, აგრეთვე, სამხედრო მოსამსახურეების ბინების მშენებლობის დაჩქარებას. გათვალისწინებული იქნება აგრეთვე საგრანსპორტო ხარჯები.

– მთელ შეიარაღებას და ტექნიკას რუსეთში გადმოიგანთ?

– შეიარაღების გარკვეულ ნაწილს – საგვირთო ავტომანქანებს, ქვეითი ჯარის საბრძოლო მანქანებს – გადავიგანთ ახალქალაქიდან სომხეთში, გიუმრის ბაზაში. მაგრამ ყოველივე ეს გაკეთდება ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღების შესახებ ადაპტირებული ხელშეკრულების ნორმების შესაბამისად და არანაირი ლიმიტების გადამეტება არ მოხდება. მთელ დანარჩენ ქონებას, მათ შორის ბათუმის ბაზაში არსებულ შეიარაღებას და ტექნიკას – რუსეთში შემოვიგანთ ზღვით.

– თუ არის შემუშავებული საკითხის ტექნიკური მხარე?

– დიახ, ყველა ეს საკითხი შემუშავებულია.

ჟურნალი „პროფილი“, 6 ივნისი.

◎ რეპაქცია

რა იმალება მავანთა ფარულ გეგმაში?

გაზეთ „24 საათის“ მიმომხილველის ნოდარ ლადარიას და მისი თანამოაზრეების მიერ ეკლესიის წინააღმდეგ წარმოებულ კამპანიას პოლიტიკური შეფასება უნდა მიეცეს

ივნის მიუხედავად, რომ გაზეთ „24 საათში“ მხოლოდ ანგიეკლესიური ძალების რუპორის ნოდარ ლადარიას ცინიკური და ცილისმწამებლური „შედევრები“ ბეჭდება და საპასუხო სტატიებისა და განცხადებების გამოქვეყნებაზე ოცნებაც კი წარმოუდგენელია, იმედს ვიგოვებთ, რომ ჩვენს „მზარდი დემოკრატის“ ქვეყანაში კიდევ დარჩა რამდენიმე გაზეთი (ტელევიზიაზე უკვე დიდი ხანია ვეღარ ვოცნებობთ), რომელიც საპასუხო განცხადების დაბეჭდვას გაუბედავს ლადარიასა და მის ზურგს უკან მდგომ ძალებს.

6 ივნისის ნომერში ლადარია მიმოიხილავს ჩემს განცხადებას ავტორის მიუთითებლად. როგორც ჩანს, ჩემი ბვარის უარყოფით რაკურსში ხსენებაც კი აუკრძალავს მისთვის ცენზორის უხილავ ხელს, ემანდ უნებლიეთ „ჰიარი“ არ გავუკეთოთო.

ჩემს სტატიაში გამოძიქმული მოსაზრება დღევანდელი აფხაზი ერის ისტორიულ, ქრისტიანულ აფხაზებთან არანათესაობისა, მას „მონაცისტო განცხადებად“ შეუფასებია, ამით გაზეთის მკითხველი და, ძირითადად, უცხო ექსპერტებსა და პოლიგიკოსებს მიანიშნებს – არიქა, ფაშიზმი იბადება საქართველოში და ეს ფაშისტები არიან სწორედ ეკლესიის ინტერესების დამცველნი. ალბათ, ლადარიას ჰგონია, რომ „თავისუფლების ინსტიტუტის“ ინიციატივით მიღებული „ჩაშვების“ კანონი ცილისწამების უფლებასაც აძლევს ინტრიგების მოყვარულთ. განცხადების ფორმატი არ მაძლევს საშუალებას, სრულად ვუპასუხო ჩემს მიმართ გამოთქმულ აბსურდულ ბრალდებებს, მაგრამ ჩვენი ეკლესიის მიმართ გაკეთებულ მორიგ გამოხგომაზე კი, ვფიქრობ, აუცილებელია მცირე კომენტარის გაკეთება.

იერუსალიმის საპატრიარქოში შექმნილი კრიზისის კომენტირებისას (გაზეთ „24 საათის“ 27 მაისის ნომერში) ლადარიამ საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესია გესლიანი და ცილისმწამებლური გამოხგომით კიდევ ერთხელ შეურცხყო.

სტატიაში ლადარია გამოთქვამს მოსაზრებას, რომლის თანახმად, სტამბოლში გამართულ საერთო მართლმადიდებლურ შეკრებაზე „ბრალდებული“ იერუსალიმის პატრიარქის ირენეოსის მიმართ საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის პრინციპული თანადგომა ან რუსეთის სპეცსამსახურების მიერ იყო ნაკარნახევი, ან იერუსალიმის ანალოგიის – კორუფციაში ჩაფლულ საქართველოს ეკლესიაში განმეორების შიშით.

თავის ამ ბრალდებაში ლადარია შიფრავს საკუთარ და თანამოაზრეთა ფარულ სურვილსა და გეგმას საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის დამხობის შესახებ, რაც, უკანასკნელ პერიოდში განხორციელებული მრავალი მცდელობის მიუხედავად, მას და მის მეგობრებს „თავისუფლების ინსტიტუტიდან“ დღემდე არ გაუვიდათ.

საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის წინააღმდეგ მიმართული პერმანენტული კამპანია არის არა რელიგიური დაპირისპირება, არამედ უმნიშვნელოვანესი სახელმწიფოებრივი და მსოფლმხედველობრივი საკითხი, რომელიც საზოგადოებისგან პოლიტიკურ შეფასებას და რეაგირებას მოითხოვს.

გიორგი ანდრიაძე,
ნაციონალური ლობის (არასამთავრობო ორგანიზაცია)
ექსპერტი რელიგიურ საკითხებში.

◎ ეს არ არის საქართველო!

ძეგლიპარიათა ქვეყანა

საქართველოში იმასაც შევეჩვიეთ, რომ ერის უძვირფასესი ადამიანების ძეგლებს იპარავენ, განმკითხავი კი არავინაა!..

ახლახან ტელევიზიით მთელმა საქართველომ გაიგო, დავით აღმაშენებლის პროსპექტზე როგორ მოიპარეს ვიღაც გარეწრებმა პოლიკარპე კაკაბაძისა და ჯანო ბაგრატიონის ძეგლები.

– ოღონდ, – ამბობს დიდი დრამატურგის ქალიშვილი, ქალბატონი მანანა კაკაბაძე, – ბატონი ჯანოს ძეგლი, საბედნიეროდ, მალევე იპოვეს, პოლიკარპეები კი დღემდე არ ჩანს.

ჩვენ ეს ფაქტი გავიგეთ მხოლოდ „კურიერიდან“ 3 ივნისს, თუმცა გირკვა, რომ პოლიკარპე კაკაბაძის ბიუსტი (მოქანდაკე სიმონ მირკელიძე) მოპარული ყოფილა 31 მაისს, მაგრამ რაგომღაც, საჭიროდ არავინ ჩათვალა, შეეტყობინებინათ ეს ამბავი ძეგლის ავტორისა და ოჯახისთვის. არც პოლიციაში აღიძრა საქმე ამ ქურდობის შესახებ. „კურიერმა“ კი გამოაცხადა მხოლოდ მას შემდეგ, რაც პოლიკარპე კაკაბაძის ძეგლის ახლომდებარე ტერიტორიიდან მეორე ძეგლი – „ჯანო ბაგრატიონი“ მოიპარეს და ამის შესახებ განცხადებას „რუსთავი-2“-ის საინფორმაციო გადაცემამ „მიიბა“ პოლიკარპე კაკაბაძის ძეგლის დაკარგვის ამბავი.

ისიც გავიხსენოთ, რომ ერთი კვირის წინათ მარი ბროსეს ძეგლი მოიპარეს ქალაქის ცენტრიდან, ხოლო რამდენიმე წლის წინათ – ილია ჭავჭავაძის ბიუსტი უნივერსიტეტის ბაღიდან და გიციან გბაიძის ძეგლი რიყიდან. მაღლობა ღმერთს, ეს ძეგლები დაიბრუნეს.

იქმნება შთაბეჭდილება, რომ საქართველოში ძეგლთა განადგურების ორგანიზაცია მოქმედებს, რომელსაც თავისი მფარველები და ხელისშემწყობები ჰყვანან.

როდემდე შეიძლება ასე გაგრძელება?

პოლიკარპე კაკაბაძის ძეგლი დამაგრებული იყო სადგამზე ძალიან მაგრად და მის მოხსნას რამდენიმე კაცის ხანგრძლივი შრომა, ანდა, ტექნიკის გამოყენება დასჭირდებოდა.

პოლიკარპე კაკაბაძის ძეგლი იდგა პროსპექტის მეგად ხალხმრავალ ადგილზე, თეატრის წინ, სულ ახლოს მანქანების სავალ ნაწილთან, სადაც ტრანსპორტის მოძრაობა არასოდეს წყდება, არც დღე, არც – ღამე. ამავე დროს, თეატრს ჰყავს დარაჯი, ხოლო ღამის პერიოდში მორიგე პოლიციელიც უნდა აკონტროლებდეს ტერიტორიას. ძარცვა მაინც მოხდა.

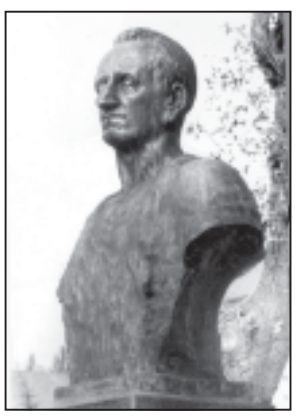

საკითხავია, როგორ ხსნიან ძეგლებს ასე ოპერატიულად, ვინ და რა ძალები არიან ჩარეული ამ საქმეში?

რა მიზნით ხდება ასეთი ძარცვები? მხოლოდ ფულისთვის?

ჩვენ არ გვჯერა, რომ პოლიკარპე კაკაბაძის ძეგლი მოხსნეს მხოლოდ იმიგომ, რომ 100-200 ლარი ეშოვათ! არ იყო არც დარაჯი, არც პოლიციელი ქალაქის ცენტრში რამდენიმე საათის განმავლობაში?

ვინ არის დაინტერესებული ქართული კულტურის ასეთი განადგურებით და საზოგადოებრივი ცხოვრების დესტაბილიზაციით? იქნებ სწორედ ბრძოლის ერთგვარი ფორმაა იგი, თავისუფალი საქართველოს, დემოკრაგიის წინააღმდეგ მიმართული?

გავიხსენოთ ისიც, რომ რამდენიმე წლის წინათ საქართველოს მხაგვართა ფონდის საცავი გაძარცვეს, დაარბიეს, დაამგვრიეს და მოიპარეს უნიკალური ექსპონატები, მაგრამ არაფერი გამოკვლეულა. ასევე მუზეუმებიდან მოიპარეს და უკვალოდ გააქრეს ფასადუდებელი განძი, გიციანისა და კრანახის გილოები, ძველი ხატები და სხვ. არც ერთი ეს ფაქტი სათანადოდ არ გამოკვლეულა.

არა მგონია, რომ ჩვენი ქვეყნის პრეზიდენტს ჰქონდეს ინფორმაცია ამ ფაქტის შესახებ და შესაბამის ორგანოებს არ დაავალოს პოლიკარპე კაკაბაძის ძეგლის სასწრაფოდ პოვნა. მან, დარწმუნებული ვარ, ზედმიწევნით იცის „ყვარყვარე თუთაბერის“ ავტორის ფასი.

– ღმერთმა ქნას, იპოვონ, ქალბატონო მანანა.

ესაუბრა
ვილენ მარდალეიშვილი.

◎ კონფერენცია

კუთხურობის წინააღმდეგნი ვართ

სასტუმრო „შერაგონ მეგეხი პალასში“ კონფლიქტების მოგვარების საკითხში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის გიორგი ხაინდრავასა და უმცირესობის საკითხთა ევროპული ცენტრის თაოსნობით გაიმართა კონფერენცია, სახელწოდებით „მესხთა პრობლემების მდგრადი გადაწყვეტის ძიება“. კონფერენცია დეპორტირებულ მესხთა განსახლების ქვეყნებში ჩაგარებული კვლევების განხილვას მიეძღვნა. პროექტის ფარგლებში შეიქმნა ექსპერტთა ქსელი, რომლებმაც შეისწავლეს მესხებთან დაკავშირებულ საკითხთა ფართო სპექტრი აზერბაიჯანში, ყაზახეთში, უზბეკეთში, ყირგიზეთში, რუსეთში, უკრაინაში, აშშ-ში, თურქეთში. კერძოდ, შეისწავლეს მათი დამოკიდებულება რეპატრიაციის მიმართ.

ხაინდრავას განცხადებით, იმის მიუხედავად, რომ ცენტრმა კვლევები დაასრულა, საქართველოში ჩამოსახლებულ მესხთა შუსტი რიცხვი ჯერჯერობით უცნობია. ამისათვის შეიქმნა სახელმწიფო კომისია, რომელიც სხვადასხვა მონაცემს შეაჯერებს. მან ასევე დასძინა, რომ ეს ციფრი იმაზეც იქნება დამოკიდებული, თუ რამდენად წარმატებულად განხორციელდება მესხთა გადმოსახლების პროცესი და მათ რა პირობები დადდებათ. სახელმწიფო მინისტრი აცხადებს, რომ მესხები მაინცდამაინც ძველ ტერიტორიაზე დასახლებას არ ითხოვენ.

„წინააღმდეგი ვარ საქართველოში რაიმე კუთხურობის; საქართველო არის ერთიანი და ის უნდა იყოს ყველასთვის საერთო. გადამწყვეტი მნიშვნელობა, იმას თუ სად იქნებიან ეს ადამიანები ჩასახლებულები, არ უნდა ჰქონდეს,“ – განაცხადა მან.

№ 133. სამშაბათი, 7 ივნისი, 2005 წელი.

◎ საწარმო

5. „იტრაკ“ ტკვლიკში ნაპოლეონი

მწარმოებელი, რომელიც „ძიმგოჭკოსგან“ რამდენიმე ასეულ მეტრში მდებარეობს

(პირველი გვერდიდან)

– მემკვიდრეობა, რბილად რომ ვთქვათ, – ამბობს გენერალური დირექტორი, – საკმაოზე მეგად არასახარბიელო იყო. უწინარესად, ეს გახლდათ ერთობ სოლიდური დავალიანებები როგორც ბიუჯეტის, ისე მასალებისა თუ ნედლეულის მიმწოდებელი ორგანიზაციებისადმი, რომელთა მყისიერად დაფარვის მცდელობაზე ფიქრიც კი უტოპია იქნებოდა.

არანაკლებ დიდი პრობლემა იყო პროდუქციის შეუფერხებლად გამოშვება და, რაც მთავარია, მისი ხარისხი. საწარმოს ძირითადი პროდუქცია – ამონიუმის გვარჯილა, ევროპულ ბაზარზე მოწონებით არ სარგებლობდა, მუდამ იყო პრეტენზიები.

ამ ბოლო ორი წლის მანძილზე ეს პრობლემა საბოლოოდ მოგვარდა: თუ 2002 წელს 237334,5 ტონა ამონიუმის გვარჯილას ამზადებდნენ, 2005 წლისთვის ეს მაჩვენებელი 340 ათას ტონამდე გაიზარდა, ხარისხზე პრეტენზიები კი საერთოდ შეწყდა – ამ მხრივ ყოფილი საბჭოეთის ტერიტორიაზე სამეცნიერო ინსტიტუტის რეკომენდაციების გამოყენებით შეეძლით საწარმოო პროცესებში იმ სუსტი ადგილებისა და მგკივნული პრობლემების გამოვლენა, რომლებიც ხელს ვეიმლიდნენ წინსვლაში.

დანარჩენი კი, რომ იტყვიან, ტექნიკის საქმე იყო: როცა დიაგნოზი სწორად არის დასმული, მკურნალობაც ხომ ბევრად აღვილი და გარანტირებულია.

– რამდენი კაცი მუშაობდა „აზოტში“ „იტრას“ შემოსვლამდე?

– სამი ათასამდე, უფრო სწორად, – ენერალური დირექტორი ციფრებში ახიდება, – 2981 კაცი.

– ახლა რამდენია?

– რამდენიმე ათეულით მეგი – 3050.

– „იტრას“ ახლახან ოფიციალურად გაანცხადა, რომ სურს „აზოტის“ პრივატიზების პროცესში მონაწილეობა. თუ გაიმარჯვებთ, რის გაკეთებას აპირებთ კონკრეტულად?

– უკაცრავად კი ვარ დასმული კითხვის ერთგვარი კორექტირებისთვის, მაგრამ, ჩემი აზრით, როდესაც საუბარია პრივატიზებაზე, კითხვა იმგვარად კი არ უნდა დაისვას, თუ რის გაკეთებას აპირებს „იტრა“ გამარჯვების შემთხვევაში, არამეულ იმგვარად, თუ რა გააკეთა მან უკვე. ეს არის მთავარი.

– მაშინ კითხვა ასე დავსვათ: რამდენად სრულად შეასრულა „იტრამ“ ამ სამეოდე წლის წინათ „აზოგში“ შემოსვლისას ნაკისრი ვალდებულებები?

– რომ ვთქვა, ასი პროცენგით-მეთქი, არ ვიქნები მართალი. მაგრამ ეს მარგო „იტერას“ კი არა, საქართველოს მთავრობის ბრალიც არის და ობიექტური მიზეზებისაც.

– მოდით, გავშიფროთ ყოველი მათგანის „ბრალეულობა“.

– ჯერ ობიექტურ მიზეზებზე მოგახსენებთ. ერთადერთი, რის გაკეთებაც ვერ მოვახერხეთ, უფრო სწორად, სპეციალურად არ გავაკეთეთ, არის კაპროლაქტამის წარმოების ამოქმედება. და ესეც მხოლოდ იმიგომ, რომ მისთვის საჭირო ძირითადი ნედლეული ნავთობთან არის დაკავშირებული. ხოლო ამ ბოლო ორი წლის მანძილზე მსოფლიო ბაზარზე როგორ მერყეობდა და იმრდებოდა ნავთობის ფასი, კარგად მოგეხსენებათ. ამდენად, კაპროლაქტამის წარმოების ამოქმედება ამ ეტაპზე ეკონომიკურად წამგებიანი და მიზანშეუწონელი იქნებოდა.

ახლა კი, როდესაც ნავთობზე ფასი თანდათან იკლებს, უკვე ვფიქრობთ მის ამოქმედებაზე. თუმცა, ვფიქრობთ კი არა, საგნობრივი მოლაპარაკებებიც გვაქვს ნედლეულისა და მასალების მომწოდებლებთან, რომლებიც კაპროლაქტამის გასაღებასაც კისრულობენ.

– ამ მხრივ სხვა ხელშემშლელი მიზეზი არა გაქვთ?

– ხელშემშლელი მიზეზი არა, მაგრამ ჭოჭმანის საფუძველი კი გვაქვს. საქმე ის არის, რომ კაპროლაქტამის წარმოების ასამოქმედებლად საჭიროა სულ მცირე 5 მილიონი დოლარის ერთჯერადი ინვესგიცია, საბრუნავი სამუალებებისა და ნედლეულისთვის კი – კიდევ 8 მილიონი დოლარი.

ამიგომ, სანამ საბოლოოდ არ გაირკვევა „აზოგის“ პრივატიზების, მისი საკუთრების საკითხი, „იტერა“ ამდენ ფულს პაერში არ გაფანგავს.

– თქვენ სახელმწიფო და მთავრობაც ახლენთი ნაკისრ ვალდებულებათა ასპროცენტიან შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით...

– მთავრობასთან დაკავშირებით უნდა ითქვას, რომ ვერ გადაიჭრა „აზოგის“ საბიუჯეგო დავალიანებების დაფარვის პრობლემა. ძველ დავალიანებებზეა საუბარი, თორემ მიმდინარე ვალდებულებებს „იტერა“, საბიუჯეგოსაც და სახელფასოსაც, პირნათლად ასრულებს.

ჩვენ ძირითადად ექსპორგზე ორიენგირებული საწარმო ვართ. დამგაგებითი ღირებულების გადასახადი კი, რომელიც უკან უნდა გვიბრუნდებოდეს, ბიუჯეგს ძველი დავალიანების ანგარიშში მიაქვს. მარგო მარშან 3,8 მილიონი ლარი დაგვაკლდა ამის გამო.

კი, ბაგონო, ვალს, ძველსაც და ახალსაც, გადახდა უნდა, მაგრამ საწარმოსაც ხომ უნდა მივცეთ ფეხზე მყარად დადგომის საშუალება? ნუთუ ძველი დავალიანების რესგრუქგურიზება მაინც არ შეიძლება?

ჩვენთვის არანაკლებ მგაკივნეული პრობლემაა ელექგროენერგიით ცუდი მომარაგება. 2003 წელს 27-ჯერ შეგვიწყვიგეს ელექგროენერგია მოულოდნელად, მარშან კი – 29-ჯერ. ძაბვისა თუ სიხშირის ვარდნაზე არაფერს ვამბობ.

არადა, გარდა იმისა, რომ ეს კოლოსალურ ეკონომიკურ ზარალს გვაყენებს, ამან კაგასგროფამდეც კი შეიძლება მიგვიყვანოს – „აზოგი“ ფეთქებადსაშიში საწარმოების უმაღლეს კაგეგორიას განეკუთვნება: ჩვენთან 600 გრადუსზე მეგი ტემპერაგურა და 200 აგმოსფეროზე მეგი წნევაა.

საბედნიეროდ, წლეულს ჯერჯერობით არც ერთხელ არ გაგვთიშია ელექგროენერგია, რაც ნიშნავს, რომ ეს საკითხი სახელმწიფოებრივ დონეზე წყდება და იმედს გვისახავს.

– კიდევ რა საკითხზე ისურვებდით ყურადღების უთუოდ გამახვილებას?

– ეს კვლავ „აზოგის“ მოსაალოდნელი პრივატიზების საკითხია. ამ ბოლო დროს ამაზე ბევრი ლაპარაკია. ისეთი საუბრებიც კი მესმის, რომ იგი, შესაძლოა, გაკოგრების გზითაც გაყიდონ.

არადა, ვერაფრით ვამიგია, რა საჭიროა გამართულად მომუშავე საწარმოს გაკოგრებულად გამოცხადება და მისი გაყიდვა!

სიმართლე გითხრათ, ეს კითხვა ჩვენც – „საქართველოს რესპუბლიკის“ ჟურნალისგებსაც გაგვიჩნდა.

საწარმო გამართულად მუშაობს, ხარისხიანი პროდუქციის წარმოებაც განუხრელად იზრდება, „აზოგის“ შემოსავლებიც და მუშაკთა ანაზღაურებაც: სასქესლო პროდუქციის წარმოება, ფულად გამოხაგულებაში, წლეულს, 2002 წელთან შედარებით, 182,4 პროცენგით გაიზარდა, ძირითად სახეობათა ნაწარმის გამოშვებისა – 143,2 – 214,3 პროცენგით, საწარმოო სიმძლავრეთა გამოყენება – 22,6 – 71,1 პროცენგით, ძირითადი სახეობის პროდუქციის თვითღირებულება 20, 85 – 166 პროცენგით შემცირდა, საშუალო ხელფასი 204-დან 251 ლარამდე გაიზარდა (მის გაზრდას ყოველ ექვს თვეში ერთხელ 20-25 პროცენგით აპირებენ), მინიმალური ხელფასი კი – 45-დან 115 ლარამდე...

მაშ, რად საუბრობენ ზოგიერთები ასეთი საწარმოს გაკოგრებასა და ამ გზით მის გაყიდვაზე? ეს, ჩვენებურ „პრიხვაგიზაციას“ თუ გავითვალისწინებთ, ხომ კარგს არაფერს მოგვიგანს?

ბევრს არ გავაგრძელებ, ერთსლა ვიგყვი: როცა „აზოგში“ მივდიოდით, თვალი შევაყარეთ ერთ დროს გამართულად მომუშავე, ახლა კი „პრივაგიზებულ“ და ჩვენთვის უკვე საბოლოოდ დაკარგულ „ქიმბოჭკოს“ გავეარნებულ ნაგებობებს, „აზოგისგან“ სულ რამდენიმე ასეულ მეგრში რომ მდებარეობს.

იქ უკვე არაფერია აღსადგენი!

ნუ ჩავაგდებთ ასეთსავე მდგომარეობაში „აზოგს!“

აგო შელია.

◎ სათქმელი უნდა ითქვას

მატარებელი დიდი ხნის ჩავლილია

გავეცანი ჟურნალ „თბილისელებში“ (№13. 28 მარგი-3 აპრილი. 2005 წ.) გამოქვეყნებულ ნინო საჩიბის წერილს – „რაგომ არ ლაპარაკობდა ზვიად გამსახურდია მეგრულად“ და ერთობ გაკვირვებული დავრჩი, ფაქგობრივად ეს არის ინგერვიუ აკაკი ასათიანთან.

გთავაზობთ რამდენიმე მოკლე ამონაწერს ამ ინგერვიუდან:

– „ჩვენმა მაგალითმა და იმათმა (იგულისხმება ცენგრალური აზიისა და ბალგიისპირეთის რესპუბლიკები – გ. ჩ.) პირადმა ინგერესებმა დამალა საბჭოთა კავშირი, ასევე ელცინსა და გორბაჩოვს შორის წინააღმდეგობამ...

– „მათთან (ე. ი. აფხაზეთთან – გ.ჩ.) კომპრომისზე წავედით, მოვძებნეთ ასეთი ფორმული, რომელიც აკმაყოფილებდა მათ და რის შედეგადაც აფხაზებმა აღიარეს თავიანთი თავი საქართველოს შემადგენლობაში. არძინბა, არამცთუ ზვიადის, ჩემი მოადგილე იყო. აი, ოსები კი არ წამოვიდნენ კომპრომისზე“...

– „აფხაზებმა კი ანგარიში გაგვიწიეს და შემხვედრი ნაბიჯი გადმოდგეს. თქვენ გგონიათ, რომ მოსკოვს მოეწონა აფხაზებისა და ჩვენი გადაწყვეგილება? მოსკოვი არ ელოდა, რომ გამსახურდია კომპრომისზე წავიდოდა“...

– „... იგი (ზვიად გამსახურდია – გ. ჩ.) სრულიად შეგნებულად დაიღუპა. მას უთხრეს, მოკლავდნენ და ამაზე დათანხმდა, ეს ცნობილი და დაღასგურებული ამბავია, როგორც მისი მომხრეების, ისე მოწინააღმდეგეების მიერ. მე, მაგალითად, აფხაზებმა მიამბეს ეს ყველაფერი. სოხუმში შედგა შეხვედრა, რომელშეც უთხრეს, აღიარეთ აფხაზეთის დამოუკიდებლობა, ჩვენ შეგიყვანთ თბილისში და მერე შემოგიერთდებითო“...

აღნიშნულ წერილში, კიდევ სხვა ბევრი „მარგალიგია“ გაბნეული, მაგრამ მათზე კომენგარები ზედმეგად მიმაჩნია.

მაინც, რაგომ და როგორ დაიშალა საბჭოთა კავშირი?

მას შემდეგ ოთხზეგი წელი გადის, დაშლის მიზეზებზე ბევრი რამ ურთიერთსაწინააღმდეგო მოსაზრება გამოითქვა და დაიწერა. ზოგიერთი ავგორი აღნიშნავდა, დაშლის მთავარი მიზეზი იყო „გორბაჩოვ-ლუკიანოვის მხრიდან მოკავშირე და ავგონომიური რესპუბლიკების უფლებათა გათანაბრების მცდელობა“, „საბჭოთა კავშირის დაშლაში საგანგებო და მნიშვნელოვანი როლი შესრულა ელცინისა და გორბაჩოვის დაპირისპირებამ“ და ა. შ. არადა, ასეთი აბსურდული არგუმენგების მოყვანა მოკლებულია ყოველგვარ საფუძველს, ობიექგურობას და მეცნიერულ დასაბუთებას.

ალბათ, საჭიროა კიდევ ერთხელ გავიხსენოთ აშშ-ის ცენგრალური სადაზვერვო სამმართველოს ყოფილი შეფის ალენ დალესის მიერ თითქმის 60 წლის წინათ ნათქვამი სიგყვები: „სგალინის სიკვდილის შემდეგ, საბჭოთა კავშირში დვთესავთ რა ქაოსს, ჩვენ შეუმჩნეველად შევცელით მათ ღირებულებებს ყალბი ღირებულებებით და ვაიძულებთ იგი ირწმუნონ. როგორ? ჩვენ ვიპოვით თანამოაზრეებს, მოკავშირეებს და ხელშემწყობთ თვით რუსეთში, სახელმწიფო ხელისუფლებაში. ჩვენ შევქმნით უწესრიგობას, დვთესავთ უგიჟრობას და თავხედობას, ლოთობას და ნარკომანიას, ერთმანეთისადმი ცხოველურ შიშს, მოურიდებლობას, ნაციონალიზმს და ხალხთა შორის მგრობას “...

თუ როგორ აღსრულდა სრულად ალენ დალესის წინასწარმეგყველური დაპირებები, ეს დაგვანახა სგალინის სიკვდილის შემდგომ ჩვენი ცხოვრების განელილმა პერიოდმა, მისმა უეცნურმა და ბეემა მემკვიდრეებმა ხრუშჩოვიდან დაწყებული და გორბაჩოვით დამთავრებული. მათ დაიწყეს სახელმწიფო სგრუქგურების რადიკალური ცვლა და დეფორმირება, დიდი მასშგაბებით ჩაისახა და კულმინაციას მიაღწია მაფიამ და კორუფციამ, რასაც მოჰყვა ხალხის მნეობრივი გახრწნა, გააქგიურდა დისიდენგური მოძრაობა, ქვეყანაში დაიწყო ჯერ პოლიგიკური, ხოლო შემდეგ ეკონომიკური კრიზისი.

საბჭოთა ეკონომიკისათვის ყველაზე დამაგრეველი აღმოჩნდა ჯერ ავღანეთში დაწყებული ომი, ხოლო შემდეგ რონალდ რეიგანის პრეზიდენგობის ხანა. მისმა იდეამ, კოსმოსში რაკეგსაწინააღმდეგო თავდაცვითი სისგემის შექმნის შესახებ, თავზარი დასცა და დაანია იმპერიული საბჭოთა ხელმძღვანელობა, რადგან აღეკვეგარი ქმედება კოლოსალურ ფინანსურ ხარჯებთან იყო დაკავშირებული. ასე იყო, თუ ისე, რეიგანის მორნეებითმა მუქარამ გაამართალა და დააჩოქა საბჭოთა კავშირი როგორც ეკონომიკურად, ისე პოლიგიკურად.

განსაკუთრებით გამწვავდა მდგომარეობა, როდესაც ხელისუფლების სათავეში მოვიდა მიხეილ გორბაჩოვი. აი, რას წერდა თავის მემუარებში რობერგ ჰეიგსი, რომელიც რეიგანის პრეზიდენგობისას აშშ-ის ცენგრალური სადაზვერვო სამმართველოს უფროსი იყო: „1983 წლის დამდეგიდან ეორბაჩოვის გამოჩენას, როგორც ანდროპოვის პროგეკეს, ცენგრალური სადაზვერვო სამმართველო თავიდანვე ენთუზიაზმით მოეკიდა. მის შესახებ ჩვენ ბევრი რამ ვიცოდით. მიუხედავად ამისა, საჭირო გახდა რამდენიმე წელი გასულიყო, რათა შეგვეფასებინა მისი სითამამეს და გამბედაობა, საზღვრები სითამამესა და გამბედაობას შორის, აგრეთვე მისი წინააღმდეგობრიობა... მრავალი წლის შემდეგ მისმა მოწინააღმდეგეებმა კონსერვაგიული ბანაკიდან დაიწყეს მგკიცება, რომ ის და მისი თანამოაზრე იაკოვლევი ცენგრალური სადაზვერვო სამმართველოს აგენგები იყვნენ“ (გაზეთი „სოვერშენნო სეკრეგნო“ №9. 1996 წ.).

რობერგ ჰეიგსი თავის მემუარებში აღიარებს, 1991 წლის 19 აგვისგოს დილით ვერ ხვდებოდნენ, თუ რა ხდებოდა საბჭოთა კავშირში. „რაგომ არ არის დაპაგიმრებული დემოკრაგიული „ოპოზიცია“ ქვეყანაში და თვით მოსკოვში?“

– ჰპოუგიკურად სვამს იგი კითხვას. „ოპოზიციონერებმა“ ნაცვლად დაბაგიმრეს პუგჩის ორგანიზაგორები: იანაევი, ლუკიანოვი, კრიუჩკოვი, იაზოვი, პაველოვი და სხვები. ისინი მოაგყეკა და შეცდომაში შეიყვანა გორბაჩოვმა, რომელმაც თავისი „ოლი“ კარგად გაითამამა და მისია ბოლომდე შეასრულა. – აი, რას ამბობდა სუკ-ის საგამოძიებო იმოლაგორის „მაგროსკაია გიშინას“ ყოფილი „მობინადრე“, მანამდე საბჭოთა კავშირის ვიცე-პრეზიდენგი ვ. იანაევი: „...გამცემლობის გადაგასა ყოველთვის მძიმეა, მით უფრო ძნელია, როდესაც გამცემლობა ყველაზე მაღალი რანგის ხელმძღვანელის მხრიდან მომდინარეობს. გორბაჩოვმა „გაითამაშა“ სამოკავშირეო ხელშეკრულებით და ჩვენი ხელით უნდოდა გადაეწყვიგა თავისი და ქვეყნის პრობლემები“ (გაზეთი „არგუმენგი ი ფაკგი“. 1993 წ. ოქგომბერი).

1991 წლის 5 სექგემბერს ვაშინგგონში, თეთრ სახლში განხილეს საბჭოთა კავშირში შექმნილი მდგომარეობა. რობერგ ჰეიგსის აზრით, თათბირზე იმ დროს ყველაზე აგრესიულად იყო განწყობილი იმყამინდელი აშშ-ის თავდაცვის მინისგრი ჩეინი, რომელმაც განაცხადა, რომ „საბჭოთა კავშირის დაშლა ჩვენს ინგერესებში შედის“. მას მხარი დაუჭირა აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა ჯეიმს ბეიკერმა, რომელმაც შემდგომში აღიარა, რომ „საბჭოთა კავშირის დაშლისთვის ჩვენ გრილიონები დავხარჯეთ“...

გამოხდა ხანი და 2000 წლის დამლევს მ. გორბაჩოვი ლექციით გამოვიდა თურქეთში აშშ-ის უნივერსიგეგში სემინარზე, სადაც თქვა: „მთელი ჩემი ცხოვრების მიზანი იყო კომუნიზმის განადგურება. მასში მე სავსებით მეთანხმებოდა ჩემი მეუღლე, რომელსაც ეს აზრი ჩემზე აღრე დაებადა... მე შევასრულე ჩემი ოცნება ევროპაში. ახლა კომუნიზმი უნდა მოისპოს ჩინეთში“.

აი, ვინ და როგორ დაშალა საბჭოთა კავშირი. „პერესგროიკამ“, „ეგემა სოციალიზმმა“, „მეგმა დემოკრაგიამ“ და „ახალმა აზროვნებამ“ მიიყვანა საბჭოთა კავშირი დაშლის ლოგიკურ ფინალამდე. ეორბაჩოვის ქმედებებს შუსგად მიესადაგება ნათქვამი, „მავრმა თავისი საქმე გააკეთა და წავიდა“...

ბაგონ აკაკის ბემოხსენებულმა ინგერვიუმ გამახსენა 1998 წლის 29 მაისს გაბეთ „ახალ თაობაში“ გამოქვეყნებული წინადადი მის მიერ ჩაგარებული პრესკონფერენციის მასალები. ერთ ადგილას, როცა 1991 წელს საქართველოს უზენაესი საბჭოს მიერ (რომლის თავმჯდომარე იმ დროს თვითონ იყო) მიღებულ აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს საარჩევნო კანონს ეხებოდა, მან დიდი რიხით განაცხადა: „ამ საარჩევნო კანონის თანახმად, გარანგირებული იყო საქართველოს შემადგენლობაში აფხაზეთის ყოფნა, აბსოლუგურად უმრუნველყოფილი იყო იქ მცხოვრები ქართველების უფლებები, რაც გათვალისწინებულია საერთაშორისო სამართლით“...

ამ კანონიდან გამომდინარეობდა ის, რომ არჩევნების ჩაგარების შემდეგ აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს შემადგენლობაში მოხვდა 28 აფხაზი და მხოლოდ 26 ქართველი დეპუგაგი. აფხაზეთის საერთო მოსახლეობის 17 პროცენგის შემადგენელმა აფხაზებმა უმაღლეს საბჭოში აირჩიეს უფრო მეგი დეპუგაგი, ვიდრე ქართველებმა, რომლებიც აფხაზეთის მოსახლეობის ნახევარზე მეგს შეადგენდნენ, ე. ი. ისე გამოვიდა, რომ ერთი აფხაზი დეპუგაგის ასარჩევად სამჯერ ნაკლები ხმები იყო საჭირო, ვიდრე ერთი ქართველი დეპუგაგის ასარჩევად. საბოლოოდ, აფხაზ დეპუგაგებს მხარში ამოუდგნენ რუსი, სომეხი, ბერძენი და სხვა ეროვნების დეპუგაგები და ისინი აფხაზეთის უმაღლეს საბჭოში აბსოლუგურ უმრავლესობას შეადგენდნენ.

აი, როგორ „კომპრომისზე“ წავიდნენ და მოძებნეს ასეთი „ფორმული“ ასათიანმა და მისმა თანამოაზრეებმა, ხოლო აფხაზებმა „შემხვედრი ნაბიჯი გადმოდგეს“.

იმავე პრესკონფერენციაზე აკაკი ასათიანმა თქვა: „...მე ვიყავი ის კაცი, რომელმაც ზვიად გამსახურდიას დაუძალა ამ კანონის მიღება“... გამოდის, რომ ზვიად გამსახურდია უფრო შორსმჭვრეგელი იყო, როდესაც გაუმართლებლად თვლიდა ქართველ და აფხაზ დეპუგაგთა რაოდენობრივად შეუსაბამო გადანაწილებას აფხაზეთის უმაღლეს საბჭოში, რადგან საარჩევნო კანონი იყო დისკრიმინაციული და აპარგეიდული. სხვათა შორის, იმავე „ახალ თაობაში“ იყო დაბეჭდილი აკაკი ასათიანის სიგყვები: „...მათ არ იციან სიგყვა „აპარგეიდის“ მნიშვნელობა. მაშინ დაახლოებით ისეთი რამ გაკეთდა, რაც დღეს ბოსნიაშია ომის შემდეგ“...

საინგერესოა, დღეს მაინც, თუ იცის ბაგონმა აკაკიმ რას ნიშნავს „აპარგეიდი“?

„აპარგეიდი“ ინგლისური სიგყვიდან apartheid-იდან მოდის და ნიშნავს – ცალკე, რასობრივი ნიშნით დაყოფის პოლიგიკას, რასობრივი დისკრიმინაციის სახეს, ამა თუ იმ ეროვნების ამბორჩეულებისთვის უფლებების ჩამორთმევას, თავისუფლად გადაადგილების აკრძალვას, უმცირესობის მიერ უმრავლესობის დათრგუნვას და ა. შ. ყველაზეგი ეს მოხდა აფხაზეთში, რასაც ხელი შეუწყო ამ ავადსახსენებელმა კანონმა.

მართლაც სასაცილოა, საგირალი რომ არ იყოს, როდესაც აკაკი ასათიანი ამბობს: „...თქვენ გგონიათ მოსკოვს მოეწონა აფხაზებისა და ჩვენი გადაწყვეგილება? მოსკოვი არ ელოდა, რომ გამსახურდია კომპრომისზე წავიდოდა“...

ცინიზმითაა სავსე ის ფრაზა, რომ ზვიად გამსახურდია „სრულიად შეგნებულად დაიღუპა“, რომ „თუ აღიარებდა აფხაზეთის დამოუკიდებლობას, მაშინ მას თბილისში შეიყვანდნენ და მერე აფხაზეთი საქართველოს შემოუერთდებოდა“...

ამ დროს აფხაზ ექსგრემისგებს მადა გაეხსნათ და ახალი ძალით, უფრო ინგენსიურად დაიწყეს ქართველების წინააღმდეგ სეპარაგისგული მოძრაობა. საქართველოს ხელისუფლებას არავითარი საპირისპირო კანონიერი ქმედება არ მოუხდენია, როდესაც აფხაზები დროს უქმად არ კარგავდნენ და, დაუსჯელობის სინდრომით გათამამებულები, გამალებით იძენდნენ იარაღს, სამხედრო ტექნიკას და საბრძოლო მასალებს, ინგენსიურად ემზადებოდნენ ქართველების წინააღმდეგ საბრძოლველად, იწვევდნენ სხვადასხვა ეროვნებისა და ჯურის ე. წ. „ბოევიკებს“, მოლაპარაკებებს აწარმოებდნენ რუს რეაქციონერებთან, ხედებოდნენ ე. წ. „კავკასიის მთიელ ხალხთა კონფედერაციის“ ლიდერებს, რომლებიც იბრძოდნენ და იბრძვიან ისლამური ფუნდამენგალიზმის დასამკვიდრებლად კავკასიაში. მაშინაც არაფერი მოიმოქმედეს და პასუხი არ გასცეს, როდესაც „კონფედერაციამ“ თავის დედაქალაქად სოხუმი გამოაცხადა. რეაქციული ძალები ყველაფერს აკეთებდნენ დესგაბილიზაციის შესაქმნელად და სეპარაგისგული განწყობილების გამოსაყენებლად.

ყოველივე ზემოთქმულის შედეგი იყო ომი აფხაზეთში, სადაც ჩვენ, ფაქგობრივად, რუსეთთან დავმარცხდით და აგერ უკვე მეთორმეგე წელია, რაც აფხაზეთში არ ვრცელდება საქართველოს იურისდიქცია. მთავარი ის იყო, რომ ძირძველი ქართველები ლგოლვილები გახდნენ...

ზოგიერთი პარგიული ლიდერის მისწრაფებას და საქმიანობას ძალზე შუსგად მიესადაგება ლორდ ჩესგერფიელის სიგყვები: „ხელისუფლებისაკენ სწრაფვა, – ყოველისშთანამოქმედი ითვითგაგაცებაა. ის ქალისადმი, ფულისადმი და ახლობლებისადმი სიყვარულშეც ძლიერია. ის ყველაფერზე უფრო ძლიერია“. შესანიშნავი სიგყვებია, მაგრამ აქვე დავუმგგებ, რომ ასეთების მაგარებელმა დიდი ხანია ჩაიარა.

გურამ ჩხიკვაძე.

◎ კანონმდებლები

გუდაურში პარლამენტის ბიურო მშვიდად მსჯელობდა, ფასანაური კი ღვარს მიჰქონდა...

პარლამენტის ბიურომ ორდღიანი გასვლითი სხდომა, უამინდობის მიუხედავად, გუდაურში, სასგუმრო „მარკოპოლოში“ ჩაადარა. სხდომას რაგომღაც არ ესწრებოდნენ „მემარჯვენე ოპოზიციისა“ და „კონსერვაგორების“ წარმომადგენლები, თუმცა პარლამენგის თავმჯდომარის ნინო ბურჯანაძის თქმით, ყველანი მიპაგიჟებულნი იყვნენ.

დეპუგაგებმა მომავალი სასესიო კვირის დღის წესრიგი შეიმუშავეს, მეორე მოსმენით მიაღეგად უკვე შეჯერებულია ცვლილებები საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების კანონში, რომელიც წინა სხდომაზე ჩავარდა.

დეპუგაგებმა იმსჯელეს საქართველოს კანონის პროექგზე „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ“, მასში ცვლილებისა და დამაგების შეგანის შემდეგ, ფინანსთა მინისგრს უფლება ენიჭება გამოსცეს საიდუმლო ნორმაგიული აქგები, რითაც მოაწესრიგებს სამინისგროს სისგემაში არსებული ოპერაგიულ-სამძებრო დანაყოფების შიდა საქმიანობას. ამის გარდა, კანონპროექგი ითვალისწინებს საქართველოს იუსგიციის სამინისგროსთვის საიდუმლო ნორმაგიული აქგების გამოცემის უფლების მინიჭებას.

ნინო ბურჯანაძის თქმით, სერიოზული კონსულგაციების შედეგად, მინიმუმამდე შემცირდა იმ საკითხების ზღვარი, რაზეც შეიძლება საიდუმლო ბრძანების გამოცემა. „იმავდროულად, გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ ეს ბრძანებები პირობითადაა საიდუმლო, რადგან პარლამენგს შეუძლია საზედამხედველო ფუნქციის განხორციელება, გამოითხოვოს ეს ბრძანებები და ჩვენ დავრწმუნდეთ, რომ უფლებამოსილების გადამეგება ნამდვილად არ მომხდარა“.

ბიუროს სხდომაზე იმსჯელეს „ომისა და სამხედრო ძალების ვეგერანების შესახებ“ კანონპროექგზეც. იგი საქართველოს გერიგორიული მთლიანობისათვის ბრძოლების ამსახველი ჟურნალისგებისთვის ვეგერანის სგატუსის მინიჭებას ითვალისწინებს, პარლამენგის თავმჯდომარემ მოაგრობას დასკვნა დაუწუნა, რომლის მიხედვითაც თურმე 180 ათას ჟურნალისგს შეუსრულებია სამსახურებრივი მოვალეობა კონფლიქგის ზონაში. დეპუგაგებმა ეს ციფრი საეჭვოდ ღა ხელოვნურად გაბრდილად მიიჩნიეს.

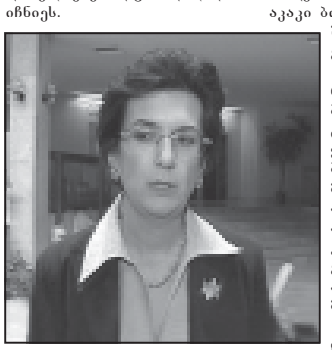

პარლამენგის ბიურომ განიხილა, აგრეთვე, ლიცენზიების შესახებ კანონპროექგი. ნინო ბურჯანაძემ დეპუგაგებს აცნობა, რომ საქართველოს პრეზიდენგს მისთვის საგანგებოდ უთხოვია, ხანგრძლივი ვადით არ გადაიღოს კანონპროექგის განხილვა და პარლამენგმა იგი დროულად მიიღოს.

უკმაყოფილება გამოითქვა იმის თაობაზე, რომ ამ კანონპროექგით ლიცენზირება და ნებართვები მოქმედებს მხოლოდ ბავშვთა კვებაზე, რაგომღაც თევზის წარმოებაზე, სურსათი და მისი სარეალიზაციო სფერო კი საერთოდ არ მოიაზრება.

ზურაბ ქქიგიშვილმა ამ საკითხს რეპლიკაც მოაყოლა: უსაფრთხოების დღედები უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე სურსათიო. 9 ივნისს ბიუროს სამთავრობო საათი დანიშნა, რომელშეც გენერალური პროკურორი და შინაგან საქმეთა მინისგრი არიან დაბარებულნი. პარლამენგარებს ყოფილი პრემიერ-მინისგრის ზურაბ ჟვანიას დაღუპვის მიზეზები და ადამიანის წამების ფაქგებზე პასუხები აინგერესებთ.

მომავალ სასესიო კვირას პარლამენგი საქართველოს გერიგორიული მთლიანობის აღდგენის დროებითი საპარლამენგო კომისიისათვის ვადის გაგრძელების შესახებ გადაწყვეგილებას მიიღებს. კომისიის თავმჯდომარე აკაკი ბობოხიძე კომისიის მუშაობის ერთწლიან ანგარიშს წარადგენს.

ბიუროს სხდომის დასრულების შემდეგ, ნინო ბურჯანაძემ ჟურნალისგებთან საუბრისას კმაყოფილება ვერ დამალა ბიუროს გასვლით სხდომაზე მშვიდი და საქმიანი ვითარების გამო. ასეთი დისციპლინა და კონსგრუქგიული კოლეგები მას თურმე ივი-ათად უნახავს პარლამენგში.

ნინო ბურჯანაძეს გუდაურში, ბიუროს გასვლით სხდომაზე შენიშვნა არავისთვის მიუცია. ეს წესრიგი ბესო ჯუღელმა კარგი პირობით ახსნა, მან მოინდომა „პარლამენგშიც იყოს აუში და კორგები“.

არადა, მაშინ, როდესაც დეპუგაგები სუფთა ჰაერით გაბეიბოდნენ, ოცნებობდნენ და კმაყოფილნი იყვნენ, რამდენიმე კილომეგრის მოშორებით, ფასანაური ღვარსა და მეწყერს უმკლავდებოდა. დაზარალებული მოსახლეობა მოითხოვდა შუქს, გაზს, ცხოვრების ნორმალურ სარსებო პირობებს. ოცი წელიწადია ფასანაურს ასეთი სგიქია არ ახსოვსო, – ამბობდნენ და დანანებით გაუბედურებულ ბაღებსა და ნათესებს გვიჩვენებდნენ...

ამ უსუსური ადამიანების შემხედვარე ჟურნალისგები ერთმანეთს გაოცებულნი ვეკითხებოდით: რა დროს გუდაური და გართობაა, როცა ათასობით ადამიანი უსახლკაროდ დარჩა, მათ წინაშე სინდისი ხომ მაინც უნდა გვქონჯნიდეს?

თამარ შაიშმელაშვილი.

◎ ინფორმაცია

პროფკავშირული „ომი“

პროფკავშირების გაერთიანების თავმჯდომარე ირაკლი ტუღუში 6 ივნისს თავის სამუშაო კაბინეგში ვერ შევიდა. მისი მოწინააღმდეგის ირაკლი პეგრიაშვილის მომხრეებმა მას კარი სამი დღის წინათ აუჭედეს. დილიდან კი თანამდებობიდან გადადგომის მოთხოვნით ხმაურიანი აქცია მოუწყვეს. დაპირისპირებამ კულმინაციას პროფკავშირების შენობასთან ტუღუშის მისვლის მერე მიაღწია. მას იქ კიდევ ერთხელ მოსთხოვეს თანამდებობის დგგოვება.

ირაკლი ტუღუშმა ქვეყნის პრეზიდენგს მიხეილ სააკაშვილს პროფკავშირებში დაპირისპირების ფაქგის დეგალებით დაინგერესება სთხოვა. მან აგრეთვე რიგგარეშე არჩევნების ჩაგარება მოითხოვა, რომელშეც არც თვითონ და არც პეგრიაშვილი მონაწილეობას არ მიიღებენ.

სისხლის სამართლის საქმის აღძვრას და ტუღუშის პიროვნებით დაინგერესებას პეგრიაშვილის მომხრეებიც მოითხოვენ. მათი თქმით, „პროფკავშირების თავმჯდომარეს ბრალი სისხლის სამართლის დანაშაულებში მიუძღვის. ის უნდა გადადგეს და შესაბამისად დაისაჯოს“.

„მატარებელი უმატებს სვლას“...

**საქართველოს რკინიგზის გენერალურმა დირექტორმა დავით ონოფრიშვილმა ბოლო ხუთი თვის მუშაობის შედეგები შეაჯამა. მისი თქმით, 1990 წლის შემდეგ, ანუ ბოლო 15 წლის მანძილზე, საქართველოს რკინიგზით ასეთი დიდი რაოდენობის გვირთი არ გადაზიდულა. პირველად, ბოლო 5 თვეში, საქართველოს რკინიგზამ 6,6 მლნ. გონა გვირთი გ

№ 133, სამშაბათი, 7 ივნისი, 2005 წელი.

◎ ენერგეტიკა

გვჯერა, რომ ხუდონჰესი გახდება სრულიად საქართველოს სახალხო მშენებლობა

საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა ტექნიკურ უნივერსიტეტში გამართულ შეხვედრაზე განაცხადა, რომ ხუდონჰესის მშენებლობის გაგრძელება შესაძლებელია. პრეზიდენტის თქმით, მისი სრული სიმძლავრით ასამუშავებლად დაახლოებით 500 მილიონი დოლარია საჭირო, რომლის მოძიება სავსებით შესაძლებელია ქვეყანაში სტაბილურობისა და სიმშვიდის პირობებში.

ხალხს სჯერა, რომ პრეზიდენტის ნათქვამს საქმე უთუოდ მოჰყვება, ამიტომაც სათანადო სამსახურები უკვე შეუდგნენ სამზადისს.

პრეზიდენტის ნათქვამი ელვის სისწრაფით მოედო საქართველოს, აღტაცებაში მოიყვანა ასეულ ათასობით მოსახლე ქვეყნის ყველა რეგიონში, რომელთა დიდ ნაწილს ელექტროენერგია უკანასკნელი ათწლეულის მანძილზე გრაფიკით ან საერთოდ არ მიეწოდება.

ერთი მათგანია სააქციო საზოგადოება „ჰიდროსპეცვეირაბშენი“ (გენერალური დირექტორი მოელ ჭაავა, აღმასრულებელი დირექტორი გოგი გულუა), რომლის აქციშია ისეთი მსხვილი ჰიდროობიექტების მშენებლობა, როგორებიცაა: ენგურჰესი, ლაჯანურჰესი, ენგურჰესების კასკადი, ვარციხეჰესი. ბოლო პერიოდში საზოგადოებამ ჩინელ კოლეგებთან ერთად დაასრულა მეგალ სპეციფიკური ხაღირჰესის მშენებლობა, ამჟამად კი აშენებს ზარამაგჰესს ჩრდილოეთ ოსეთში, მონაწილეობს ენგურჰესის სარეაბილიტაციო სამუშაოებში.

ხალხს აინტერესებს, რას წარმოადგენს ხუდონჰესი, რას მისცემს ის ქვეყნასა, როცა დასრულდება მშენებლობა?

მდინარე ენგურზე ხუდონჰესის მშენებლობის პროექტი შეიმუშავა ინსტიტუტმა „თბილჰიდროპროექტმა“, რაც 1984 წელს დაამტკიცა ყოფილმა საკავშირო მთავრობამ. სქემატური შეფასებით, ხუდონჰესი უნიკალური და ურთულესი ჰიდრომშენებლობაა, რთული რელიეფის პირობებში, რომლის დაძლევა ბევრ ჩვენზე დიდ და ძლიერ სახელმწიფოსაც არ ხელეწოფება ხოლმე საკუთარი საკადრო პოტენციალით და ბაბელულებით. საბედნიეროდ, საქართველოს პროფესიონალ ჰიდრომშენებელთა და დარგის სპეციალისტთა მთელი თაობები ჰყავს.

ხუდონჰესი ენგურიჰესის თაღოვანი კაშხალიდან 32 კილომეტრის დაშორებით, მდინარე ენგურის მთავარ კალაპოტში მდებარეობს.

მდინარის საერთო ვარდნა 2600 მეტრია, რაც მას, წყლის ნაკადის დიდი სიჩქარის გამო, ჰიდროტექნიკური პოტენციალის თვალსაზრისით უნიკალურს ხდის.

ჰიდრონაგებობის მშენებლობა 1989 წელს დაიწყო მდინარის ვიწრო ხეობაში მრგვალ კლდეებს შორის, რომლებიც ენგურჰესის თაღოვან კაშხლეკ მაღლა მდებარეობენ. ჰესის დადგენილი სიმძლავრე 638 მეგავატია, ოტომალური, სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით – 700 მეგავატზე მეტი, ელექტროენერგიის სამუალო წლიური გამომუშავება – 1444,8 მილიონი კილოვატსაათი.

ნაგებობის ჰიდროკვანძის შემადგენლობაში შედის: 170 მეტრი სიმაღლის მტკიცე კაშხალი, სამშენებლო გვირაბი, წყალმიმღები და ტურბინების წყალგამტარები, ჰესის შენობა, საექსპლუატაციო გვირაბები, გამანაწილებელი მოწყობილობანი ელექტროაპარატურანი იზოლაციით.

ჰესის შენობაში განლაგდება სამი ძალოვანი ჰიდროაგრეგატი მთლიანი 700 მეგავატი სიმძლავრით.

ერთ დროს, საზოგადოებასა და ექსპერტთა წრეში, კამათის საგანი გახდა წყალსაცავთან დაკავშირებული ეკოლოგიური პრობლემები. დაზუსტებულია, რომ ხუდონჰესის წყალსაცავის სარკის ფართობი იქნება 4 კვადრატული კილომეტრი, წყლსაცავის საერთო მოცულობა 230 მილიონი კუბმეტრი, მკვდარი მოცულობა – 141.5 მილიონი კუბმეტრი, შევსებისა და დაცლის მაქსიმალური სიმაღლე – 1–1,5 მეტრი დღეღამეში. ჰიდროსადგური უბრუნველყოფილი იქნება მყარი უსაფრთხოების დუნლირებული სისტემებით. ჩვენი და უცხოელი ექსპერტების დასკვნით, ჰიდროტექნიკური ნაგებობის არეალში კლიმატის შესაძჩნევი ცვლილებები მოსალოდნელი არ არის.

ცნობილია, რომ ხუდონჰესის მშენებლობა დაიწყო 1979 წელს. ამჟამად შესრულებულია: ძალოვანი კვანძის ქვაბულის მიწისა და ქანების დამუშავების სამუშაოთა 60 პროცენტი, კაშხალის მიწისქვეშა კონტურის მიწისა და ქანების ამოღების 80 პროცენტი. ბეტონის სამუშაოთა 61 პროცენტი. იგივე სამუშაოები ძალოვანი კვანძის მიწისქვეშა ნაწილში შესრულებული, შესაბამისად, 60 და 45 პროცენტით. დასრულებულია სამუშაოები და მდინარე გადაგდებულია სამშენებლო გვირაბში. შესრულებულ სამუშაოთა საერთო ღირებულებაა 289,5 მილიონი დოლარი.

მშენებლობის გაგრძელების შემთხვევაში 2005 წელს უნდა შესრულდეს 40.5 მილიონი დოლარის სამუშაოები, მთლიანად მშენებლობის დასრულება კი ნავარაუდევია 2007 წლისთვის. ჰიდროკომპლექსის ასამოქმედებლად დამაგებით საჭიროა 575 მილიონი დოლარი.

მაგრამ, ცნობილია ისიც, რომ ჰიდროსადგურები მომგებიანი საწარმოებია. ხუდონჰესი 15 წელიწადში აანაზღაურებს მშენებლობაზე გაწეულ ხარჯებს კრედიტების ჩათვლით.

საზოგადოების ყველა ფენის წარმომადგენლები, მათ შორის ღარიბები, მშად არიან, გახდნენ აქციონერები, რადგანაც ამ გიპის სადგურებზე დივიდენდები უგყუარია, შედარებით მაღალია და სტაბილური. ამ გაგებითაც ხუდონჰესი იქნება სახალხო მშენებლობა, რომელიც ნაკლებად დაიწვება სახელმწიფო ბიუჯეტს.

წინასწარი გაანგარიშებით, ხუდონჰესზე ერთი კვტ/საათი ელექტროენერგიის წარმოება დაჯდება 3–3.5 ცენტი, საზღვარგარეთ გასაყიდი ფასი, რა თქმა უნდა, შეთანხმდება, მაგრამ გაცილებით უფრო მაღალი იქნება, რაც მეტად პოზიციურად აისახება ქვეყნის ბიუჯეტზე. ჰესის ყოველწლიური შემოსავალი მიაღწევს 55.07 მილიონ დოლარს, დღგ-ს გათვალისწინებით კი 65 მილიონ დოლარზე მეტს.

ხუდონჰესის მშენებლობის დაწყებას ექნება უაღრესად მნიშვნელოვანი პოლიტიკური და სახელმწიფოებრივი დაგვირთვაც. მშენებლობაზე პირველ ეტაპზე დასაქმდება 1000-მდე კაცი, შემდგომ 2500-მდე (მათ შორის დევნილები), აღიზრდება ახალგაზრდა პროფესიონალთა თაობა. დასავლეთ საქართველო, უპირველესად, სამეგრელოზემო სვანეთის რეგიონი გამოვა ჩიხის მდგომარეობიდან, რომელშეც, აფხაზეთის კონფლიქტის გამო, დღემდე იმყოფება, გამოცოცხლდება დამხმარე ინფრასტრუქტურები, აფხაზეთიდან შემოვლენ მშენებელები და სპეციალისტები, მოსახლეობა გამოვა მუდმივი ნერვეის, გაჩანაგების, პრივატიზაციის არაპოპულარული სინდრომიდან, კეთილმოეწყობა გზები, აშენდება ხიდები, სამეგრელოსა და სვანეთის მოსახლეობის ხელში გაჩნდება ცოცხალი ფული, გააქტიურდება მეწარმეობა, ვაჭრობა, მომსახურება და ასე შემდეგ.

მეგად მნიშვნელოვანია კიდევ ერთი ფაქტორი, კერძოდ, ხუდონჰესის მარეგულირებელი ფუნქცია. იგულისხმება ხუდონისა და ენგურის ჰესების წყალსაცავებს შორის, აუცილებლობის შესაბამისად, წყლის მასების გადანაწილება, რაც, აგრეთვე, აისახება ვარდნლჰესების კასკადზე, სადგურთა სისტემის ელგამოშვების სიმძლავრის ზრდაზე, მათ უსაფრთხოებაზე. თავიდან აავიცილებთ წყალდიდობასთან დაკავშირებით ენგურის ქვეკი კალაპოტის მიმდებარე ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის ურთულეს პრობლემებს.

მშენებლებსა და ექსპერტებს მიაჩნიათ, რომ ხუდონჰესის ოცეოდე წლის წინათ შედგენილი პროექტი გადაინჯოს მშენებლობისა და სადგურის უსაფრთხოების, ეკოლოგიური ნოვაციების დანერგვის, ჩაგარებული სამშენებლო სამუშაოების რევიზიის თვალსაზრისით, რაც, დამატებით 40–45 მილიონ დოლარს მოითხოვს.

ვარაუდობენ, რომ სადგურის აშენებას საქართველოს ბიუჯეტთან ერთად დააფინანსებს ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა ან სხვა ინვესტორი, რომლებიც მხოლოდ ერთ პირობას აყენებენ – ქვეყანამ მიიღოს კანონი უცხოური ინვესტიციების საიმედო დაცვის გარანტიების შესახებ.

მშენებლობის დასრულების შემდეგ სადგურის ექპლუატაციას მოემსახურება 80 პროფესიონალი, რომელთა სამუალო ხელფასი 250 დოლარი იქნება.

ხალხი, საზოგადოება დარწმუნებულია, რომ საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტი, მთავრობა ყველაფერს გააკეთებენ ხუდონჰესის მშენებლობის დასაწყებად, საქართველოს მოსახლეობის იმედის გასამართლებლად.

გვჯერა, რომ ხუდონჰესი გახდება სრულიდ საქართველოს სახალხო მშენებლობა, საქართველოს ინტელექტუალური პოტენციალის გაბრწყინება.

რაფიელ გელანტია,
„დემოკრატია და კეთილდღეობა“
კავშირის თავმჯდომარე.

◎ როცა მოყვასის სიყვარულია

უსახსროთა სახსარი

რკინის კიბეებს აიელით თუ არა, დიდ, ნათელ ოთახში მოხვდებით. პირველი, რაც თვალში გეცემათ, ეს ბორმანქანებთან მოფუსფუსე ახალგაზრდების სიმრავლეა.

მყუდროებას მომავალი სტომატოლოგების ხმა არღვევს მხოლოდ.

– ქალბატონო თამარ, რომელი მასალით დავბეჟინოთ ეს არხი? ან რომელი ოსტეოპლასტიური მასალა გამოვიყენო?

მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი თამარ ოქროპირიძე ზოგს აღგილიდან აძლევს რჩევას, ზოგთან კი მიდის და თავად აჩვენებს პრაქტიკულად რა სჯობს, რომ ამ შემთხვევაში გაკეთდეს.

– ყოჩაღ! – ხშირად გაიგონებთ მისგან, როცა სტუდენტის ნამუშევრით კმაყოფილია.

ავადმყოფებს აქ უშუალოდ სტუდენტები მკურნალობენ პედაგოგთა მეთვალყურეობით. ეს კი ხელს უწყობს კვალიფიციური სპეციალისტების მომზადებას.

გარეთ კი, მაღლიერი პაციენტები თავის რიგს მოთმინებით ელიან და ერთმანეთს შთაბეჭდილებებს უზიარებენ.

– როცა გავიგე, რომ თბილისში არის კლინიკა, სადაც კბილებს უფასოდ მკურნალობენ, არ დავიჯერე. თითქმის ყველა კბილი დამიბიანდა, მაგრამ სამკურნალო ფულს ვერა და ვერ მოვუყარე თავი. ახლა ნახეთ, როგორი ჩაწიკწიკებული კბილები მაქვს, ეს ყველაფერი ამათი დალოცვილი მარჯვენის დამსახურებაა, – თავს იწონებდა შუახნის ქალბატონი, – ახლა ჩემი ქალიშვილი მოვიყვანე. ღმერთმა გაახაროს აქაური ექიმები!

ასეა ყოველ დღე, თბილისის სამედიცინო სტომატოლოგიური ინსტიტუტის კლინიკა უფასოდ ემსახურება უსახსროებს, პირველი ჯგუფის ინვალიდებსა და ტყოლეველებს. აქ უფასოდ უგარლებათ როგორც თერაპიული, ასევე ქირურგიული და ორთოპედიული მკურნალობა. ყოველ წელიწადს აქ ათასობით პაციენტი უფასოდ მკურნალობს. დღეისთვის სტატისტიკა კი ასეთია – 50000 ავადმყოფი.

1992 წელს შეიქმნა საქართველოს ყბასახის ქირურგთა და სტომატოლოგთა ასოციაცია, მისი დამფუძნებელი გახლდათ საქართველოში პირველი აკადემიკოსი-სტომატოლოგი, პროფესორი ომარ ნემსაძე, რომელსაც უდიდესი წვლილი მიუძღვის საქართველოში ამ დარგის განვითარებაში. მისი და მთლიანად ასოციაციის თაოსნობით, 1955 წელს შეიქმნა საქართველოში ერთადერთი მონოპროფილური სამედიცინო სტომატოლოგიური ინსტიტუტი, რომლის პირველი რექტორიც თავად იყო.

ამ ინსტიტუტის ერთ-ერთ დამფუძნებელთაგან ყელ-ყურ-სახის გამოცდილი და კარგი სპეციალისტი ივანე ანდრიაძე გახლდათ, მისი უდროოდ გარდაცვალების შემდეგ ამ ინსტიტუტს მისი სახელი ეწოდა.

ბაგონი ომარის გარდაცვალების შემდეგ ინსტიტუტს პროფესორი გიორგი მენაბდე ჩაუდგა სათავეში, რომელიც ახლა სახელმწიფო სამედიცინო აკადემიის რექტორად გადაიყვანეს.

ამჟამად ინსტიტუტის რექტორი გახლავთ მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ნონა კაკაურიძე.

ქალბატონ ნონას რომ გაიცნობთ, ისეთი შთაბეჭდილება დაგრჩებათ, რომ ამქვეყნად არ არსებობს საქმე, რომლის გაკეთებაც მას არ შეეძლოს. თავად იღებს გენერატორია და სხვებისგანაც ამსავე მოითხოვს. ინსტიტუტის პრორექტორია პარლამენტარი, პროფესორი მანანა ჯაბაშვილი, რომელიც ყოველგვარი სიახლისა და სისხლსავსე სამეცნიერო საქმიანობის სულისჩამდგმელია.

ინსტიტუტის სასწავლო პროცესში ჩართულნი არიან რესპუბლიკის წამყვარი პედაგოგები, მათგან 6 აკადემიკოსი, 7 პროფესორი, 2 მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, 11 დოცენტი და 9 მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი, რომლებიც სულ ძიებაში არიან.

– ამიტომაც გამოიჩრჩეიან ამ ინსტიტუტის კურსდამთავრებულები, – მეუბნება პრორექტორი სოსო გიგაური.

– ჩვენი ინსტიტუტი მსოფლიო ყბასახის ქირურგთა და სტომატოლოგთა ასოციაციის წევრია და ვაშინგტონში ჩატარებულ საერთაშორისო კონგრესზე, ყბა-სახის ქირურგთა და სტომატოლოგთა ასოციაციის ეგიდით, ჩვენი ინსტიტუტის სტომატოლოგთა დელეგაციაც იყო მიწეული სტუდენტებთან ერთად. იქ ჩვენი სტუდენტების სამეცნიერო მოხსენებებმა დიდი ინტერესი გამოიწვია. აგრეთვე მოწონება დაიმსახურა ჩვენი მეოთხე კურსის სტუდენტის მოხსენებამ შავი ზღვის ქვეყნების საეთაშორისო კონფერენციაზეც, – განაგრძობს პროფესორი გიგაური.

– ჩვენს ინსტიტუტში ყოველწლიურად ეწყობა სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციები აქტუალურ თემატიკაზე, – საუბარში ებმება ქალბატონი მანანა ჯაბაშვილი, – ჩვენ ვთანამშრომლობთ ფლორიდის დენტალური იმპლანტოლოგიის აკადემიასთან, მისი ხელმძღვანელი დოქტორი ჰერმან შორაბი ჩვენი ინსტიტუტის საპატიო პროფესორად ავირჩიეთ, იგი წელიწადში რამდენჯერმე ჩამოდის თბილისში და იმპლანტაციის დარგში აქტუალურ თემებზე კითხულობს ლექციებს. ჩვენ გაერთიანებული ვართ საქართველოს ყბა-სახის ქირურგთა და სტომატოლოგთა ასოციაციაში. ინსტიტუტის ბაზაზე მოეწყო უწყვეტი სამედიცინო განათლების მოკლევადიანი კურსი.

– ჩვენი ინსტიტუტი ერთადერთი მონოპროფილიური სასწავლო დაწესებულებაა საქართველოში, – მეუბნება ქალბატონ ნონა კაკაურიძე, – რომელსაც აქვს საკუთარი სტომატოლოგიური ლიცენზირებული კლინიკა, რომელსაც მინიჭებული აქვს შესაბამისი საქმიანობის უფლება: ქირურგიულ (თავისი საოპერაციო ბლოკით), ორთოპედიულ, თერაპიულ და ორთოდონტიულ სტომატოლოგიაში კლინიკაში უშუალოდ სტუდენტები საქმიანობენ (კბილების მკურნალობა, ექსტრაქცია და პროტეზირება), ეს კი, მოგეხსენებათ, კვალიფიციური სპეციალისტების მომზადებას უწყობს ხელს.

ჩვენ გვაქვს საფანტომო ლაბორატორიაც, კომპიუტერული ქსელი, საკუთარი ვებ-გვერდი, ყბა-სახის ქირურგიის კლინიკური და სხვა ბაზები, ასევე ლაბორატორიები.

ჩვენი კლინიკა 12 ბორმანქანით, 2 პორტატული ბორმანქანით, 8 მიკსმოგორით და ყველა საჭირო მოწყობილობებით არის აღჭურვილი.

აქ ხუთი წელი სწავლობენ და მისი დამთავრების შემდეგ ექიმ-სტომატოლოგის დიპლომს იღებენ ახალგაზრდები. ინსტიტუტს „დიპლომის შემდგომი განათლების“ სწავლების უფლებაც აქვს მინიჭებული.

გვაქვს ქართული და რუსული სექტორები. ინსტიტუტთან ფუნქციონირებს სამედიცინო კოლეჯი IX და XI კლასდამთავრებულთათვის, სწავლება მიმდინარეობს ქართულ და რუსულ სექტორებზე. კოლეჯი ამზადებს პროფესიონალურ კადრებს საერთო მედდის, ბებიაქალის, ფარმაციის და ორთოპედიული სტომატოლოგიის სპეციალობებით. ჩვენთან სწავლება მიმდინარეობს ევროპის ქვეყნების შესაბამისი გამოცდილების გათვალისწინებით. ამას ხელს უწყობს უცხოელ სპეციალისტებთან, კერძოდ, გერმანიის კლინიკებთან ჭიდრო ურთიერთკავშირები. ევროპის ქვეყნების სტომატოლოგიური ინსტიტუტების სასწავლო პროგრამების შესაბამისად, ჩვენი სტუდენტებისთვის, შესაბამისად, ყოველწლიურად გარდება ლექცია-სემინარები. მათი დამთავრების შემდეგ სერტიფიკატი გაიცემა.

გერმანელ კოლეგებთან ურთიერთობა ძალიან წაადგა ინსტიტუტის საქმიანობას, აქ ტუბინგენის უნივერსიტეტის წამყვანი სპეციალისტები პროფესორები მარგინ როსელი და ნორბერტ შვენზერი კითხულობენ ლექციებს.

ინსტიტუტის ცხოვრება საინტერესოდ შუქდება საკუთარ გაზეთში, ეს ახალგაზრდებისთვის კიდევ ერთი სტიმულია, რათა თავი გამოიჩინონ სწავლასა და პრაქტიკულ საქმიანობაში.

მართალი არ ვიქნებით, ამ ინსტიტუტზე საუბარი ისე დავასრულოთ, რექტორის რეფერენტი თამარ კარსანიძე რომ არ ვახსენოთ. ასე წარმაგებულად რომ საქმიანობს ინსტიტუტი, ეს მისი დამსახურებაცაა.

ვბრუნდებოდი კლინიკიდან და ვფიქრობდი, რომ ასეთი ინსტიტუტი, მართლაც რომ, უმაღლესი სტომატოლოგიური სპეციალისტების მომზადების საიმედო კერაა.

მარადი ანასაშვილი.

◎ ბაზარი და ჩვენ

გარევაჭრობა კვლავ იფურჩქნება!

ცნობილი ამბავია, თუ გვინდა, რომ ხანგრძლივად შევინარჩუნოთ ჯანმრთელი სიცოცხლე, უნდა მივირთვათ რაც შეიძლება მეტი რაოდენობის ბოსტნეული და ხილი. ამასთან უმჯობესია, თუ ერთდროულად შევამცირებთ ცხიმისა და ტკბილეულის მიღებას.

ამიტომ, როცა პროდუქტს ვყიდულობთ, დავაკვირდეთ, მითითებული თუ არა მისი კვებითი ღირებულება, ასევე კალორიულობა და ნახშირწყლებისა და ცხიმების, ცილების რაოდენობაც. უნდა ვეცადოთ, აგრარული ბაზრების მიმდებარე ტერიტორიებზე, ქუჩებში შემოხვევით მოწყობილ დახლებზე, არ შევიძინოთ შეუმოწმებელი კვების პროდუქტები, რადგან მათ ავკარგიანობაზე პასუხისმგებელი გამყიდველი ვერანაირად ვერ იქნება, იგი ხომ მეოთხე თუ არა, მესამე „ხელია“, აბა, საიდან ეცოდინება, რას ყიდის, საიდან არის ჩამოტანილი? ყურადღება უნდა მივაქციოთ იმასაც, რომ უკანასკნელ ხანებში ხშირია კვებითი ხასიათის მოწამლვები როგორც ბავშვებში, ისე მოზარდებში. რუსთავის მაგალითიც საკმარისია – ერთბაშად ქორწილის 31 მონაწილე მოათავსეს საავადმყოფოში.

დღეს რაგომღაც ყველამ დაიავიწყა, პატრულმაც, სავაჭრო დარგის წარმომადგენლებმაც და თავად მყიდველ-გამყიდველებმაც, რომ გარე ვაჭრობაზე ჯარიმებია დაწესებული. სასაცილოა, საგონალი რომ არ იყოს... უკეთესი არ იქნება, საერთოდ უარი ვთქვათ ისეთი კანონის მიღებაზე, რომლის აღსრულებაც არავის არ შეუძლია?

ჩემი თუ არ გჯერათ, მიბრძანდით ცენტრალურ სუპერმარკეტში, „ღეზერტირების ბაზარს“ რომ ვეძახით და ნახეთ, გარეთ უფრო მეტი ვაჭრობს, ჭუჭყიმი და წვიმაში, თუ შიგ ბაზარში?

– ვერავინ ვერ მაიძულებს წავიდე აქედან და არ გავყიდო, მე ამით ვარჩენ ავადმყოფ მეუღლეს და 3 მცირეწლოვან შვილს, სხვა არაფერი გამაჩნია, მაშინ მომეცინ საარსებო საშუალება, ან ოჯახისანად გამასახლონ საქართველოდან. აქაც ფულს ვიხდიო, მუქთად ვინ დაგაყენებს, მაგრამ უფრო მეტ პროდუქტს ვყიდით და ამიტომ ვიკლავთ ახვ თავს, თორემ ჩვენც ვგეგმის, ბაზარში ყოფნა უკეთესია, – ასე განაცხადა იამზე გუგუნავამ, რომელიც ვინ იცის საიდან ჩამოტანილ პამიდორსა და კიტრს ყიდდა, მაგრამ მარნეულიდან არისო, არწმუნებდა მყიდველებს. პამიდორი კენჭიანი იყო, ნამდვილად არ ჰგავდა აქაურს.

მიამიტი ნუ ვიქნებით, ვის ჯიბეში მიდის გარე მოვაჭრეთაგან აკრეფილი თანხები? ეს კითხვა ხშირად ისმის ხოლმე, მაგრამ, სამწუხაროდ, პასუხი დღემდე არავის გაუცია. ბაზარი კი, მაინც თავის ცხოვრებით ცხოვრობს, იგი ცვლებადია, მისი, ფასი ხან ეიწევს, ხან დაიწევს...

ნაზი იმნაიშვილი.

სოფლის მეურნეობის პროდუქტების (კიდლიბიით) სამუალო სარეალიზაციო ფასი (ლარებში) ცენტრალურ სუპერმარკეტში 2005 წლის 6 ივნისისათვის

ხორცი საქონლის	– 6-6.50
ხორცი ღორის	– 7-8
ხორცი ბატკნის	– 6.50-7
ქათამი სოფლის	– 9-11
ქათამი ფაბრიკის	– 4-7
ყვავი იმერული	– 3-3.50
სულგუნი	– 5-6
თუშური ყველი	– 8-10
კვერცხი სოფლის	– 0,20
კვერცხი ფაბრიკის	– 0.20
პამიდორი	– 1.30-3
ბადრიჯანი	– 1.80-2
კიტრი	– 0.50-1.50
კარტოფილი ახალი	– 0.70-1
კარტოფილი ძველი	– 0,50-1
კომბოსტო	– 0,60-0,70
ჭარხალი	– 0,50-1
მწვანილი	– 1-1.50
ვაშლი	– 0,50-2.50
მარწყვი	– 1.80-2.50
ბალი	– 2-3.50
ალუბალი	– 3-3.50
ტყემალი	– 0,80-1.50
ალუჩა	– 2
გარგარი	– 7

ფასები ძირითადად სტაბილურია, ცვლილება უმნიშვნელო. ძვირი ღირს ახალი ხილი.

◎ ინფორმაცია

გერმანული თვითმფრინავები საქართველოს ცაში

ავიაკომპანია „დოიჩე ლუფტჰანზა“ უკვე საქართველოს ავიაბაბარშია. წუხელ, გვიან ღამით ავიაკომპანიის კუთვნილმა თვითმფრინავმა საქართველოს საპაერო სივრცე გადმოკვეთა და თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში დაეშვა. ამ ფაქტთან დაკავშირებით „ლუფტჰანზას“ წარმომადგენლებმა 6 ივნისს სასტუმრო „შერატონ-მეტეხი-პალასში“ პრესკონფერენცია გამართეს.

ავიაკომპანია თბილისი-მიუნხენის მიმართულებით რეგულარულ რეისებს კვირაში სამჯერ შეასრულებს, თუმცა როგორც ავიაკომპანიის რუსეთისა და დსთ-ს რეგიონალურმა დირექტორმა გიუნტერ ოგიმ განაცხადა, მათი პრიორიტეტი ამ ეტაპზე მიუნხენის მიმართულებით ფრენის სიხშირეების გაზრდაა. სამომავლოდ კი რეისების შესრულება სხვა მიმართულებებშეც იგეგმება.

ავიაკომპანია თბილისსა და მიუნხენს შორის რეისებს სამჯერ – ორშაბათს, ოთხშაბათს და პარასკევს 03.55 საათზე შეასრულებს. მიუნხენში ჩაფრენის დრო 06-საათია. მიუნხენიდან გამოფრენა კი სამშაბათობით, ხუთშაბათსა და კვირაობით 21.10 საათზე განხორციელდება. თბილისში ჩამოფრენის დრო დღის 14.55 საათი იქნება.

საავტომობილო გადაზიდვები გაიზრდება

საქართველოსა და აზერბაიჯანს შორის საავტომობილო საგვართო გადაზიდვები გაიზრდება. ამ საკითხთან დაკავშირებით საქართველოში ჩამოვიდა აზერბაიჯანის ტრანსპორტის სამინისტროს წარმომადგენელი ჩინგიზ ბახშიევი. ის საქართველოს საავტომობილო ტრანსპორტის იდმინისტრაციის თავმჯდომარეს ალექსანდრე ჩხიკვაძეს შეხვდა.

მხარეებმა მიაღწიეს შეთანხმებას საქართველო-აზერბაიჯანს შორის საავტომობილო-საგვართო გადაზიდვების გაზრდასთან დაკავშირებით, რადგან მოთხოვნა ძალიან გაზრდილია.

ფორუმი სოფხეთში

ერევანში შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მმართველთა საბჭოს მეშვიდე კრება გაიმართა. ფორუმზე მიწვეულნი იყვნენ შავი ზღვის რეგიონის ქვეყნების, ასევე საერთაშორისო და ფინანსური ორგანიზაციების – ევროკავშირის, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის, მსოფლიო ბანკის, საერთაშორისო ფინანსური კორპორაციის წარმომადგენლები. კრებამ 2004 წელს ბანკის საქმიანობის წლიური ანგარიში და ბანკის განვითარების საკვანძო საკითხები განიხილა.

ფორუმის დისკუსიის მთავარი თემები გახდა კავკასიის რეგიონის საინვესტიციო პოტენციალის რეალიზება და ამ პროცესში საერთაშორისო ორგანიზაციების როლი, ასევე ფინანსური სექტორის განვითარების პრობლემები.

სიკვდილი მოსკოვში

მოსკოვში, საკუთარ ბინაში 26 წლის თემურ ნაიბოვი მოკლეს. იგი რუსეთში აზერბაიჯანის ელჩის მრჩველის შვილია. ადგილობრივ მილიციას ელჩის მრჩველმა ეკონომიკურ საკითხებში, ვაპად ნაიბოვმა 5 ივნისს მიმართა. მისი თქმით, შვილის ცხედარი სახლში აღმოაჩინა. თემურ ნაიბოვი ერთ-ერთი კომერციული კომპანიის თანამშრომელი იყო. მომხდართან დაკავშირებით სამართალდამცავებს ვერსიები არ აქვთ.

მედია-ნიუსი.

◎ თემიდა

ადამიანის უფლებების დაცვისა და პატიმართა სოციალური უზრუნველყოფის საერთაშორისო ორგანიზაციის პრეზიდენტმა და საერთაშორისო „ამნისტიის“ წევრმა, ცნობილმა ადვოკატმა გიორგი თევზაძემ საზოგადოებისთვის ჯერ კიდევ გაუხმაურებელი, შემაშფოთებელი ფაქტები მიამბო.

მკითხველს არ ვამინებთ, მაგრამ პირდაპირ შემზარავი ამბებით დავიწყებთ.

დედამ შვილი გაყიდა

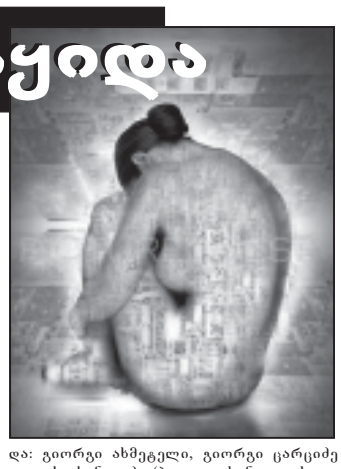

ნარას დაადგა თავზე. დიდი ჩხუბი და დავა დასჭირდა მეულლის დასახსნელად. დონარამ უგიფრად განაცხადა, დედამისს ფული გადავუხადე და თუ ახლა ხელს მიშლით, ის თანხა დამიბრუნეთო. გაიოზის დამ თანხის ნაწილი იქვე გადაუხადა, დანარჩენის მიცემასაც დაჰპირდა და რძალი, როგორც იქნა, სახლში დააბრუნა. დედამ და უცნობმა ქალებმა კიდევ არაერთხელ სცადეს მისი მოგყეუებით წაყვანა. ერთი სიგყვით, ახალგაზრდა ოჯახმა მოსვენება დაკარგა. ისინი დღესაც შიშით ცხოვრობენ და ყოველ წუთში ელოდებიან ქალთა ბანდის თავდასხმას. ამ ამბის შესახებ, შესაძლოა, დაბნეულობის გამო, ახალგაზრდა კაცს სამართალდამცავი ორგანოებისთვის არ მიუმართავს – აცნობა მხოლოდ ადამიანის უფლებათა დამცველ ორგანიზაციას. გია თევზაძემ მაცნობა, რომ უკვე მიღებულია ზომები ამ მოძალადე ქალებისთვის საკადრისი პასუხის გასაცემად.

სენაკმის რაიონის სოფელ ახალსოფელში მცხოვრებ რაისა გოგუას არანაკლები საგკივარი აწუხებს. აი რას წერს იგი:

2005 წლის 17 თებერვალს მისი არასრულწლოვანი გოგონა, მისივე კარის მეზობელმა, შორეულმა ნათესავმა ელგუჯა ნაროუშვილმა გააუპატიურა, შემდეგ კი სახლ-კარის გადაწვითა და ოჯახის წევრების დახოცვით დაემუქრა, თუკი ამ ამბავს გაამხელდა. ესეც არ იკმარა და გოგონას მისი თანასოფლელი ლადო ნარკოზია მიუგზავნა – იმანაც ძალა იხმარა. ისევ მუქარა, ისევ დაშინება, ეს ამბავი არ გაამხილოთო. მაგრამ ეს ამბავი დედამ მაინც შეიგყო და მაშინვე სენაკის პოლიციას და პროკურატურას აცნობა. სამწუხაროდ, სენაკის სამართალდამცველებმა ხელები დაიბანეს და ამ ფაქტს არავითარი რეაგირება არ მოჰყოლია. დაზარალებულის დედამ ბოლოს ადამიანის უფლებების დაცვის ორგანიზაციის პრეზიდენტს გია თევზაძეს მიმართა. ბაგონი გია სენაკში ჩავიდა და ადგილზე გაეცნო ვითარებას. ამჟამად სენაკის პოლიციი და პროკურატურა სერიოზულად იძიებენ ამ დანაშაულს.

2003 წლის 30 ივნისს, სასტუმრო „საქართველოსთან“, თარხნიშვილის ქუჩაზე, თეთრი ფერის „ნივაში“ ჩაცხრილეს 3 ახალგაზრდა: გიორგი ახმეტელი, გიორგი ცარციძე და კახა სანიკიძე (ბედად, ისინი ცოცხლები გადარჩნენ). დამნაშავეები მიიმალნენ. ამ ფაქტთან დაკავშირებით ეჭვი მიიგანეს რამდენიმე პირზე, მათ შორის ირაკლი ნოხაძეზე, აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე. პოლიციის თანამშრომლებმა ირაკლი ნოხაძის ბინაში ჩხრეკა ჩაატარეს. კანონსაწინააღმდეგო არაფერი აღმოუჩენიათ. ამ დროს თვით ეჭვმიტანილი სიღნაღში იმყოფებოდა, დეიდასთან და ბებიასთან. ოჯახის წევრებმა განაცხადეს, რომ პოლიციას არ ენდობიან.

ეჭვმიგანილი ირაკლი ნოხაძე პოლიციაში გამოცხადდა. გაირკვა, რომ დაზარალებულები მისი ნაცნობები იყვნენ. როცა მათ გაიგეს, პოლიცია ირაკლი ნოხაძეს ადებდა ხელს, თავადვე მიმართეს მთაწმინდა-კრწანისის პროკურატურას, ნოხაძე ჩვენი მეგობარია, ის არაფერ შუაშია, კარგად დაეინახეთ თავდასხმელები, მათი ამოცნობა შეგვიძლიაო.

ეს განცხადება, პროკურატურაში ირაკლი ნოხაძის დაკავებამდე დაწერეს კიდეც. მაგრამ ირაკლი დღესაც ციხეშია. უზენაესმა სასამართლომ განაჩენის გამოგანა ვერ გაბედა და საქმე ისევ გამოძიებაში, მთაწმინდა-კრწანისის პროკურატურაში დაბრუნა. საქმე ისევ უზენაეს სასამართლოშია, თუმცა არავითარი მტკიცებულება არ გააჩნიათ ეჭვმიგანილის ბრალეულობაზე.

– საზოგადოებას იმედი უნდა ჰქონდეს, რომ ოდესმე სამართლებრივ

№ 133. სამშაბათი, 7 ივნისი, 2005 წელი.

ვიქტორ პეტელინი

მიხეილ შოლოხოვის შეხვედრები იოსებ სტალინთან

ისევე, როგორც სასურსათო დახმარება, საჭიროა ვეშენსკისა და ზემო დონის რაიონებში გამოგზავნოთ ისეთი კომუნისტები, რომლებიც გამოიძიებენ ყველაფერს და თანაც ნამდვილად. მაოცებს, მაგალითად, სამხარეო კომიტეტისა და სამხარეო საკონტროლო კომისიის პასუხისმგებელი ინსტრუქტორების (ისინი ჩვენი რაიონიდან 31 მარტს გაემგზავრნენ და ორსამ კოლმეურნეობაში შეკრიბეს უამრავი მასალა პარტიის ხაზის მეგად უხეში დარღვევების, კოლმეურნეებისათვის მიყენებული ცემა-ტყეპისა და მათი წამების შესახებ) მოხსენებითი ბარათების გამო დღემდე გადაწყვეტილებანი არ მიუღიათ და სამხარეო კომიტეტი დუმს. რაოდენ ცუდია ყველაფერი ეს? გარდა ამისა, არის მთელი რიგი საკითხები, რომელთა გადაწყვეტა რაიონულ ორგანიზაციებს არ ეგების.

გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს რაიონული განყოფილება სასწრაფოდ ეძებდა კონტრრევოლუციონერებს, რათა სტიმული მეცა პურეულის დამბადების მიმდინარეობისათვის, და ასევე უამრავ ადამიანს, აბსოლუტურად უდანაშაულს, როგორც წარსულში, ისე აგრეთვე ამჟამად. ვეშენსკელი თერძი, სხვაქალაქელი კოლომეიცევი, თანაც უპოვარი, პოლიტიკური სამმართველოს რაიონულმა განყოფილებამ დაპატიმრა და 4 თვით „ვირის აბანოში“ უკრა თავი. ვიღაცამ განყოფილებას აცნობა, რომ 1916 წელს კოლომეიცევი შვებულებით ვეშენსკაიაში ოფიცრის ჩინით ჩამოვიდაო. დამსმენი ამტკიცებდა, საკუთარი თვალით ვნახე კოლომეიცევს მხრებზე ოფიცრის სამხრეებიო... თერძი ვაკაცურად იჯდა 4 თვე და უარყოფდა წაყენებულ ბრალდებას. სხვათა შორის, თავის გაუნათლებლობას იმოწმებდა, მაგრამ ამას ვერ უშველა. იჯდა და იჯდა, არადა მთელმა სგანიცამ იცოდა, რომ იგი არასდროს ყოფილა ოფიცერი, ერთხელ ყურადღებით დაკითხეს და მხოლოდ აქ დაადგინეს, რომ 1916 წელს რიგითად ჰუსართა პოლკში უმსახურია და ჩამოსულა შვებულებაში დონზე ჯერ კიდევ უნახავი ფორმით. ვიღაცამ გაიხსენა ეს ცამეტი წლის წინანდელი ამბავი, ჰუსარის სამხრეები ოფიცრის სამხრეებში შეეშალა...

ახლა ბევრი მოითხოვს ყურადღებიან მოპყრობას. იგი კი არსაიდან ჩანს.

დასასრული. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 96, 102, 118, 120, 122, 124, 127, 128, 130.

თქვენი ღეპეშის შემდეგ გამოვცოცხლდი, სულით ავმაღლდი. აქამდე ძალიან ცუდად ვიყავი. თქვენთვის მიწერილი ბარათი ერთადერთია, რაც შარშანდელი წლის ნოემბრიდან დავწერე. შემოქმედებითი მუშაობისათვის ბოლო ნახევარი წელი უნდა გამოვრიცხო. სანაცვლოდ ახლა გაათკეცებული ენერგიით ვიმუშავებ.

თუ სასურსათო დახმარება გაეწევათ ვეშენსკისა და ზემო დონის რაიონებს, საჭიროა მისი დაჩქარება, რადგან უახლოეს ხანში პურეულს დამამზადებული პუნქტებიდან ვემებით გაიგანენ და სურსათის შემოგანა 165 კილომეტრის მანძილიდან საჭაპანო ტრანსპორტით მოგვიწევს.

მაგრად გართმევთ ხელს.

სალმით,

მ. შოლოხოვი.

ჩრდილოეთ კავკასიის მხარის სგანიცა ვეშენსკაია, 1933 წლის 16 აპრილი“.

შოლოხოვის წერილი აქტიურად განიხილეს სგალინმა და მისმა ახლოელმა თანამოსაგრეებმა. კერძოდ, შემონახულია სტალინის წერილი მოლოტოვისადი:

„ვიიჩესლავ!

ვფიქრობ, მთლიანად უნდა დავუკმაყოფილოთ შოლოხოვის თხოვნა, ე.ი. დამატებით მივცეთ ვეშენსკეს 80 ათასი და ზემოლონელებს – 40 ათასი ფუთი. ამ საქმემ, როგორც ჩანს, „საყოველთაო-სახალხო“ გახმაურება ჰპოვა და ჩვენც **იქ დაშვებული ყველა უმსგავსობის შემდეგ** – შეგვიძლია მოვიგოთ მხოლოდ პოლიტიკურად. შედმეტ 40-50 ფუთს **ჩვენთვის მნიშვნელობა არა აქვს,** ხოლო ამ ორი რაიონის მოსახლეობისათვის ახლა გადამწყვეტი ნიშნადობა ენიჭება.

ამრიგად, მოდით, დავუჭიროთ მხარი მას (უთხარი ჩერნოვს).

გარდა ამისა, საჭიროა იქ ვინმე გავგზავნოთ (ვთქვათ, ამხ. ჭკირიაგოვი), გაარკვიოს საქმე და პასუხისგებაში მისცეს ოვრინიკოვი და ყველა სხვა, რომლებმაც სისაძაგლე ჩაიდინეს. ამის გაკეთება ხვალ შეიძლება. **ი. სტალინი“.**

ამ საკითხის განსჯის შემდეგ სტალინმა ელვა-ღეპეშა გაგზავნა:

„1933 წლის 22 აპრილი.

ელვა

ჩრდილოეთ კავკასიის მხარის ვეშენსკის რაიონის სგანიცა ვეშენსკაია

მიხეილ შოლოხოვს

თქვენი მეორე წერილი ეს-ს არის მივიღე. ახლახან გამოგზავნილი ორმოცი ათასი ფუთის გარდა დამატებით ვეშენსკელებისათვის გიგზავნით ოთხმოც ათას ფუთ ჭვავს, სულ ას ოც ფუთს. ზემო დონის რაიონისათვის ვაგზავნით ორმოც ათას ფუთს. პასუხი უნდა გამოგეგზავნათ არა წერილობით, არამედ ღეპეშით, რითაც დრო დავკარგეთ.

სტალინი“.

მთელ ამ დრამატულ მოვლენებთან დაკავშირებით საჭირო გახდა მოსკოში გამგზავრება, „ინსტანციებში“ სიარული, საუბრები დონზე შექმნილი ტრაგიკული მოვლენების, სტალინისათვის გაგზავნილი წერილებისა და მისი ელვა ღეპეშების შესახებ.

რამდენიმე დღის შემდეგ შოლოხოვმა ი.ბ. სტალინის წერილი მიიღო:

„1933 წლის 6 მაისი,

ძვირფასო ამხ. შოლოხოვ!

თქვენი ორივე წერილი მივიღე, როგორც ეს თქვენთვის ცნობილია. დახმარება, თქვენ რომ ითხოვდით, უკვე გაწეულია.

საქმის გასარჩევად თქვენთან, ვეშენსკის რაიონში, ჩამოვა ამხ. შკირიაგოვი, რომელსაც – ძალიან გთხოვთ – დაეხმაროთ.

ეს ასე. მაგრამ ეს ყველაფერი როდია, ამხ. შოლოხოვ. საქმე ის არის, რომ თქვენი წერილები ცალმხრივ შთაბეჭდილებას გოვებს. ამის შესახებ მინდა რამდენიმე სიტყვა მოგწეროთ.

მადლობელი ვარ წერილებისათვის, რადგან ისინი აველენენ ჩვენი პარტიული და საბჭოთა მუშაობის ნაკლოვან მხარეებს, წარმოაჩენენ იმას, როდესაც ბოგჯერ ჩვენი მუშაკები, სურთ რა ალაგმონ მტერი, უცაბედად მეგობრებს სცემენ და სადიზმამდე ეშვებიან. მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ყველაფერში გეთანხმებიით. თქვენ ხედავთ ერთ მხარეს, ხედავთ არცთუ ცუდად, მაგრამ ეს საქმის ერთი მხარეა. პოლიგიკაში რომ არ შეცდე (თქვენი წერილები ბელეტრისტიკა კი არა, მთლიანი პოლიგიკაა), საჭიროა ყველაფერს გონების თვალით გადახედო, მეორე მხარეც დაინახო. მეორე მხარე კი ის არის, რომ თქვენი რაიონის პაგივცემული მხვნელ-მთესველები (და არამარგო თქვენი რაიონისა) აწყობდნენ „იგალიანკას“ (საბოგაჟს!) და არცთუ ანაღვლებდათ, რომ მუშები, წითელი არმია უპუროდ დაეტოვებინათ. ის ფაქტი, რომ საბოგაჟი იყო მშვიდი და გარეგნულად უწყინარი (უსისხლო), – ეს ფაქტი არ ცვლის იმას, რომ პატივცემული მხვნელ-მთესველები საქმის არსით ეწეოდნენ „წყნარ“ ომს საბჭოთა ხელისუფლების წინააღმდეგ. ომს – დასამშვევად, ამხანაგო შოლოხოვ!..

რასაკვირველია, ამ გარემოებას არანაირად არ ძალუძს გაამართლოს ის უმსგავსოებანი, რომლებიც დაუშვეს, როგორც თქვენ მარწმუნებთ, ჩვენმა მუშაკებმა. და ამ უმსგავსოებათა ჩამდენნი ჯეროვნად უნდა დაისაჯონ. მაგრამ მაინც მზესავით ნათელია, რომ პაგივცემული მხვნელ-მთესველები არცთუ ისე უწყინარი ადამიანები არიან, როგორც ეს შეიძლებოდა კაცს შორიდან მოჩვენებოდა.

აბა, გისურვებთ, ყოველივე კარგს და მაგრად გართმევთ ხელს.

თქვენი ი. სტალინი.

6. V. 33 წ.

ამ წერილმა შოლოხოვი დააღონა... რა გამოდის? „პაგივცემულმა მხვნელ-მთესველებმა“ უხვი მოსავალი მოიწიეს და ერთ სულზე მიიღეს მხოლოდ და მხოლოდ 8,5 ფუთი, ნახევრად მშიერის ნორმა, ამაოდ როდი მეცენ სასოწარკვეთას: როგორ გადაიტანონ ზამთარი, რით გამოკვებონ ცოლ-შვილი. ამიგომაც თითოეული თავისებურად ცდილობდა გადაემალა მძიმე გარჯით პაგიოსნად მოყვანილი მარცვლეული, რომელსაც ახლა უღმერთოდ ართმევენ და ოჯახს ულუმაპუროდ ტოვებენ... სგალინი ამას უწოდებს საბოგაჟს, „ომს-დასამშვევად...“ იგი ხომ წერდა, რომ გამოფიტულმა კოლმეურნეებმა“ ქვეყანას მისცეს 230 000 ფუთი პურეული... რაც შეეძლოთ გაიღეს, ცოტაც დაიგოვეს, რომ შიმშილით დაუძლურებულნი სულ მთლად არ დახოცილიყვნენ... მაგრამ დამატებითი გაწეულის შესრულება ვეღარ შეძლეს და რა? ისინი მესაბოტაჟეები არიან? საბჭოთა ხელისუფლებას ეომებიან? ეწევიან „ომს – დასამშვევად“? რაც ყველაზე საოცარია, თურმე, გადამხრელნი „სურთ რა ალაგმონ მტერი, უცაბედად მეგობრებს სცემენ“. რომელ მტერს? კოლმეურნეს? ნუთუ იგი ვერ მიხვდა, რომ უბრალო კოლმეურნეს ურგყამდნენ? კულაკები ხომ დიდი ხანია მოსპეს როგორც კლასი, გაასახლეს ისინი. სად? ღმერთმა უწყის... რომელ მგრებზეა ლაპარაკი... ახლა კი ასეთ დანაშაულობათა შემდეგ საეჭვოა გამოჩნდნენ კოლმეურნეობაში თავდადებულად გარჯის მსურველები, როგორც ეს 1930-1931 წლებში იყო.

სახელმწიფოსაგან მიღებული პურეული გაანაწილეს.

გადახრებით მიყენებული ჭრილობები ნელა შუშდებოდა. კოლმეურნეობები კვლავ ძალ-ღონეს იკრებდნენ. კოლმეურნეები შრომის მიხედვით ღებულობდნენ...

შემოქმედებით შრომას დაუბრუნდა შოლოხოვიც...

თარგმნა

გორის დარსაძემ.

ი. მოსკვინი, მ. შოლოხოვი, ა. კორნეიჩუკი, ა. ტოლსტოი და შ. დადიანი. მოსკოვი, კრემლი 1938 წელი.

იწყება ოლიგარქების დევნა

ჯერ ერთი კვირაც არ გასულა მას შემდეგ, რაც გამოუგანეს საბრალდებო განაჩენი კომპანია იუკოსის ძირითად აქციონერებს მიხეილ ხოდორკოვსკის და პლაგონ ლებედევს, რუსეთის გენერალური პროკურორის მოადგილე ვლადიმერ კოლესნიკოვი კი აცხადებს, რომ მზადდება ახალი სისხლის სამართლის საქმეები ოლიგარქების წინააღმდეგ.

რუსეთის „ენ-ტე-ვე“ ტელეარხით გამოსვლისას კოლესნიკოვმა განაცხადა: „ჩვენ კიდევ გვაქვს გასარჩევი არაერთი საქმე და შემიძლია ვთქვა, რომ ეს საქმეები ბოლო არ იქნება“. კითხვას, თუ აქამდე რაგომ არ გადასცეს სისხლის სამართლის პასუხისგებაში სხვა ოლიგარქები, გენერალური პროკურორის მოადგილემ უპასუხა, რომ „სამწუხაროდ, ზოგიერთმა მოასწრო გაქცევა. თავის დროზე ჩვენ გამოვიჩინეთ ჰუმანურობა და მათაც ამით ისარგებლეს“.

კოლესნიკოვის თქმით, ნავთობის კომპანია იუკოსის ხელმძღვანელობის ნაწილს ჩადენილი აქვს მძიმე დანაშაულობები: „ამ კომპანიის ხელმძღვანელობის ყველა წევრს თუ არა, ზოგიერთს ნამდვილად აქვს ხელები სისხლით დასვრილი“.

კოლესნიკოვის თქმით, იუკოსის ერთ-ერთი თანამფლობელი ლეონიდ ნევზლინი, რომელიც ამჟამად ისრაელში იმყოფება, სწორედ ასეთ შავბნელ საქმეებშია გარეული.

გენერალური პროკურორის მოადგილემ განაცხადა, რომ მალე დაიწყება ახალი პროცესი, იმ საქმის ანალოგიური, რომლის მიხედვითაც გასამართლეს იუკოსის უშიშროების სამსახურის ყოფილი თანამშრომელი ალექსეი პიჩუგინი. იგი ბრალეულად ცნეს მთელი რიგი შეკვეთილი მკვლელობების ორგანიზებაში.

ხოდორკოვსკის დაპატიმრების წინ, სწორედ კოლესნიკოვმა გააფრთხილა იგი, რომ გენერალური პროკურატურა აპირებდა იუკოსის ხელმძღვანელობისთვის ბრალდების წაყენებას.

უკვე დაპატიმრების შემდეგ კი კოლესნიკოვმა გამოთქვა სინანული იმის გამო, რომ ხოდორკოვსკი საპყრობილეში მხოლოდ 10 წელს გაატარებს.

ერაყში მოთარეშეთა მიწისქვეშა კომპლექსი აღმოაჩინეს

ამერიკის შეერთებული შტატების ჯარებმა ერაყში აღმოაჩინეს რამდენიმე მიწისქვეშა ბუნკერი, რომლებითაც სარგებლობდნენ მოთარეშეები, იგყობინება ამერიკელთა სარდლობა.

როგორც შეერთებული შტატების წარმომადგენელმა თქვა, დაახლოებით ოთხი საფეხურთო მოედნის ზომის მიწისქვეშა კომპლექსი იპოვეს მიგოვებულ კარიერში ანბარის პროვინციაში, სადაც აქტიურად მოქმედებენ მოთარეშეები.

ბუნკერში აღმოაჩინეს დიდი რაოდენობის იარაღი, შავი ფერის სამხედრო ფორმა, ნიღბები, მობილური ტელეფონები, ასევე საცხოვრებლად განკუთვნილი ოთახები, საშხაპეები, სამზარეული, სადაც ახალი პროდუქტები ინახებოდა.

ერაყში ამერიკელთა ჯარების წარმომადგენელმა განაცხადა, რომ ანბარის პროვინციაში ბუნკერთან ერთად იპოვეს ასევე 50 განკი და იარაღი.

ამერიკელთა თქმით, ბუნკერის პოვნაში მათ დაეხმარა ინფორმაცია, რომელიც მიიღეს ადგილობრივი მოსახლეობისგან და დაკავებული მოთარეშეებისგან.

ქალაქ ქარმის მახლობლად მდებარე მიწისქვეშა კომპლექსში ამერიკელთა შესვლის დროს არავინ ყოფილა.

ამავე დროს, ერაყის ხელისუფლება აცხადებდა, რომ ქალაქ მოსულში დაიკავეს მოთარეშეთა ერთ-ერთი ლიდერი. იგი ცნობილია აბუ-რააღის სახელით და ითვლება ამ ქალაქში „ალ-ყაიდას“ წარმომადგენლად.

ერაყის ხელისუფლების წარმომადგენელთა თქმით, აბუ-რააღი აფინანსებდა მოსულში „ალ-ყაიდას“ ოპერაციების საგარაუდო ხელმძღვანელს ვინმე აბუ-თალხას, და, მაშასადამე, იგი დაკავშირებულია ერაყელ მოთარეშეთა ლიდერთან აბუ-მუსაბ ზარქავისთან.

აშშ ლათინურ ამერიკაში რეფორმების განხორციელების მომხრეა

ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო მდივანმა კონდოლიზა რაისმა ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციას მოუწოდა, რომ უფრო აქტიურად იმოქმედოს ლატინურ ამერიკაში დემოკრატიის დამკვიდრებისთვის.

კვირას ამერიკის ფლორიდის შტატში გაიხსნა ამ ორგანიზაციის შეხვედრა, რომელშიც მონაწილეობდნენ ლათინური ამერიკისა და კარიბის ზღვის აუზის 34 ქვეყნის მინისტრები.

კონფერენციის გახსნისას, რაისმა ხაზი გაუსვა ბოლოვიაში, ეკვადორსა და ჰაიგიში შექმნილ პოლიტიკურ სიტუაციას.

მაგრამ ვენესუელის პრეზიდენტმა უგო ჩავესმა შეერთებული შტატები დაადანაშაულა „გლობალური დიქტატურის“ დამყარების მცდელობაში.

„მათ სურთ, თვალყური აღევნონ ვენესუელის მთავრობას ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის დახმარებით? ისინი, ალბათ, ხუმრობენ!, – განაცხადა ჩავესმა კარასკაში კონფერენციის გახსნამდე მცირე ხნით ადრე. – თუ ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციამ რომელიმე მთავრობას უნდა აღევნოს თვალყური, ეს პირველ რიგში, შეერთებული შტატების მთავრობაა“.

ამასთან, კონდოლიზა რაისმა ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციას მოუწოდა, რომ განავითაროს დემოკრატიული ინსტიტუტები იქ, სადაც ისინი ახლა არ არის. საქმე ეხება კუბას, რომელიც 1961 წელს ჩამოაშორეს ამერიკის სახელმწიფოთა ორგანიზაციის წევრობას.

„ჩვენ არ უნდა დავეთანხმოთ იმ მოსაზრებას, თითქოს დემოკრატია იყოს მხოლოდ იდეა, რომელსაც თაყვანი უნდა ვცეთ, და არა ის მიზანი, რომლის მიღწევასაც უნდა ვესწრაფოდეთ“, – აღნიშნა კონდოლიზა რაისმა.

კონფერენციის მონაწილეებს მიმართავს ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში. როგორც ვარაუდობენ, იგი ილაპარაკებს შეთანხმებაზე, რომელიც ეხება შეერთებულ შტატებს, ცენტრალური ამერიკის ქვეყნებსა და დომინიკელთა რესპუბლიკას შორის თავისუფალ ვაჭრობას.

სენატორი გუანტანამოს ბანაკის დახურვას მოითხოვს

ამერიკელმა სენაგორმა ჯოზეფ ბაიდენმა სენაგის საგარეო საქმეთა კომიტეტის წევრმა დემოკრაგიული პარტიისგან, მოუწოდა ვაშინგტონს დახუროს გუანტანამოს ბანაკი.

კუბაში, ამერიკელთა სამხედრო ბაზის ტერიტორიაზე მოქმედ ამ ბანაკში დაახლოებით უკვე სამი წელია დაკავებული ჰყავთ ასობით ეჭვმიგანილი ტერორისტი ისე, რომ მათთვის ბრალდებები არ წაუყენებიათ.

სენაგორ ბაიდენის თქმით, ეს ბანაკი გახდა ექსტრემისტების მთავარი კომირი მთელი მსოფლიოს მასშგაბით ტერორისტების დაქირავება-გადაბირების დროს.

გუანტანამოს ირგვლივ აგორებული სკანდალი სულ უფრო იზრდება, ამერიკელთა წინააღმდეგ ტერორისტული აქტების განხორციელების რისკი კი არ მცირდება. ის პირები, რომლებიც ნამდვილად არიან დასაპატიმრებელი, საჭიროა დავგოვოთ, დანარჩენები კი უნდა გავათავისუფლოთ, თქვა სენაგორმა ბაიდენმა.

მან ასევე მოითხოვა დამოუკიდებელი კომისიის შექმნა, რომელიც შეამოწმებდა პაგიმართა ყოფნის პირობებს ყველა იმ საპყრობილეში, სადაც დაკავებული ჰყავთ ტერორისტულ საქმიანობაში ეჭვმიგანილი პირები.

ამ ორიოდე დღის წინ პენგაგონმა აღიარა, რომ გუანტანამოს ბანაკის ერთ-ერთმა მცველმა შებილწა ყურანი, მაგრამ, პენგაგონის წარმომადგენელთა თქმით, ეს იყო ცალკე ინციდენტი და ასეთი რამ ძალზე იშვიათად ხდება.

მაისში კი, „საერთაშორისო ამნისტიის“ სამართალდამცველთა ორგანიზაციამ ამერიკელთა ამ ბანაკს უწოდა „ჩვენი დროის გულაგი“. თუმცა, პენგაგონმა ასეთი შედარება ყოველად დაუსაბუთებლად მიიჩნია.

სამხრეთ ლიბანში „ჰესბოლამ“ გაიმარჯვა

ლიბანის პროსირიულად განწყობილი პარტიები აცხადებენ, რომ გაიმარჯვეს პარლამენგის არჩევნების მორიგ გურში, რომელიც ქვეყნის სამხრეთ ნაწილში გაიმართა.

ოფიციალურ შედეგებს გამოაქვეყნებენ ერთი დღის განმავლობაში, მაგრამ წინასწარი შედეგები უკვე მოწმობს, რომ სარიის მხარდაჭერით მოქმედმა შიიგთა დაჯგუფებებმა „ჰესბოლამ“ და „ამალმა“, ასევე მათმა მოკავშირეებმა, სამხრეთ ლიბანისგან პარლამენგში 23-ვე ადგილი დაიკავეს.

სწორედ ასეთ შედეგს ვარაუდობდნენ მეთვალყურეებიც, რადგან „ჰესბოლა“, ფაქტობრივად, აკონგროლებს სამხრეთ ლიბანს მას შემდეგ, რაც ეს ტერიგორია რამდენიმე წლის წინ დაგოვეს ისრაელის ჯარებმა.

ამომრჩეველთა გამოცხადებამ საარჩევნო უბნებში შეადგინა 45 პროცენგი, რაც გაცილებით მეგი იყო, ვიდრე ბეირუთში, სადაც პარლამენგში 19-ვე ადგილი დაიკავეს ანგისირიულად განწყობილმა კანდიდატებმა.

ისლამისგური დაჯგუფების „ჰესბოლას“ კანდიდატები კენჭს იყრიდნენ შიიგთა ზომიერი პარგიის „ამალის“ წარმომადგენლებთან ერთად.

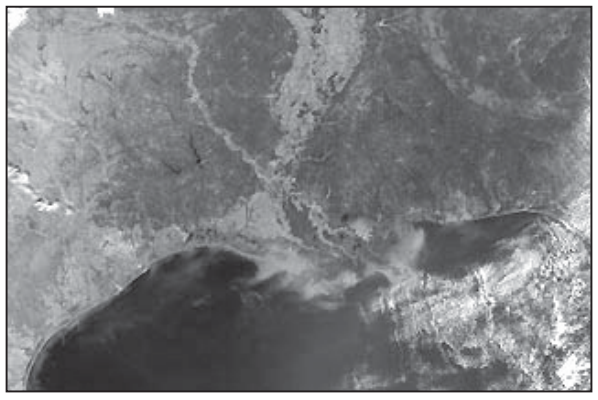

ლუიზიანის შტატს ოკეანე შთანთქავს?

XXI საუკუნის დამლევისთვის ამერიკის ლუიზიანის შგაგის ტერიგორიის დიდი ნაწილი შესაძლოა დაფაროს მექსიკის ყურემ. ამის შემდეგ დადგება გეხასის შგაგის სანაპიროს ჯერი. ასეთი სენსაციური პროგნოზი გამოთქვა ამერიკის შეერთებული შგაგების ოკეანისა და აგმოსფეროს პრობლემათა ეროვნულმა ადმინისგრაციამ.

მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ მექსიკის ყურის ჩრდილოეთი ნაწილი უფრო სწრაფად იძირება ოკეანეში, ვიდრე ამას წინათ ვარაუდობდნენ. მოხსენება ეფუძნება ზღვის ფსკერზე განლაგებული გეოდეზიური ციგგივებიდან მიღებულ მონაცემებს. ეს მონაცემები მოწმობს, რომ დაჩქარდა ზღვის დონის აწევის გემპი.

თავიანთ ანგარიშში გეოლოგები მიანიშნებენ, რომ სპეციალური სახაზავები, რომლებითაც იზომება წყლის დონე, გამოვიდა მწყობრიდან ლუიზიანის სანაპიროსთან. წყლის დონის თანდათანობითი აწევის ნაცვლად, შგაგის მთელი სანაპიროს გასწვრივ, იგი საუკუნეში 5 ფუგით იმატებს (დაახლოებით 1,55 მეგრი).

მეცნიერთა მგკიცებით, წყალი ლუიზიანას სანაპიროს უგევს სამი მიზეზის გამო: მსოფლიო ოკეანეში წყლის დონის მომატება, სანაპირო ხაზის ეროზია და თვით შგაგის სანაპირო ზოლის „ჩაზნექა“.

რაც შეეხება გეხასს, ყველა როდი ამბობს მეცნიერთა შეშფოთებას. მეცნიერები კი, თავის მხრივ, აცხადებენ, რომ „ოკეანე არ აპირებს შგაგის საზღვრებთან გაჩერებას“.

აღსანიშნავია, რომ ლუიზიანის შგაგის ადმინისგრაციული ცენგრი – ქალაქი ახალი ორლეანი, ისედაც ზღვის დონეზე დაბლა მდებარეობს.

მოკლედ

აბაშა სოციალისგური აღორძინების პარგიის მე-10 ყრილობის მონაწილეთა წინაშე გამოსვლისას, სირიის პრეზიდენგმა ბაშარ ასადმა მოუწოდა თანამოსაგრეებს საზოგადოების მოდერნიზაციისა და კო-

რუფციის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის. სირიის ხელმძღვანელობას აქვს პოლიგიკური ნება იმისთვის, რომ განახორციელოს მოდერნიზაციის პროგრამები, განაცხადა ასადმა.

* * *

მძლავრი მიწისძვრა მოხდა თურქეთის ბინგოლის პროვინციაში, რომელიც მდებარეობს ქვეყნის სამხ-

რეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში, ანკარიდან 900 კილომეგრზე. მიწისძვრამ დაანგრია რამდენიმე სახლი. მიწისქვეშა ბიძგები რამდენიმე მეზობელ პროვინციაშიც იგრძნობოდა.

* * *

პენტაგონის შეფს არ სურს ლაპარაკი კორეის სახალხო-დემოკრაგიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ შესაძლო სანქციების შესახებ. დონალდ რამ-

სფელდმა არც დაადასგურა და არც უარყო ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ ამერიკის ადმინისგრაცია აპირებს მიმდინარე წლის დამლევამდე მიმართოს გაეროს შესაბამისი წინადადებით და მიაღწიოს ფხენიანის წინააღმდეგ სანქციების შემოღებას.

* * *

უპრაინის პრეზიდენგმა ვიქტორ იუშჩენკომ განაცხადა, რომ ამ ეგაპზე უკრაინა სერიოზულად გადასინჯავს თავის სავიზო პოლიგიკას მისი ლიბერალიზაციის თვალსაზრისით.

ქვეყანამ უკვე გააუქმა სავიზო რეჟიმი ევროკავშირის წევრი-ქვეყნების მოქალაქეებისთვის. შეეხო რა სავიზო რეჟიმს თურქეთთან, იუშჩენკომ აღნიშნა, რომ საქმე ეხება როგორც ვიზების მოქმედების ვადებს, ისე მათი მიღების საფასურს.

№ 133. სამშაბათი, 7 ივნისი, 2005 წელი.

◎ ისტორია

ხალდეს გმირული მატიანე და აკაკი წერეთელი

ქართველი ხალხის ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობა რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსიის პირველი დღეებიდანვე დაიწყო და საქართველოს ყველა კუთხე მოიცვა, რაც ქრონოლოგიურად ასე გამოიყურებოდა: 1802 წლის კახეთის აჯანყება, 1804 წლის მთიანეთის აჯანყება, 1812 წლის კახეთის აჯანყება, იმერეთის 1819-1820 წლების აჯანყება, 1832 წლის აჯანყება, 1841 წლის გურიის გლეხთა აჯანყება, სამეგრელოს გლეხთა 1856-57 წლების აჯანყება, 1866 წლის გლეხთა აჯანყება აფხაზეთში, 1875 წლის ქობულეთის აჯანყება. მეფის რუსეთი გადაიქცა ნამდვილ „ხალხთა საპყრობილედ“, რომელშიც არარუს ერებს, ცნობილი ფრანგი მწერლის ანრი ბარბიუსის მოსწრებული გამოთქმით, „მხოლოდ ერთი უფლება ჰქონდათ – კვნესისა და ისიც მხოლოდ რუსულად“. ქართველი ხალხი ამას ვერასოდეს ვერ შეურიგდებოდა.

XIX საუკუნის გლეხთა მასობრივი შეიარაღებული გამოსვლების დამაგვირგვინებელი იყო 1875-76 წწ. ზემო სვანეთის გლეხთა აჯანყება, რომელიც სოფელ ხალდეს განადგურებით დამთავრდა. ამ სოფლის დაცვაში დიდი წვლილი მიუძღვის დიდ პოეტს აკაკი წერეთელს.

2005 წელს აკაკი წერეთლის დაბადებიდან 165 წელი სრულდება. აკაკი XIX საუკუნის მეორე ნახევრის რევოლუციური მოვლენების სარკე იყო საქართველოში. მან ბოლომდე აგარა ერის წინამძღოლის მბიმე ტვირთი. დიდი მგოსნის მადლიანი სიტყვა ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხეს, მათ შორის თავისუფალი სვანეთის სოფელ ხალდეს შვილებსაც შეეხო.

ხალდე თავისუფალი სვანეთის ერთერთი ულამაზესი სოფელია. იგი მერცხლის ბუდესავით მიკრული მთის კალთაზე, ევროპაში მეორე სოფელია ზღვის დონიდან სიმაღლის მიხედვით.

XIX საუკუნის 70-იან წლებში იქ ხუთი სხვადასხვა გვარის 19 კომლი ცხოვრობდა. ესენი იყვნენ ჯოხაძეები, გასვიანები, ჩეგიანები, ჩოფლიანები და ქოჩქიანები. ქვითკირის ორსართულიანი სახლი, კოშკი და კალო ჰქონდა ყველას. ამაყი, სტუმართმოყვარე, ტანადი, გამრჯე და მამაცი ხალხია ხალდელები. დანაბადიდან ცეკვა-თამაშით და სიბრძნით იყვნენ ცნობილი.

ასეთი სოფლები ბევრია სვანეთში, მაგრამ ვიქტორ ჰიუგოს სიტყვებით რომ ვთქვათ: „სულ უბრალო სოფელს მაშინ გაუვარდება სახელი, თუ იქ დიდი ომი მოხდება“, „მაშინაც გაუვარდება სახელი, – ამბობს მხეელ ჯავახიშვილი, – თუ იქ დიდი ვაჟკაცი დაიბადება“. ხალდეში დიდი ომიც მოხდა და დიდი ვაჟკაცებიც დაიბადნენ. ასეთი პაგივი კი ისტორიამ ბევრ სოფელს როდი უწილადა.

ვინ იყვნენ ხალდეს გმირები? რა საერთო ჰქონდა მათთან აკაკი წერეთელს?

მეფის მთავრობამ XIX საუკუნის ორმოცდაათიან წლებში ზემო სვანეთიც მთლიანად შემოუერთა რუსეთის იმპერიას. მისი პოლიტიკა საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში აქაც იგივე იყო, როგორც საქართველოს სხვა კუთხეებში.

რუსული მმართველობის უღელი სულ უფრო და უფრო მძიმდებოდა. 70-იან წლებში მთავრობამ თავისუფალ სვანეთში მიწების გაზომვა განიზრახა.

ხმები მიწის გაზომვის შესახებ სწრაფად მოედო ყველა სოფელს. მოსახლეობამ ირწმუნა, რომ ამ ღონისძიებას ახალი გადასახადების შემოღება მოჰყვებოდა, რაც გახდა საბაბი და მიზეზიც სვანეთის 1875 წლის აჯანყებისა. მეფის მთავრობამ აჯანყების ჩასაქრობად სერიოზული ღონისძიებები განახორციელა. ერთ მხარეზე ხიშე და მახვილი, მეორეზე დიპლომატია, ასეთი იყო რუს მოხელეთა პოლიტიკა. ამჯერად დიპლომატიამ გაჭრა. მთავრობამ დაარწმუნა მოსახლეობა, რომ ხმები მიწების გაზომვისა და გადასახადების შემოღების შესახებ ჭორია, ჯარის მოყვანის მიზანი მხოლოდ წესრიგის აღდგენისათვის არის გათვალისწინებული. გულუბრყვილო სვანებმა ირწმუნეს „განათლებულ“ მოხელეთა ფიცით დადასტურებული სიტყვა და თანდათანობით დაშოშმინდნენ. აჯანყების ჩაქრობას ხელი შეუწყო იმანაც, რომ აჯანყებულები ოჯახს დაბრუნებოდნენ.

აჯანყების პირველი ეტაპი დამთავრდა. ხოლო მისი შემდგომი ეტაპი და კულმინაციური მომენტი სოფელ ხალდეს ტრაგედია იყო.

მეფის მთავრობა შეჩვეული იყო, ყოველგვარი მოძრაობა, რომელიც კოლონიური პოლიტიკის წინააღმდეგ იყო მიმართული, ძირშივე აღეკვეთა და მისი თავკაცნი მკაცრად დასჯა. არც სვანებს გადაუსვეს თავზე ხელი და აჯანყების მოთავეად ცნობილი 16 კაციდან 14, ხალხის დაწყნარებისთანავე, დაუპატიმრეს და ქუთაისის გზას გაუყენეს. ხალდეში მცხოვრებ გურმაჭ გასვიანისა და ჩარგაზ ჯოხაძის დაპატიმრება ადგილობრივ მოხელეებს დაავალეს.

მთავრობის ადგილობრივი მოხელეები სრულ უმოქმედებას იჩენდნენ და თავარიდებულ ჯოხაძის და გასვიანის დასაკავებლად, ფაქტობრივად, არაფერს აკეთებდნენ. სამაგიეროდ ბოქაული მიქელაძე პატაკს პატაკზე აგზავნიდა ცაგერს მაჭრის უფროს გრინევსკისთან, უმტკიცებდა, ადგილობრივი ძალებით „ყაჩაღების“ დჯერა შეუძლებელიაო და მოითხოვდა სერიოზული ძალის გამოგზავნას. ხელისუფლის მაღალ ინსტანციებშიც სწორედ ეს უნდოდათ. როგორც კი საბაბი მიეცათ, სვანეთში დაუყოვნებლივ გაგზავნეს სამხედრო რაზმი მაჭრის უფროსის გრინევსკისა და მაიორ ლეუსის ხელმძღვანელობით. ხალდეს მისადგომებთან მისელისთანავე მათ ულტიმატუმი წაუყენეს სოფელს: ან დაუყოვნებლივ ჩაებარებინათ ბრალდებულნი ან სოფელს დაარბევდნენ.

სოფლემა დამსჯელი ჯარის ხელმძღვანელობას გონივრული პასუხი გასცა: „გავწყდებით და მოიმეთა დალაგს ვერ ვიკისრებთ, მაგრამ თუ თქვენ თვითონ დაიჭერთ ბრალდებულებს, ჩვენ ხელს არ შეგიშლით“. მოციქულად გაგზავნილი დიდი ილიას თანამებრძოლი ბესარიონ ნიკარაძე და მისი თანამხლებელნი სამხედროებს ურჩევდნენ არ აჩქარებულიყვნენ და სოფელში რაზმი ძალით არ შეეყვანათ, წინააღმდეგ შემთხვევაში ამას სისხლისღვრა მოჰყვებოდა.

მაგრამ ჩანს, საქმის მშვიდობიანი მოგვარებით სამხედრო ხელმძღვანელობა დაინტერესებული არ იყო.

სოფლის თავკაცებმა ერთხელ კიდევ სცადეს საქმის მშვიდობიანად მოგვარება. სამხედროებთან მოსალაპარაკებლად სოფლის შემოსასვლელთან ორი მოხუცი გაგზავნეს. კეთილგონიერებას და ადამიანურ ღმობიერებას ამაოდ ელოდა სოფელი სამხედრო ხელმძღვანელობისაგან. ცნობისმოყვარე ბავშვების კოშკის სათოფურიდან გადმოხედვისას კენჭვის გადმოცვენა საკმაო საბაბი აღმოჩნდა, რომ კეთილი მისიით მოსული მოხუცების ხიშტებზე აგების ბრძანება გაეცათ. მოკლულთა ახლობლებმა ვერ აიგანეს ასეთი მხეცობა და შური იძიეს. ასე დაიწყო სისხლიანი შეტაკება მომხვდურთა და თავისუფლებისათვის მებრძოლ ხალდელთა შორის, რაც სამხედრო ექსპედიციის სამარცხვინო მარცხით დამთავრდა.

ისიც უნდა ითქვას, რომ სვანების ჰუმანურობა და სამართლიანობა, პირველი შეტაკებისთანავე გამოვლინდა, ისინი ტყვიას, უპირველეს ყოვლისა, უმიზნებდნენ მეთაურებს და ერიდებოდნენ რიგითი ჯარისკაცის მოკვლას. ყურადღების ღირსია ის ფაქტიც, რომ ხალდეს უბედურების მთავარმა მოქმედმა პირმა მაჭრის უფროსმა გრინევსკიმ ბრალდებულ ჩარგაზ ჯოხაძის ძმის ოჯახში ჰპოვა თავშესაფარი. აქედან კარგად ჩანს სვანი კაცის ხასიათი: მტერს უნდა ებრძოლო, მაგრამ ადამიანობა არ უნდა დაკარგო. ისინი სამართლიანი კაცთმოყვარე მშრომელები იყვნენ, რომელთაც უჭირდათ კაცის მოკვლა.

ეს განსაცვიფრებელი ეპიზოდი უაღრესად საკაცობრიოა და, ამავე დროს, უაღრესად ქართული.

ხალდელებმა პირველ სამხედრო ლაშქრობაში გაიმარჯვეს. მაგრამ ყველას ესმოდა, რომ წინ დიდი განსაცდელი ელოდათ, რომ ჩადენილს არ აპატიებდნენ. ასეც მოხდა. აჯანყებულების დასასჯელად გენერალ ციტოვიჩის ხელმძღვანელობით დიდი სამხედრო ექსპედიცია გამოგზავნეს, რომელსაც ქუთაისის გუბერნიის სხვადასხვა მაზრიდან მილიციის რაზმებიც შეუერთეს, საარგილერიო ბატარეაც თან წაიყვანეს.

სოფელი ალყაში მოაქციეს. პაგარა ხალდეში სარდალმა მთელი ეს არმია შეყარა, რათა ბრძოლა გაემართა ცხრამეტი კომლისაგან შემდგარ სოფელთან.

უთანასწორო ბრძოლაში სამხედრო ნაწილებმა შესძლეს სოფლის ირგვლივ ალყის შევიწროება. აჯანყებულები ღამის წყვიადში თითქმის აუვალ კლდეებზე აცოცდნენ და სოფელი დაგოვეს. მხოლოდ ღრმა მოხუცებმა არ ინებეს კოშკების დაგოვება.

მეორე დღეს ჯარი სოფელში შეიდა.

გენერალმა ციტოვიჩმა ნამდვილი ომი გაუმართა ცარიელ სვანურ კოშკებს და დიდი წვალებით შეძლო მათი დანგრევა. მან ხელმძღვანელობას ასეთი შინაარსის პატაკი გაუგზავნა: „სოფელი ხალდე აღებულია და მიწასთანაა გასწორებულიო. აჯანყებულთა ნაწილი დაპატიმრებულია, ნაწილი კი მთებში გაიქცა. აჯანყებულთა ბუდე ლიკვიდირებულია“.

აჯანყებულებს მთებში ურთულეს პირობებში უხდებოდათ წინააღმდეგობის გაწევა, მიუხედავად ამისა, მათი შეპყრობა ვერ შესძლეს. ხელისუფლებამ სხვა ზომებს მიმართა: მათ ცოლშვილს დაუწყო დევნა, ნათესავებს რეპრესიებით ემუქრებოდნენ. ამან აჯანყებულები აიძულა მოლაპარაკებაზე წასულიყვნენ ადმინისტრაციის წარმომადგენლებთან, რომლებიც მთავრობის წინაშე შუამდგომლობას ჰპირდებოდნენ მათი ბედის შემსუბუქებისათვის, რაზეც მათ ფიცი დაადებინეს. აჯანყებულები მხოლოდ ამის შემდეგ დანებდნენ. ისინი ქუთაისში ჩაიყვანეს და დაუპატიმრეს. ხელისუფლებას აჯანყებულთა ძირითადი ჯგუფის – 22 კაცის გასამართლება ისევე სასწრაფოდ უნდა მოეწყო, როგორც წინათ შეპყრობილი 9 კაცის საკითხი. ეს საქმე სამხედრო საველე სასამართლოს უნდა გადახილა. 32 აჯანყებული ხალდელის სასამართლო პროცესი შედგა ქუთაისში 1876 წ. 27 ნოემბრიდან 1 დეკემბრამდე.

ვახტანგ გასვიანი,
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების მინისტრის ყოფილი პირველი მოადგილე, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თანამშრომელი.

(დასასრული იქნება)

◎ გამოიცა

ძლვნად – „საქართველოს მეჭურჭლეთუხუცესს“

მადლობა ღმერთს, საქართველოს ღირსეული მამულიშვილები არასოდეს მოჰკლებია. ისინი უქრობ ვარსკვლავად ციალებენ სამშობლოს ცის კაბადონზე. და მაინც, ექვთიმე თაყაიშვილი, ალბათ, ყოველ მამზანზე „ერთი გაფრენით მეტია! გზა, რომელიც მან ბამოიარა, ვარდ-ყვავილებით კი არა, ეკლებით იყო მოფენილი. დასისხლიანებული ტერფებით, მაგრამ ზნეობრივად ამაღლებული ამაყად მიაბიჯებდა ამ გზაზე, რათა სიკეთისა და ეროვნის სხივი არასოდეს ჩამქრალიყო. სწორედ ამიტომ საქართველოს მართლმადიდებელმა ეკლესიამ წმინდანად შერაცხა და „ღვთისკაცი“ უწოდა. ჭეშმარიტად: ვერა ხორციელი ვერ გაუძლებდა სულიერ თუ ფიზიკურ გვემას, რომ არა ღვთის ნება...

შემდგენელმა ილია თავბერიძემ, მაგრამ ყველაფერი ალალად, სულით და გულით რომ გაუკეთებია, ნაღდია!

398-გვერდიან წიგნში გამოყენებულია საქართველოს კინოფოტოფონო არქივისა და „საქინფორმში“ დაცული უამრავი ფოტო, შესავალს კი ამშვენებს დავით ხიდამელის ხატი „წმიდა ექვთიმე ღვთისკაცი“.

ამ მართლა ღვთისკაცის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის წარმოსაჩენად მოხმობილია არქივებიდან, ჟურნალ-გაზეთებიდან, სხვადასხვა კრებულებიდან ამოკრეფილი შვიდ ათეულზე მეტი წერილი, ნარკვევი და ჩანახატი. ავტორებს აღარ იკითხავთ? რამდენიმე მათგანის დასახელებაც საკმარისია კრებულის სანდოობისა და ლიტერატურული ღირებულების შესაფასებლად. აი ისინიც: ლადო გუდიაშვილი, შალვა ამირანაშვილი, სიმონ ჯანაშია, ვახტანგ ბერიძე, ალექსანდრე ბარამიძე, სერგი ჭილაია, ნიკო კეცხოველი, შოთა ბადრიძე, მარიამ ლორთქიფანიძე, სერგი დურმიშიძე, სოლომონ ხუციშვილი, ანდრია აფაქიძე, ივანე ჯავახიშვილი, კონსტანტინე გამსახურდია, აკაკი შანიძე, ნიკო ბერძენიშვილი, მიხეილ წერეთელი, რეზო თაბუკაშვილი, მურმან ლებანიძე... საიუბილეო კრებულის პუბლიკაციათა გვირგვინი, რა თქმა უნდა, თვითონ ექვთიმე თაყაიშვილია.

იმისათვის, რომ ზღვა მასალა გარკვეულ სისტემაში მოექცია, ბატონ ილია თავბერიძეს კრებული რამდენიმე კარად გაუყვია („წმიდა ექვთიმე ღვთისკაცი“, „მასალები ბიოგრაფიისათვის“, „არქეოლოგიური მოგზაურობა სამხრეთ საქართველოში“, „ექვთიმე თაყაიშვილი და ქართული უნივერსიტეტი“, „განძეულობის ოღისეა“, „შენს მიწას მიმაბარეო“, „მთაწმინდა გულში იხუტებს“...). **ერთი სიტყვით, ჩვენს წინაშე წარმოჩინდება მრავალმხრივი მოღვაწე, მკვლევარი და მეცნიერი, გულმხურვალე პატრიოტი. ჩვეულებრივ მოკვდავს ამ საქმისთვის, ალბათ, ერთი კი არა, რამდენიმე სიცოცხლეც არ ეყოფოდა!**

წიგნის რედაქტორია პროფესორი გიზო ჭელიძე (რომლის არაერთი მშვენიერი ნარკვევიც ამშვენებს კრებულს), დიზაინერი – ბესიკ დანელია. მისი პოლიგრაფიული დონე ყველანაირად შეესაბამება მართლაც ღვთისკაცის – ექვთიმე თაყაიშვილის ფასდაუდებელ ღვაწლს.

ელგუჯა ლეგანიძე.

◎ წარდგინება

„მე ყველას ყველაფერი უკვე ვაპატიე...“

აფხაზი და ქართველი პედაგოგები ნორვეგიის ლგოლვილთა საბჭომ დაამეგობრა

„მე ვწერ ულაზე უამრავი ადამიანის სახელით, რომელიც მადლიერია ამ არაჩვეულებრივი ქალისა, ყოველივე იმის გამო, რაც მან გაუბედურებული ადამიანებისთვის გაკეთა და, მავანთაგან განსხვავებით, არა იმდენად „სამსახურებრივი მოვალეობის“ გამო, არამედ იმიტომ, რომ სხვაგვარად არ შეეძლო...“

ეს ნაწყვეტი ნორვეგიის ლგოლვილთა საბჭოს წარმომადგენელზე ულა ბაკლუნდზე საგანგებოდ შექმნილი წიგნიდანაა. ამ წიგნში თავმოყრილია ჩანაბატები აფხაზეთიდან დევნილ პედაგოგებზე. ამიტომაც მის ავტორს ლალი სანთელაძეს „12 პორტრეტი“ დაურქმევია.

წიგნის წარდგინება სასტუმრო „ქორთიარდ მარიოტში“ გაიმართა. „12 პორტრეტის“ გარდა „მარიოტში“ ქართულ და რუსულ ენაზე გამოცემული სხვა წიგნებიც აკურთხეს: „ინტერაქტიური სწავლების ფსიქოლოგიური საფუძვლები“, „სკოლიდან – სამოქალაქო საზოგადოებისაკენ“, „დამხმარე სახელმძღვანელო დამწყები ტრენერებისათვის“, „გენდერული ტრენინგი პედაგოგებისათვის“, „პრაქტიკული მუშაობა ბავშვებთან (საავარჯიშოები)“, „ოკუპაციური თერაპია“, „აივ/შიდსი“.

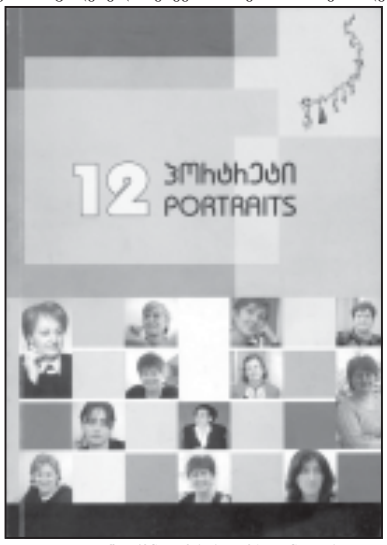

ნორვეგიის ლგოლვილთა საბჭო ათი წელიწადია საქართველოშია, მას შემდეგ, რაც დევნილები გაჩნდნენ ჩვენს ქვეყანაში. ვინ იცის, რამდენი სახლი აშენდა იძულებით გადადგილებულ პირთათვის, რამდენი სკოლა გარემონტდა, რამდენმა პედაგოგმა გაიარა ტრენინგები...

ექვსი წლის წინათ დაწყებული საგანმანათლებლო პროექტი შვედეთის განვითარების საერთაშორისო სააგენტომ ნორვეგიის მთავრობასთან ერთად დაფინანსა. პროგრამის ხელმძღვანელის მანანა გაბაშვილის თქმით, თავიდან იგი ადამიანის უფლებათა სწავლების პროექტს წარმოადგენდა, მაგრამ ადამიანის უფლებათა სწავლება იმ პირობებში, რომლებშიც დევნილთა სკოლები არსებობდა, შეუძლებელი აღმოჩნდა. ამიტომ პროექტმა განათლების სფეროც მოიცვა. ოთხწლიანი ძალისხმევის შედეგად საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში მცხოვრებმა 50 პედაგოგმა ყველაფერი იღონა ხსენებული წიგნების შესაქმნელად.

„ოკუპაციური თერაპია“ ნუ შეგაშინებთ, – ამბობს მანანა გაბაშვილი, – „ოკუპაცია“ არ ნიშნავს დაპყრობას, „თერაპია“ კი – ავადმყოფ ადამიანს. მისი მიზანია ყველაზე არასახარბიელო გარემოში ადამიანის რესურსების სრული მობილიზება, თანაც ისე, რომ ეს მის საზრისს და არა თავსმოხვეულ დახმარებას წარმოადგენდეს“.

წიგნების კურთხევაზე სიტყვით გამოვიდნენ ულა ბაკლუნდი, რამაზ საყვარელიძე, თამარ გაგოშიძე, თამარ მეიფარიანი...

გამომსვლელებმა მაღალი შეფასება მისცეს წარმოდგენილ წიგნებს, რომლებიც უკვე გამოცემულ სამოქალაქო განათლების წიგნებთან ერთად გარკვეულ სისტემას ჰქმნიან, ისინი დაეხმარებიან არა მხოლოდ პედაგოგებს, არამედ – მშობლებს, ბავშვებს... მაგალითად, ტრენინგის სახელმძღვანელო იძულებით გადაადგილებულ ბავშვებთან მუშაობის შესახებ. ავტორებს აღარ იკითხავთ? რამდენიმე მათგანის დასახელებაც საკმარისია კრებულის სანდოობისა და ლიტერატურული ღირებულების შესაფასებლად. აი ისინიც: ლადო გუდიაშვილი, შალვა ამირანაშვილი, სიმონ ჯანაშია, ვახტანგ ბერიძე, ალექსანდრე ბარამიძე, სერგი ჭილაია, ნიკო კეცხოველი, შოთა ბადრიძე, მარიამ ლორთქიფანიძე, სერგი დურმიშიძე, სოლომონ ხუციშვილი, ანდრია აფაქიძე, ივანე ჯავახიშვილი, კონსტანტინე გამსახურდია, აკაკი შანიძე, ნიკო ბერძენიშვილი, მიხეილ წერეთელი, რეზო თაბუკაშვილი, მურმან ლებანიძე... საიუბილეო კრებულის პუბლიკაციათა გვირგვინი, რა თქმა უნდა, თვითონ ექვთიმე თაყაიშვილია.

იმისათვის, რომ ზღვა მასალა გარკვეულ სისტემაში მოექცია, ბატონ ილია თავბერიძეს კრებული რამდენიმე კარად გაუყვია („წმიდა ექვთიმე ღვთისკაცი“, „მასალები ბიოგრაფიისათვის“, „არქეოლოგიური მოგზაურობა სამხრეთ საქართველოში“, „ექვთიმე თაყაიშვილი და ქართული უნივერსიტეტი“, „განძეულობის ოღისეა“, „შენს მიწას მიმაბარეო“, „მთაწმინდა გულში იხუტებს“...). **ერთი სიტყვით, ჩვენს წინაშე წარმოჩინდება მრავალმხრივი მოღვაწე, მკვლევარი და მეცნიერი, გულმხურვალე პატრიოტი. ჩვეულებრივ მოკვდავს ამ საქმისთვის, ალბათ, ერთი კი არა, რამდენიმე სიცოცხლეც არ ეყოფოდა!**

წიგნის რედაქტორია პროფესორი გიზო ჭელიძე (რომლის არაერთი მშვენიერი ნარკვევიც ამშვენებს კრებულს), დიზაინერი – ბესიკ დანელია. მისი პოლიგრაფიული დონე ყველანაირად შეესაბამება მართლაც ღვთისკაცის – ექვთიმე თაყაიშვილის ფასდაუდებელ ღვაწლს.

ელგუჯა ლეგანიძე.

◎ მასმედია

პრესის აღსასრულზე გავრცელებული ხმები ნაადრევია...

სამხრეთ კორეის დედაქალაქში, სეულში, 1300 დელეგატი შეიკრიბა მსოფლიო საგაზეთო ასოციაციის (მსა) კონფერენციაზე, რომელიც ყოველწლიურად ტარდება და ბეჭდვითი გამომცემლობების წარმომადგენელთა უდიდეს ფორუმად ითვლება. შეკრებილნი ოპტიმიზმით აღივსნენ: ხმები გაზეთების გარდაცვალების შესახებ ერთობ გადაჭარბებულია, მიუხედავად „ინტერნეტული“ თუ სხვა „ელექტრონული“ წყაროების ზხრივ კონკურენციისა. მსა-ს სტატისტიკის თანახმად, გაზეთების ტირაჟები 2004 წელს გაიზარდა. ასოციაციის გენერალურმა დირექტორმა ტიმოთი ბოლდინგმა დელეგატებს აცნობა, რომ გაზეთების გლობალურმა გაყიდვამ ერთ წელიწადში 2,1 პროცენტით იმატა, ასე რომ „დრომ უაღრესად პოზიტიურად გაიარა“. შარშანვე მნიშვნელოვნად გადიდებულია აგრეთვე შემოსავლები გაზეთების რეკლამიდან. წინა წლებისგან განსხვავებით, გადიდებას ხელს უწყობდა წილის ზრდა არა მარტო ახალ, არამედ მრავალ მკვიდრ ბაზარზეც.

სეულის კონფერენციაზე გადმოცა იმ კვლევის შედეგები, რომლებიც გარკვეულ ტენდენციებს მონიშნავენ მსოფლიო ბეჭდვით სფეროში: გაზეთების ყოველდღიურმა ტირაჟმა 2004 წელს 395 მილიონ ცალს მიაღწია; გამოიკვეთა ხუთი უდიდესი საგაზეთო ბაზარი – ჩინეთი (ყოველდღიური 93,5 მილიონი ტირაჟი); ინდოეთი (78,8 მილიონი); იაპონია (70,4 მილიონი); აშშ (48,3 მილიონი); გერმანია (22,1 მილიონი). ინტერნეტში საგაზეთო საიტების აუდიტორია შარშან 32 პროცენტით, ბოლო ხუთი წლის მანძილზე – 350 პროცენტით გაფართოვდა. 2004-ში გაზეთების სარეკლამო შემოსავლები 5,3 პროცენტით გაიზარდა – ეს საუკეთესო მაჩვენებელი ბოლო ოთხი წლის განმავლობაში. „სარეკლამო ბაზარზე მძაფრი კონკურენციის მიუხედავად, გაზეთებმა არა მხოლოდ პოზიციების შენარჩუნება შეძლეს, არამედ შემოსავლების გადიდებასაც მიაღწიეს“, უთქვამს ტიმოთი ბოლდინგს. მსა-ის გენდირექტორს იქვე გაუფრთხილებია დელეგატები, რომ ინტერნეტი მაინც რჩება საფრთხედ საგაზეთო ინდუსტრიისთვის.

ფორუმზე გამოსულთ შეუნიშნავთ, რომ უფასო გაზეთები, საახალმბებო საიტები და სხვა არაგრადიციული წყაროები კვლავაც ახდენენ გავლენას ტრადიციული გაზეთების მკითხველთა აუდიტორიაზე. ასე რომ, მარგო რეაგირება იმაზე, თუ როგორ გამოიყენება ელექტრონული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები, საკმარისი არ არის – უნდა ვეცადოთ სარგებლობის მიღებას აუდიტორიის ახალი „საამბებო“ ჩვეულებებისაგან.

გაზეთების შინაარსის გადაცემა მობილურ აპარატებზე, მკითხველთა ჩართვა ინფორმაციის შეკრების პროცესში, ახალგაზრდა აუდიტორიის დაინტერესება – აი ახალ რეალიებთან ტრადიციული გაზეთის ადაპტაციის ზოგიერთი შესაძლო გზა, აღინიშნა კონფერენციაზე.

„გარკვეული ირონია ჩანს იმაში, რომ გაზეთის ოთხასწლეულის წელს მედიის არაერთი კომენტატორი ვარაუდობს გაზეთის დასასრულს“ – შეუნიშნავს მსა-ის მაღალჩინოსანს გვინ ორეელს და დუმბეგეია: „მედიის ბაზარზე ოთხასწლიანი დომინირების, რადიოს, ტელევიზიის, ახლა კიდევ ინტერნეტის მხრიდან შემოტევასთან წარმატებული ბრძოლის შემდეგ უსაფუძვლოა შიში, თითქოს საგაზეთო თამაშში ფინალური სასტვენის ჟამმა დაპკრა“.

მოამზადა
თამაზ ეგანოიძემ.

შპს „სნსკ-ტერმინალი“ აცხადებს ლიკვიდაციას. იურიდ. მისამართი: კახეთის გზატკეცილი №21. ტელეფონი 92-24-88.

შპს „რონდო“ აცხადებს ლიკვიდაციას. დაინტერესებულ პირებს გთხოვთ მოგვმართოთ მისამართზე: **თბილისი, მარტყოფის II ჩიხი, №8, ტელ. 99-86-09, 8-93 30-40-84.**

№ 133. სამშაბათი. 7 ივნისი. 2005 წელი.

◎ ფეხბურთი

„ბარდაგი“ გრძელდება

ამირან ერაძის კარიკატურა

ბენებავთ, ანგიფეხბურთით ტკბობა? – უყურეთ საქართველოს ნაკრებად წოდებული გუნდის ცოდვილს და უსათუოდ აისრულებთ საწადელს.

მორიგი „შედევრი“ ალენ ჟირესის ბიჭებმა ალბანეთში შემოგვთავაზეს, სადაც „მუნდიალ-2006“ის შესარჩევი მაგჩი 2:3 წააგეს. ვინც პირდაპირ ტელერეპორტაჟს უყურა, დარწმუნებულნი ვართ, მათ ანგარიში შეცდომაში არ შეიყვანთ – მასპინძლებმა საქმე მეორე გაიმის დასაწყისშივე მოთავავეს, როცა 3:0 (ტარე – 2, სკელა) დაწინაურდნენ და მხოლოდ ამის შემდეგ მისცეს საშუალება მეტოქეს შედეგიანად გაფაფხურებულიყო (ბურდული, კობიაშვილი). კიდევ კარგი, რომ შეხვედრა ცარიელი ტრიბუნების წინ გაიმართა, თორემ ტემპერამენტიანი ქომაგებით შეგულიანებული ბალკანელები კიდევ რამდენჯერ დაგვამწუხრებდნენ, ძნელი განსაჯვრეგია.

ვფიქრობთ, ამჯერად ეს უნდა ვიკმაროთ – დანარჩენზე საუბარი, თანაც გაცილებით ამაღლებულ ტონში, ალბათ, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის ახალი პრეზიდენტის არჩევის შემდეგ გაგრძელდება. რადგან სფფ-ს მომავალი ყრილობა ვახსენეთ, დავძენთ, რომ საკუთარი კანდიდატურები გიორგი ნემსაძემ და ვლადიმერ გუცაევმაც მოხსნეს.

დანარჩენი შედეგები: ევროპა. I ჯგუფი. ჰოლანდია – რუმინეთი 2:0, სომხეთი – მაკედონია 1:2, ჩეხეთი – ანდორა 8:1.

ჰოლანდია – 19, ჩეხეთი – 18, რუმინეთი – 13, ფინეთი – 9, მაკედონია – 8, სომხეთი, ანდორა – 4-4 ქულა.

ხვალ ითამაშებენ ჩეხეთი – მაკედონია, ფინეთი – ჰოლანდია, რუმინეთი – სომხეთი.

II ჯგუფი. უკრაინა – ყაზახეთი 2:0, თურქეთი – საბერძნეთი 0:0.

უკრაინა – 20, საბერძნეთი – 15, თურქეთი – 13, დანია, ალბანეთი – 9-9, საქართველო – 5, ყაზახეთი 0 ქულა.

ხვალ ითამაშებენ საბერძნეთი – უკრაინა, დანია – ალბანეთი, ყაზახეთი – თურქეთი.

III ჯგუფი. პორტუგალია – სლოვაკეთი 2:0, რუსეთი – ლატვია 2:0, ესტონეთი – ლიხტენშტეინი 2:0.

პორტუგალია – 17, სლოვაკეთი, რუსეთი – 14-14, ესტონეთი – 11, ლატვია – 10, ლიხტენშტეინი – 4, ლუქსემბურგი – 0 ქულა.

ხვალ ითამაშებენ ლუქსემბურგი – სლოვაკეთი, ლატვია – ლიხტენშტეინი, ესტონეთი – პორტუგალია.

IV ჯგუფი. ირლანდია – ისრაელი 2:2, ფარერები – შვეიცარია 1:3.

შვეიცარია – 12, ისრაელი – 11, ირლანდია, საფრანგეთი – 10-10, კვიპროსი, ფარერები – 1-1 ქულა.

ხვალ ითამაშებენ ფარერები – კვიპროსი.

V ჯგუფი. ნორვეგია – იტალია 0:0, შოტლანდია – მოლდოვა 2:0, ბელორუსია – სლოვენია 1:1.

იტალია – 13, ნორვეგია, სლოვენია – 9-9, ბელორუსია – 6, შოტლანდია – 5, მოლდოვა – 2 ქულა.

ხვალ ითამაშებენ ბელორუსია – შოტლანდია.

VI ჯგუფი. აზერბაიჯანი – პოლონეთი 0:3.

პოლონეთი – 18, ინგლისი – 16, ავსტრია – 11, ჩრდილოეთ ირლანდია – 3, უელსი, აზერბაიჯანი 2-2 ქულა.

3 სექტემბერს ითამაშებენ უელსი – ინგლისი, პოლონეთი – ავსტრია, ჩრდილოეთ ირლანდია – აზერბაიჯანი.

VII ჯგუფი. ესპანეთი – ლიგვა 1:0, სერბეთი – ბელგია 0:0, სან-მარინო – ბოსნია 1:3.

სერბეთი, ესპანეთი – 12-12, ლიგვა – 9, ბელგია – 8, ბოსნია – 6, სან-მარინო – 0 ქულა.

3 სექტემბერს ითამაშებენ სერბეთი – ლიგვა, ესპანეთი – სან-მარინო, ბოსნია – ბელგია.

VIII ჯგუფი. ბულგარეთი – ხორვატეთი 1:3, შვედეთი – მალტა 6:0, ისლანდია – უნგრეთი 2:3.

ხორვატეთი – 16, შვედეთი – 15, უნგრეთი – 10, ბულგარეთი – 8, ისლანდია, მალტა – 1-1 ქულა.

ხვალ ითამაშებენ ისლანდია – მალტა.

სამხრეთ ამერიკა. XIV ტური. ბრაზილია – პარაგვაი 4:1, ეკვადორი – არგენტინა 2:0, კოლუმბია – პერუ 5:0, ჩილე – ბოლივია 3:1, ვენესუელა – ურუგვაი 1:1.

არგენტინა – 28, ბრაზილია – 27, ეკვადორი – 23, პარაგვაი – 19, კოლუმბია, ჩილე, ურუგვაი – 17-17, ვენესუელა – 15, პერუ – 14, ბოლივია – 13 ქულა.

ბომბარდირი: რონალდო (ბრაზილია) – 9 გოლი.

დღეს ითამაშებენ არგენტინა – ბრაზილია, პერუ – ურუგვაი, კოლუმბია – ეკვადორი, პარაგვაი – ბოლივია, ჩილე – ვენესუელა.

გია პლატონიშვილი.

◎ ახალი სეზონის წინ

ჩვენ თანამოაზრენი ვართ

უკვე გაუწყეთ, რომ თბილისის „დინამო“ ახალ სეზონს ახალი უფროსობით ხვდება, ამიტომ გუშინ დიდმის ბაზაზე კლუბის მმართველი დირექტორის ბუბა ტყავაძისა და ტექნიკური დირექტორის ამირან ღიბრაძის, აგრეთვე გუნდის მთავარი მწვრთნელის კახი სხალაძის მონაწილეობით გამართული პრესკონფერენცია ერთგვარ წარდგენადაც შეგვიძლია ჩავთვალოთ. ბუნებრივია, დიალოგის დროს განვლილი სეზონის ანალიზიც მოვისმინეთ:

ბუბა ტყავაძე: – ჩვენ სამივენი თანამოაზრენი ვართ და დარწმუნებულნი ბრძანდებოდეთ, რომ გაგვიადვილდება თანამშრომლობა. სასიხარულოა, რომ ცხადაძემ შეძლო „დინამოსთვის“ ქვეყნის ჩემპიონობის დაბრუნება. მომავალში უფრო მაღალი მიზნების განსახორციელებლად ვიბრძოლებთ. გპირდებით, რომ განსაკუთრებულ ყურადღებას დავუთმობთ პრესასთან კონსტრუქტიულ ურთიერთობას.

ამირან ღიბრაძე: – უპირველესად, გილოცავთ თბილისის „დინამოს“ მეთორმეტე გამარჯვებას ეროვნულ ჩემპიონატებში. რაც შეეხება მასმედიასთან ჩემს დამოკიდებულებას, ვთქვი, რომ იგი მნიშვნელოვანია არა მარტო სპორტში, არამედ პოლიტიკაშიც. თამამად ვაცხადებ – თქვენ შუსგად ასახავთ სიმართლეს. ალბათ, „მოყვარეს პირში უძრახიოს“ პრინციპით განაგრძობთ მოღვაწეობას მომავალშიც.

ნიშანდობლივია, რომ გუნდში სიახლეების დანერგვა მოკლე დროში ქართველმა, თანაც ახალგაზრდა მწვრთნელმა მოასწრო. დიდი მადლობა კლუბის პრეზიდენტს ბადრი პაგარკაციშვილს, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეს გოგი ჯაოშვილს, მის მოადგილეს ირაკლი რუხაძესა და ბიძინა ბარათაშვილს – სწორედ მათი ძალისხმევით მოგვარდა ყველა მეგ-ნაკლებად აქტუალური საკითხი. ისიც იცოდეთ, რომ როგორც „დინამოს“ სტადიონი, ისე დიდმის ბაზა წმინდა ადგილებია ჩვენთვის.

კახი სხალაძე: – მოხარული ვარ, რომ ბუბას, ბაგონ ამირანსა და ბიძინა ბარათაშვილს ნდობა გავუმართლე – ალბათ, იცით, რომ მათ წარუდგინეს კლუბის პრეზიდენტს ჩემი კანდიდატურა მთავარი მწვრთნელის პოსტზე. არ დავმალავ, რომ გუნდში ფიზიკური, ფსიქოლოგიური და საკადრო პრობლემები დამხვდა, მაგრამ ხელმძღვანელობისა და ჩემი თანაშემწეების – ზაურ სვანაძისა და გელა ჭანტურიას თანადგომით მალევე შევძელით მათი გადაჭრა. ფეხბურთელთაგან გამოვყოფ დვალიშვილს, ნავალოვსკისა და კაშიას, თუმცა იმასაც გეტყვით, რომ პოზიციის შერჩევა და უბურთოდ თამაში არა მარტო „დინამოს“, არამედ მთლიანად ქართული ფეხბურთის აქილევსის ქუსლად რჩება. საერთოდ კი, ორ თვეში ბიჭებმა ბევრის შესწავლა მოასწრეს და ამისათვის მადლობას ვუხდი მათ.

რაც შეეხება პერსპექტივას, ამჟამად გუნდში მოსაწვევთა შერჩევის პროცესში ვართ და უფრო კონკრეტული საუბარი დაკომპლექტების დასრულების შემდეგ შეგვეძლება. აქვე იმასაც გაუწყებთ, რომ 10 ივნისიდან აქვე დავიწყებთ შეკრებას, ხოლო 18 ივნისს გერმანიასა და შვეიცარიაში გავემგზავრებით.

გია ზოთაძე.

◎ ფრენბურთი

მოგებასაც ვეღირსეთ

გუშინ თბილისის სპორგის სასახლეში ფრენბურთელ ქალთა ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი მაგჩი გაიმართა. საქართველოს ნაკრებმა (მეგრეველი, აირაპეტიანი, გერლიანი, არუთინიანი, არველაძე, ცარენკო, ბუდაღოვა, ვაშაკიძე, ღვინჯილია, საათაშვილი, ძივძივაძე, ხუდოევა, მთავარი მწვრთნელი – მიქაძე) მოლდოვის ეროვნულ გუნდს უმასპინძლა.

ჩვენმა გოგონებმა ამ შესარჩევი ციკლის წინა ექვსი შეხვედრა დაამეს, მათ შორის – გუშინდელ მეტოქესთან 0:3. ცხადია, საქართველოს ფრენბურთელები რევანშის წყურვილით გავიდნენ მოედანზე და მიმანსაც მიაღწიეს. თუმცა, უნდა ითქვას, რომ ჩვენებმა ძნელ ბრძოლაში გამოგლეჯეს სტუმრებს გამარჯვება. პირველი ხელი 25:21 მოიგეს, მეორე (25:20) და მესამე (25:18) პარგიაში კი ანგარიშში სხვაობა გაზარდეს.

– საქართველოს ნაკრებმა აშკარად გვაჯობა, – მითხრა მაგჩის შემდეგ მოლდოვის გუნდის მთავარმა მწვრთნელმა **მიხაილ გობილოვმა**. – თბილისში სულ სხვა კოლექტივი დაგვიპირისპირდა, ტაქტიკურად და ტექნიკურად უფრო დახვეწილი. სამწუხაროდ, ვერ შევძელით თავდასხმის ტაქტიკის შეცვლა. რომ ვნახეთ, მეტოქე დაცვაში კარგად თამაშობდა, უფრო მაცთუნებელი დარტყმები უნდა გამოგვეყენებინა. თუმცა, დიდი არჩევანის საშუალებაც არ მქონდა, რადგან უსახსრობის გამო მხოლოდ 7 მოთამაშით ჩამოვედით, თანაც, ძირითადი შემადგენლობის ორი ფრენბურთელი დაგვაკლდა.

მართალი გითხრათ, ჩვენთვის და საქართველოს ნაკრებისთვის დღევანდელ მაგჩს და ამ წაგება-მოგებას უფრო სიმბოლური სახე აქვს, რადგან მომდევნო ეტაპზე გასვლის შანსი, კარგა ხანია, დავკარგეთ. უბრალოდ, დღევანდელი ორთაბრძოლა გამოცდილების შესაძენად და საზოგადოებრივობის ყურადღების მოსაპყრობად ვეჭირდებოდა...

ფრენბურთის გულშემატკივრებს შევახსენებთ, რომ ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი ტურნირის ბოლო მაგჩს საქართველოს ნაკრები შვედეთში გამართავს.

ლექსო ცინცაძე.

სურათზე: საქართველოსა და მოლდოვის ნაკრები გუნდების შეხვედრის მომენტი.
ალექსანდრე პოტორაშვილის ფოტო.

◎ ფაქტი

ისევ „დუქნის“ პრინციპით

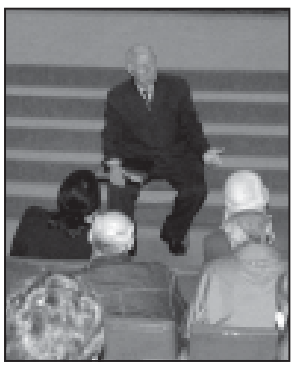

გუშინ ქართული ფეხბურთის ქომაგთა ლიგას ჭადრაკის სასახლეში საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტობის კანდიდატთათვის უნდა ემასპინძლა, მაგრამ ვინაიდან გამარჯვების უალტერნატივო კანდიდატი ნოდარ ახალკაცი დასავლეთ საქართველოში იმყოფებოდა, ხოლო გიორგი ნემსაძემ და ვლადიმერ გუცაევმა პოსტისათვის ბრძოლა შეწყვიტეს, შეკრებილნი, მათ შორის, ეროვნული მოძრაობის წარმომადგენელნი, საარჩევნო კომპანიის პრიპეტიების საკუთარი შეფასებების გაცნობით შემოიფარგლნენ.

გამოთქმულ მოსაზრებათაგან განსაკუთრებულად ქომაგთა ლიგის თავკაცის ზურაბ პეტრიაშვილის გაკეთებული განცხადება მიგვაჩნია: „საკითხისადმი სახელმწიფოებრივი მიდგომის ნაცვლად, ქართულ ფეხბურთში ისევ „დუქნის“ პრინციპია გამეფებული და სფფ-ს სუბიექტთა საარჩევნო ხმები ისევ ძველებურად იყიდება“. ქართული ფეხბურთის შიდა სამმართველოში ღრმად ჩახედულ ბატონ ზურაბს ნამდვილად დაეჯერება, მაგრამ დაგვეთანხმებით, მეტი დამაჯერებლობისათვის, უმჯობესი იქნებოდა მას ერთი კონკრეტული გვარი მაინც დაესახელებინა.

საუბრის დროს კრიტიკული შენიშვნები გამოითქვა ნოდარ ახალკაცის საარჩევნო პროგრამის მიმართ, რომელსაც მეტისმეტად ზოგადი თვისები დაუწუნეს. გეკითხებით, როგორ უნდა გავიგოთ ერთ-ერთი პუნქტის – ბავშვთა ფეხბურთი – გამოქვეყნებით რას გულისხმობდა მისი ავტორი. ვითომ ორიოდე სიტყვით შესაძლებელია აღნიშნული, ამოუწურავი თემის შესახებ სათქმელის სრულად თქმა? – იკითხა ორატორმა.

საპუთარი ინფორმაცია.

◎ კალათბურთი

მოთავარია აგრესიულობა დაცვაში და დისციპლინა

გუშინ საქართველოს პრეზიდენტმა ქვეყნის ეროვნული ნაკრების წამყვანი მოთამაშეები ვლადიმერ სტეფანია, ზაზა ფაჩულია, ნიკოლოზ ცქიტიშვილი, გიორგი ცინცაძე და ვიქტორ სანიკიძე მიიღო, მაგრამ ვინაიდან სახელმწიფო კანცელარიაში გამართულ შეხვედრაზე ჟურნალისტთა მიწვევა არავის გახსენებია, შედარებით ნაკლებმნიშვნელოვან ღონისძიებაზე მოგითხრობთ – გუშინვე ევროპის ჩემპიონატის საკვალიფიკაციო ტურნირისთვის (აგვისტო, ბულგარეთი) მზადება საქართველოს ახალგაზრდულმა ნაკრებმა დაიწყო და სწორედ აღნიშნულ ფაქტს მიეძღვნა კაფე „მსოფლიო სპორგში“ გამართული პრესკონფერენცია. გუნდის მწვრთნელებმა – ნუგზარ კანდელაკიძა და მიხეილ კობეშავიძემ მაღლიერებით მოიხსენიეს სკფ-ს ხელმძღვანელობა, რომლებმაც ყველა პირობა შეუქმნეს ბიჭებს ნაყოფიერი ვარჯიშისთვის (მაგალითად – სამჯერადი კვება), ხოლო შემდეგ ძირითად სათქმელზე გადავიდნენ და განაცხადეს:

– მართალია, შეკრებაზე გადავედით, მაგრამ სრული შემადგენლობით ჯერჯერობით არ ვიმყოფებით – მარკოიშვილს – იგალიის, ხოლო ათანელიშვილს – სლოვენიის ჩემპიონატის ფინალური შეხვედრები ელით. გვაკლია ჩავლეიშვილიც, თუმცა ვინც „დინამოს“ ბაზაზე ღვრის ოფლს, ყველას თამაშში შეიმჩნევა პროგრესი – ეს ეხება როგორც ლეგიონერებს, ისე ეროვნული ჩემპიონატის მონაწილე კლუბებიდან გამოძახებულთა. სიამოვნებით მოგახსენებთ, რომ გუნდში დიდი კონკურენციაა, რაც, ალბათ, დადებითად უნდა შეფასდეს. დისციპლინა და აგრესიული თამაში დაცვაში – ეს გახლავთ ჩვენი დევიზი. 18 და 19 ივნისს კიევში ამხანაგური მაგჩებს მოვაწყობთ უკრაინელ თანაგოლელებთან, სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ კი ორი ღღე დავისვენებთ, დასკვნით შეკრებაზე გადავალთ. შესაძლებელია, იმავე პერიოდში თბილისშიც გვმართოთ ამხანაგური მაგჩები – ამჟამად მოლაპარაკებები მიმდინარეობს და შესაძლო მეტოქეთა ვინაობა უკრაინაში გამგზავრებამდე გაირკვევა. დავძენთ, რომ ბიჭებთან გასამხნევებლად ხშირად მოდის ზაზა ფაჩულია, რის გამოც მადლობას მოვახსენებთ.

ხუთშაბათს, 9 ივნისს დიდმის საწვრთნელ ბაზაზე 11 საათზე საქართველოს ახალგაზრდული ნაკრების ღია ვარჯიშია დანიშნული.

გია პლატონიშვილი.

◎ სპორტულ ორგიტაზე

„როლან გაროსის“ ტრიუმფატორი

ვფიქრობთ, ყველა კმაყოფილი იქნებოდა იმ ორთაბრძოლისა, რაც ჩოგბურთში საფრანგეთის ღია ჩემპიონატის – „როლან გაროსის“ – ფინალში ესპანელ რაფაელ ნადალსა და არგენტინელ მარიანო პუერტენს შორის გაიმართა.

შეიძლება ითქვას, ეს ორი ახალგაზრდა ჩოგბურთელი წლევანდელ სეზონში სულ სხვანაირად გაბრწყინდა. „როლან გაროსი“ კი ჯერჯერობით წლევანდელი კულმინაციაა იყო.

ფინალური მაგჩი, როგორც მოელოდნენ, ძალზე სანახაობრივი გამოდგა. ორივე ჩოგბურთელი კორტზე ზოგჯერ დაუჯერებელ რამეს ახერხებდა, იქამდეც კი, რომ მიუკერძოებელმა მაყურებლებმა აღარ იცოდნენ, ამ უჩვეულო დუელში ვის მიმხრობოდნენ.

პირველი სეტი თუ მარიანო პუერტოს გამარჯვებით დამთავრდა 7:6, მეორე პარგიაში ნადალმა იმდენი „მკვდარი ბურთი“ გააცოცხლა, რომ აუცილებლად უნდა გაემარჯვა (6:3), მესამე პარგია კი მისი სრული უპირატესობით წარიმართა – 6:1.

მეოთხე პარგია ისე დაძაბულად წარიმართა, რომ ბევრს ეგონა, მას მეხუთე პარგიაც მოჰყვებოდა, მაგრამ მაშინ, როდესაც ანგარიში თანაბარი იყო, რაფაელმა კვლავ შეუძლებელი შეძლო და მეხუთე პარგია საჭირო აღარ გახადა – 7:5.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვებით 19 წლის რაფაელ ნადალი საფრანგეთის ღია ჩემპიონატის ჩემპიონიც გახდა, პლანეტის პირველი ჩოგბურთელი და 880 ათასი ევროს მფლობელიც!

სურათზე: გამარჯვებული რაფაელ ნადალი.

იქნება პარიზი ოლიმპიადის დედაქალაქი?

თუ ვინ იქნება 2012 წლის ოლიმპიური თამაშების მასპინძელი ქალაქი, ამას ივლისის დასაწყისში სინგაპურში გადაწყვეტს საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის სესია. როგორც იცით, უდიდესი სპორტული დღესასწაულის დედაქალაქობაზე პრეტენზიას აცხადებენ პარიზი, ლონდონი, მადრიდი, მოსკოვი და ნიუ-იორკი.

იქამდე კი, ასეთი გადაწყვეტილების მიღებამდე ერთი თვით ადრე, პარიზის კანდიდატურის მხარდასაჭერად, ელისეს მინდვრებზე გაიმართება გრანდიოზული სპორტული ღღესასწაული. შაბათ საღამოს მსოფლიოს ეს ერთ-ერთი ულამაზესი ავენიუ უმარმაშარ სტადიონად გადაიქცა – ჩოგბურთის კორტებით, კრიკეს რინგებით, ფეხბურთის მოედნებით, საცურაო აუზებით. დღისით კი აქ გაიმართება ასპარეზობანი სპორტის 28 ოლიმპიურ სახეობაში.

ზეიმი გაიხსნა პარადით, რომელშიც ოლიმპიური სიმბოლოს 5 ფერის კოსტიუმებში გამოწყობილი 5 ათასი ბავშვი მოაბიჯებდა. სპორტულ დღესასწაულში მონაწილეობდნენ ცნობილი სპორტსმენები, კულტურის მოღვაწენი, პარიზის მერი ბერტრან დელანოე და ქვეყნის ახალგაზრდობის საქმეებისა და სპორტის მინისტრი, წარსულში ორგზის ოლიმპიური ჩემპიონი ფარიკაობაში ჟან-ფრანსუა ლამური.

„ოლიმპიურ მინდვრებად“ ქცეულ ელისეს მინდვრებზე მოსული ასი ათასობით ფრანგი და ტურისტები მსოფლიოს ყველა კუთხიდან აღევნებდნენ თვალს ამ ლამაზ სანახაობას, რაც 2,2 მილიონი ევრო დაჯდა, თუმცა, როგორც ამბობენ, მისი დიდი ნაწილი სპონსორმა ფირმებმა გადაიხადეს.

პური, ფეხბურთი და...

ნორვეგიის ერთ-ერთმა პურის საცხობმა უამრავი წერილი მიიღო მკაცრი გაფრთხილებით, რომ შეეწყვიტა ფეხბურთის კლუბის „ლილესტრემის“ მშობლიურ ტერიტორიაზე „ვოლერენგის“ სიმბოლოებიანი პურით ვაჭრობა.

წინა კვირაში კი ოსლოს შემოგარენში ერთ-ერთმა მაღაზიამ „სტაბეკის“ გულშემატკივრების მუქარის გამო შეწყვიტა ასეთი პურით ვაჭრობა.

თავად ქალაქ ლილესტრემის ერთ მაღაზიაში უარესი მოხდა – გამძვინვარებული ფანატი გამყიდველ ქალს დაემუქრა, რომ მოკლავდა, მანქანის საბურავებს დაუჭრიდა და სახლს გადაუწვავდა, თუკი დახლიდან უმალ არ აიღებდა ამ პურის გოდრებს.

„ჩვენ არ შეგვიძლია გულშემატკივართა ქცევის გაკონტროლება, – თქვა „ლილესტრემის“ წარმომადგენელმა პეტერ ოლაფსონმა, – თუმცა გამყიდველი ქალებისადმი მუქარა ის არაა, რასაც ჩვენ მათგან მოველით“.

ხაბაზები კი ახლა „რუსენბორგის“ სიმბოლოებიანი ტორტების გამოცხობას აპირებენ.

გულშემატკივრები გაახარა

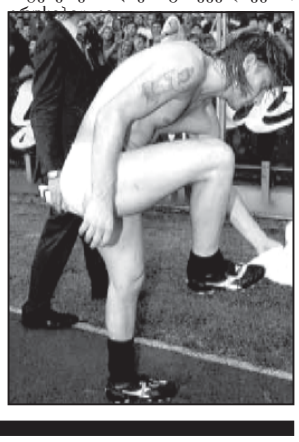

ისევე, როგორც ბევრ სხვა ქვეყანაში, იგალიაშიც დამთავრდა საფეხბურთო ჩემპიონატი. ახლა უკვე ძველი, მრავალ ბრძოლაგადაგანილი ფორმაც საჭირო აღარაა, ახალ სეზონში მას გააახლებენ. ასე გადაწყვიტა „რომას“ კაპიტანმა ფრანჩესკო ტოტიმაც და დასკვნითი მატჩის შემდეგ გულშემატკივრებს დაურიგა ყველაფერი,

◎ ბატუტზე ხტომა

„მფრინავებმა“ მედლები გაინაწილეს

დამთავრდა ბაგუტზე ხტომაში საქართველოს ჩემპიონატი. პირველობისთვის თბილისის, აჭარის, აფხაზეთისა და ქუთაისის 50-მდე სპორტსმენი იბრძოდა. ინდივიდუალურ ხტომებში ოქროს მედლები ნანა ღუჭაშვილმა და არგაკ გალიანმა მოიპოვეს. სინქრონულ ხტომებში ყველას სოფიკო გულიაშვილმა და ნანა ღუჭაშვილმა, თენგიზ კოშკაძემ (ყველა – თბილისი) და ზურაბ ჭყონიამ (ბათუმი) აჯობეს.

საერთო გუნდური აღგილები ასე განაწილდა: 1. თბილისი, 2. აჭარა, 3. აფხაზეთი.

გარი ამირხანოვი.

№ 133. სამშაბათი, 7 ივნისი, 2005 წელი.

ალბომი

ყველას რაიმე აქვს სახსოვარი

თბილისის საქალაქო საბჭოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის მუდმივი კომისიის სხდომა. 1981 წელი.

მოგვაწოდა ანა ლომიძემ.

◎ ვულოცავთ!

თანამედროვე ქართული ჟურნალისტიკის ერთ-ერთ ვეტერანს, გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ ღვაწლმოსილ თანამშრომელს, საქართველოს კულტურის დამსახურებულ მუშაკს, უკეთილშობილეს და უწესიერეს პიროვნებას, ბაგონ თენგიზ (გიზო) ყიფშიანს, რომელიც თანამოსაქმეებმა ამ რამდენიმე თვის წინათ დამსახურებულ პენსიაზე გააცილეს, დაბადებიდან 80 წელიწადი შეუსრულდა.

გილოცავთ, ბაგონო გიზო, ამ დირსშესანიშნავ თარიღს, ჯანმრთელობას, ბედნიერებასა და სიხარულს გისურვებთ თქვენს ლამაზ ოჯახთან ერთად!

გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ რედაქცია.

◎ ფესტივალი „საჩუქარი“

კონჩალოვსკიც ჩამოვიდა, ფესტივალიც გამოვიდა

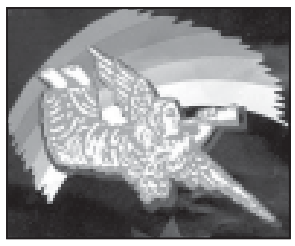

— დავ, პაგარა ჩინოვნიკებს არასოდეს გაეფუჭებინოთ კეთილი საქმეები და თუ როგორ აფუჭებდნენ, ეს ყველაზე კარგად იცოდა დიდმა მწერალმა ანგონ ჩეხოვმა, ვისი პიესითაც იხსნება წლევანდელი მიხეილ თუმანიშვილის სახელობის ხელოვნების მე-9 საერთაშორისო ფესტივალი „საჩუქარი“ და მისივე პიესებითვე დაიხურება. ეს წელი ჩეხოვის წლად არის აღიარებული, — ბრძანა ფესტივალის სამხაგვრო ხელმძღვანელმა ქეთი დოლიძემ კვირას, 5 ივნისს, თბილისის მ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის სახელმწიფო აკადემიურ თეატრში „საჩუქრის“ საზეიმო გახსნის ცერემონიაზე. ჩვენს სინამდვილეში კი ეს სიტყვები იმათი მისამართით ითქვა, ვინც თავისი გულგრილი დამოკიდებულებით დაბრკოლებას უქმნიდა ფესტივალს და მისი ჩაშლის საფრთხეს ჰქმნიდა. სამხაგვრო ხელმძღვანელს არც მადლიერება დავიწყებია იმათ მიმართ, ვინც საჩუქარს მხარში ამოუდგა. ესენი არიან კულტურის სამინისტრო, თემურ ჭყონია, ბადრი პაგარაკაიშვილი, „თბილისი“ ბანკი... საგანგებოდ აღინიშნა მოსკოვის მთავრობის ვიცე-პრემიერის ლუდმილა შვეცოვას ღვაწლი, რომლის დამსახურებაცაა მოსკოვის თეატრალური კოლექტივების სტუმრობა საკუთარი სახსრებით და ეს უკვე მერამდენედ.

ფესტივალის გახსნას მიესალმა ამერიკელი მსახიობი რონალდ რანდი.

დასახელდა „საჩუქრის“ ტრადიციული პრიზის „ხელოვნებაში სრულყოფისათვის“ ორი ახალი მფლობელი. ერთი გადაეცა ცნობილ ქართველ რეჟისორს **ლილი იოსელიანს.** პრიზის გადაცემა დაევალა მის მოწაფეს ოთარ მეღვინეთუხუცესს: „ყოველთვის მჯეროდა, რომ თუკი მხარდაჭერა ექნებოდა ფესტივალს, მაყურებელი მისგან დიდ სიამოვნებას მიიღებდა და ჩემი პროფესიის ადამიანებიც რაიმეს შეიმატებდნენ. ვალი არ მიყვარს და არც არასოდეს მქონია, ვისაც ეს პრიზი უნდა გადავცე მის ვალს ვერასოდეს გადავიხდი, ისე, როგორც მშობლისას. თუ რამე მისწავლია ახალგაზრდობაში, მხოლოდ მისგან“, — აღნიშნა მსახიობმა.

მეორე პრიზი გადაეცა ცნობილ რუს რეჟისორს **ანდრეი კონჩალოვსკის,** რომელმაც ოფიციალურად გახსნა ფესტივალი „საჩუქარი“. „მოსკოვეგის“ სახელობის სახელმწიფო აკადემიურმა თეატრმა სწორედ მისი დადგმული ა. ჩეხოვის „თოლია“ წარმოადგინა. კინოხელოვნებაში გაწაფულმა და არაერთი ფილმის ავტორმა ანდრეი კონჩალოვსკიმ ბოლო წლებში თეატრალურ რეჟისურაშიც სცადა ბედი და წარმატებითაც. მან საოპერო დადგმები განახორციელა „ლა სკალასა“ და „მეტროპოლიტენ ოპერაში“. ჩეხოვის „თოლია“ პირველად 1988 წელს დადგა თეატრ „ოდეონში“, ამჯერად კი ამ პიესის მეორე მოსკოვური ვერსიაც ჩამოიტანა თბილისში.

— მე რეჟოლუციონერი არა ვარ, ტრადიციული თეატრი მიყვარს, — აცხადებს იგი, და, მართლაც, ოთხი საათი „დასვა“ დარბაზში მაყურებელი და დაგვარწმუნა, რომ „თოლია“ „მოსსოვეტელთა“ გათამამებით, დიახაც, ორიგინალური რეჟისორული გააზრებით გამოირჩევა.

„ჩეხოვი ამოუწურავია, რადგან მიუხედავად იმისა, რომ თითქოს უბრალო, ყოველდღიურ ამბავს ასახავს, იგი თავის ძირითად, სულიერ ლაიგმოგიფში ლაპარაკობს არა შემთხვევითმე, არა კერძოზე, არამედ მარად ადამიანურზე, ამ სიტყვის მაღალი გაგებით... ცდებიან ისინი, ვინც ჩეხოვის პიესებში საერთოდ ცდილობენ ითამაშონ, წარმოადგინონ, მის პიესებში უნდა იცხოვროთ, იარსებოთ, გაპყვეთ ღრმად ჩამალულ სულიერ არგერიას“, — წერდა კონსტანტინე სტანისლავსკი.

როგორ ახერხებს ამას ღრმა სულიერი ტრაგედიის კომედიურ პლანში გადმოცემას ანდრეი კონჩალოვსკი, როგორ გაართვეს თავი რთული ამოცანას რუსმა მსახიობებმა, როგორ გაცოცხლდა სცენაზე დუმილით მოსაუბრე ჩეხოვი?

შთაბეჭდილებას გვიზიარებენ:

ბურაბ ბათიაშვილი, დრამატურგი: სპექტაკლი ძალიან ცოცხალია, კარგად არის გადმოცემული პერსონაჟთა ურთიერთობებში ჩაბუღებული ენებები. ასე ცოცხლად წაკითხული ჩეხოვი იშვიათად მინახავს. განსაკუთრებით ეამაყებოდა ახალი საქართველოს „ღირსების ორდენი“.

ომის ვეტერანთა მოძრაობაში გ. დვალიშვილი ჩაება ჟერმანიაში სამხედრო სამსახურის დამთავრებისა და სამშობლოში დაბრუნებისთანავე. სხვადასხვა დროს იყო არჩეული ომის ვეტერანთა თბილისის სექციის, ომის ვეტერანთა რესპუბლიკური კომიტეტის წევრად, პასუხისმგებელ მდივნად, თავმჯდომარის მოადგილედ, ხოლო ბოლო წლებში ღირსეულად ასრულებდა საქართველოს ომის ინვალიდთა და ვეტერანთა კავშირის გამგეობის ბიუროს წევრის მოვალეობას.

წავიდა ჩვენთან კიდევ ერთი ღვაწლმოსილი და ფრიად დამსახურებული ომის ვეტერანი. მისი ხსოვნა სამარადისოდ დარჩება მეგობრებში, ნათესავებსა და ოჯახის წევრთა შორის.

საქართველოს ვეტერანთა საქმეების დეპარტამენტი;
საქართველოს ომის, შრომისა და სამხედრო კალების ვეტერანთა საბჭო;
საქართველოს ომის ინვალიდთა და ვეტერანთა კავშირი.

სოსო ბახტაძე

გარდაიცვალა საქართველოს დამსახურებული მხატვარი, კულტურის დამსახურებული მუშაკი, ღირსების ორდენის კავალერი, საქართველოს ჰუმანიტარულ და სახელოვნებო მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სამხატვრო აკადემიის პროფესორი — **სოსო ბახტაძე,** უნიჭიერესი პიროვნება, რომელიც წლების მანძილზე ეწეოდა პედაგოგურ მოღვაწეობას, ხელმძღვანელობდა მოდელირების კათედრას და ჯერ კიდევ მაშინ, როცა ჩვენში საბოგადოებას მწირი წარმოდგენა ჰქონდა მოდელირებასა და დიზაინზე, მან პირველმა თავის სტუდენტებთან ერთად მოაწყო პოდიუმზე საჩვენებელი გამოსვლები, რასაც დიდი წარმატება ხვდა. ამასთანავე ტექნიკური ესთეტიკის სამეცნიერო ინსტიტუტში სწორედ ამ სფეროს ხელმძღვანელობდა და მრავალფეროვან მუშაობას ეწეოდა — ფერწერა, ხეზე კვეთა, ჭედურობა, გობელენი, ინტერიერები, ექსტერიერები, პანოები, ქსოვილების მოხატვა, დიზაინი, ტყავის მხატვრული დამუშავება. — ასეთია ხელოვანის მოღვაწეობის ფართო სპექტრი, რომელმაც ქართველ საზოგადოებას აღუზარდა არაერთი თაობა ნიჭიერი ქართველი მოდელიორებისა. დღეს ბევრი მათგანი ცნობილი დიზაინერია.

მთელი ცხოვრების მანძილზე ფუტკარივით შრომობდა და იღვწოდა. მიღწეული წარმატებებისთვის დაჯილდოებული იყო მრავალი ჯილდოთი.

საქართველოს კულტურის ფონდის პრეზიდიუმის წევრება სამძიმარს უცხადებენ სოსო ბახტაძის ოჯახს.

მერაბ ბერძენიშვილი.

◎ გიხარიოდენ!

პირველი შვილი, პირველი სიხარული

მე და თალიკოს ერთმანეთი სკოლის წლებიდან გვიყვარდა. სკოლა დავამთავრეთ თუ არა, ჯვარი ქუთაისში დავიწერეთ. დედისერთა ვარ და მამაჩემს ძალიან გაეხარდა ჩემი ადრე დაქორწინება. თალიკო შინ დედაჩემთან ერთად დასახლისობს, მე კი მშენებლობაზე ვმუშაობ.

ორი წელიწადი შვილი არ გვყავდა. ამ დღეებში კი ბიჭის მამა გავხდი. ბავშვს ბაბუის სახელი — გოგიგა დავარქვით. მამაჩემმა შვილიშვილის სახელზე ჭურს თავი მოხადა და კარგადაც ვიქეიფეთ. ჩემი პირველი შვილი გოგიგა ოჯახის დიდი სიხარულია!

ოთარ გენძეხაძე,
ზესტაფონი.

ჩვენი ტელეფონები: 93-34-04; 99-73-24.

ჩემს ძმაკაცებს — დათო და კაკო ლიპარტიანს ვულოცავ დაბადების დღეს.

გიორგი კუპრავა.

ბარდაცელი კირაკოზოვა მოდიკ სერეოფის ასულზე ირიცხება ბინა არსენალის მთა 16-ბ-ში. მემკვიდრეებს ვთხოვ გამომეხმაურონ ტელეფონზე 96-54-93.

◎ ცოტაც გავიღიმოთ...

რით განსხვავდება კარგი მოსწავლე ცუდისაგან?

ცუდ მოსწავლეებს მომწიფლები — მოსწავლეები.

* * *

— **ჩვენ** დედას ორნი ვყავართ და ორთავეს ცალ-ცალკე ოთახი გვაქვს.

— ჩვენ სამნი ვართ და სამივეს საკუთარი ველოსიპედი გვაქვს.

— ჩვენ კიდევ დედას შვიდნი ვყავართ და შვიდივეს საკუთარი მამა გვყავს!

* * *

გილოცავთ! თქვენ სულ ახლახან ჩვენს გათამაშებაში მილიონი დოლარი მოიგეთ! ამდენად, თქვენი ოჯახი მილიონი წლის განმავლობაში ყოველწლიურად თითო დოლარს მიიღებს.

* * *

— **რატომ** არის, რომ ჩემთან პაემანზე მამაკაცები მუდამ გაუპარსავნი მოდიან? — ეწუწუნება ერთი ქერათმიანი მეორეს.

— შენ სცადე, რომ პაემანზე არ დაგეგვიანა?

* * *

სწავლულებმა დაადგინეს, რომ თუ თქვენ დაქორწინებული ხართ იდეალზე, მაშინ ან იდეოლოგი ხართ, ან — იდიოტი.

* * *

ფილმში მთავარ როლს ასრულებს სპონსორი.

* * *

მუდმივ კითხვებს შორის ყველაზე გავრცელებულია არა „რა ვაკეთოთ?“ ან „ვინ არის დამნაშავე?“, არამედ — „სად იყავი?“.

◎ ლარის კურსი

4 ივნისიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსები

ინგლ. გრივ. სტერ.	1	3.3095 ლ.
აშშ დოლარი	1	1.8200 ლ.
ევრო	1	2.2319 ლ.
რუსული რუბლი	1	0.0642 ლ.
აზერბაიჯ. მან.	1000	0.3835 ლ.
სომხური დრამი	100	0.4101 ლ.
უკრაინული გრივ.	10	3.6394 ლ.

◎ ამინდი დღეს

7 ივნისი	☼	)
თბილისი	27°	17°
ბათუმი	22°	16°
თელავი	23°	15°
სოხუმი	27°	17°
ქუთაისი	27°	15°

ისარგებლეთ ცხელი ხაზით!

საპატრულო სამსახური — 022;
გენერალური პროკურატურა — 99-74-10;
შინაგან საქმეთა სამინისტრო — 93-53-50;
საგარეო საქმეთა სამინისტრო — 28-47-47;
ფინანსთა სამინისტრო — 22-17-80; 22-09-24;
იუსტიციის სამინისტრო — 75-82-21;
ლტოლვილთა და განსახლების სამინისტრო — 38-47-98;
სოფლის მეურნეობის სამინისტრო — 98-57-81;
ჯანდაცვის სამინისტრო — 94-34-98;
ეკონომიკური განვითარების სამინისტრო — 98-23-58; 50-69-00;
შსს სანებართვო განყოფილება — 98-57-01;
კონტროლის პალატის გენერალური ინსპექცია — 95-30-81; 96-71-78;
თავდაცვის სამინისტროს გენერალური ინსპექცია — 23-56-73;
საქართველოს სანიტარიული ზედამხედველობის ინსპექცია — 39-52-47;
თბილისის სანიტარიული ზედამხედველობის ინსპექცია — 37-78-70;
შსამიანი ქვეწარმავლების გაუვნებელყოფის სამსახური — 22-61-48; 22-33-53;
ერთიანი საპენსიო ფონდი — 69-65-93; 69-65-94.
კატასტროფების ცენტრი, გადაუდებელი და სასწრაფო დახმარება, რეანიმობილის მომსახურება — 24 საათი; პაციენტის გადაყვანა რეგიონული სტაციონარებიდან თბილისის კლინიკებში — 51-77-37.

ხსოვნა

როზალიუს (რეზო) ჩხეიძე

გარდაიცვალა **როზალიუს (რეზო) ჩხეიძე** — ცნობილი ქართველი ქირურგი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი.

რ. ჩხეიძე დაიბადა 1932 წლის 19 ივნისს ცაგერის რაიონის სოფელ აღვში. მამა პროფესიით ბუღალტერი იყო, დედა — პედაგოგი. 4 წლის რეზოს დედა გარდაეცვალა. ობლობაში და ბავშვებაში გაჭრდილმა ოქროს მედლით დაამთავრა საშუალო სკოლა და სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტში. || კურსიდან, როგორც წარჩინებული სტუდენტი, სასწავლებლად გადაიყვანეს ლენინგრადის სამხედრო-სამედიცინო აკადემიაში, სადაც ასევე გამოირჩეოდა კარგი სწავლით და სპორტული მიღწევებით.

მეოთხე კურსიდან რ. ჩხეიძე კვლავ დაუბრუნდა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტს, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1957 წელს.

1960-64 წლებში იყო თბილისის ექსპერიმენტალური და კლინიკური ქირურგიის ინსტიტუტის ასპირანტი, სადაც შეასრულა და წარმატებით დაიცვა საკანდიდატო დისერტაცია ინტრაოსალური ფლებოგრაფიის შესახებ.

წლების განმავლობაში მუშაობდა ჯერ ქობულეთის, ხოლო შემდეგ ზესტაფონის რაიონული საავადმყოფოს მთავარ ქირურგად.

1969 წელს რ. ჩხეიძე აირჩიეს თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის პედიატრიული და სან-ჰიგიენური ფაკულტეტების ჰოსპიტალური ქირურგიის კათედრის ასისტენტად.

1975-1983 წლებში საქართველოს ჯანდაცვის მინისტრის თხოვნით რ. ჩხეიძე გადავიდა ახალქალაქის რაიონის მთავარ ექიმად და მესხეთ-ჯავახეთის რეგიონის ქირურგ-კონსულტანტად. მან მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა რეგიონის მოსახლეობის ჯანდაცვის გაუმჯობესების საქმეში, რისთვისაც 1981 წელს დაჯილდოვეს შრომის წითელი დროშის ორდენით.

1983 წლიდან რეზო ჩხეიძე დაუბრუნდა თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტს. მუშაობდა ტრავმატოლოგიის და საველე ქირურგიის კათედრის, სამკურნალო ფაკულტეტის ქირურგიულ სნეულებათა №3 კათედრის, სტომატოლოგიური ფაკულტეტის ქირურგიულ სნეულებათა კათედრის ასისტენტად, ხოლო 1991 წლიდან სტომატოლოგიური ფაკულტეტის ქირურგიულ სნეულებათა კათედრის დოცენტის თანამდებობაზე. ამავე პერიოდში დაიცვა სადოქტორო დისერტაცია, რომელშიც გაშუქებულია წვრილი ნაწლავის გარეთა ფისტულების ქირურგიული მკურნალობის აქტუალური საკითხები. 1995 წლიდან მუშაობდა ამავე კათედრის პროფესორად.

წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობდა რუსთავის აზოტის ქარხნის საავადმყოფოს ქირურგიულ განყოფილებას.

გამოქვეყნებული ჰქონდა 43 სამეცნიერო ნაშრომი ქირურგიის აქტუალურ საკითხებზე.

ბოლო 2-3 წლის განმავლობაში ავადმყოფობის გამო ჩამოშორდა აქტიურ ქირურგიულ საქმიანობას, თუმცა სიცოცხლის ბოლო წუთამდე არ შეუწყვეტია საკონსულტაციო მუშაობა თბილისის №15 პოლიკლინიკაში.

მეუობრეს, კოლეგებს, სტუდენტებს და მადლიერ პაციენტებს დიდხანს ემახსოვრებათ ბაგონი რომალიუს ჩხეიძე, როგორც კვალიფიციური ქირურგი და პედაგოგი, სამართლისა და სამართლიანობისთვის უკომპრომისოდ მებრძოლი პიროვნება.

ბაგონი რ. ჩხეიძე გარდაიცვალა მიმდინარე წლის 4 ივნისს.

მსუბუქი იყოს ბაგონ რომალიუს ჩხეიძისთვის მისთვის ესოდენ საყვარელი ქართული მიწა.

კოლეგები.

მშენებლობის პროექტების სახელმწიფო ექსპერტიზის მთავარი სამმართველო იუწყება, რომ გარდაეცვალა საქართველოს ყოფილი სახმშენის ექსპერტიზის სამმართველოს ყოფილი უფროსი

ირაკლი ბელეშვილი

და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობისა და სგამბის კოლექტივები თანაუგრძნობენ გამომცემლობის განყოფილების გამგეს ლია ბეჟანიშვილს რძლის

ლამარა ხერხეულიძე-ბეჟანიშვილის

გარდაცვალების გამო.

საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის თანამშრომლები იუწყებიან ამავე სამსახურის უფროსის მოადგილის კახა გოგოლაშვილის სიმამრის

ზეზი შანიძის

გარდაცვალებას და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

არჩილ ცერცვაძე და ნანა ჩხიკვიშვილი თანაუგრძნობენ ქეთი შანიძეს და კახა გოგოლაშვილს მამის და სიმამრის

ზეზი შანიძის

გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს მათ ოჯახს.

მეუღლე სულიკო იონათამიშვილი, შვილები ჯემალი, კობა, რძლები ნინო, დოდო, ეკა, ნინო, ია, შვილიშვილები ნათია, კოკი, გიორგი, რატი, შვილთაშვილები ნინო, კობა იუწყებიან, რომ გარდაცვალა

კამილო ლომინეიშვილი-იონათამიშვილი

პანაშვიდი 7, 8 VI, 17 სთ. დაკრძალვა 9 VI, 15 სთ. ლადო ასათიანის (ყოფილი ენგელსის) ქ. №16.

ხსოვნა

გიორგი (გიგლა) დვალიშვილი

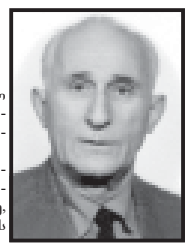

გარდაიცვალა საქართველოში დიდი სამამულო ომის ვეტერანული მოძრაობის ერთ-ერთი უძველესი და აქტიური მონაწილე, თადარიგის პოლკოვნიკი **გიორგი (გიგლა) დვალიშვილი.**

მას იცნობდნენ ქვეყნის ტერიტორიაზე, განსაკუთრებით ქ. თბილისში მცხოვრები ომის ვეტერანები, როგორც დაუზარელ, საქმის კარგად მცოდნე, ენერგიულ, ვეტერანების კანონიერი ინტერესების დამცველ პიროვნებას.

გიგლა დვალიშვილი დაიბადა 1918 წელს ვანის რაიონის სოფელ სულორში, პედაგოგთა ოჯახში. საშუალო სკოლა დაამთავრა 1935 წელს ქ. თბილისში, რის შემდეგ, თავისი ძმის მსგავსად, პირადი სურვილით ჩაეწერა წითელი არმიის რიგებში და ჩაირიცხა ქ. გორკის საზენიტო არტილერიის სამხედრო სასწავლებელში, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1939 წელს, მიიღო ლეიტენანტის ოფიცრობა. მან სახელოვნად განვლო გზა საზენიტო არტილერიის ბატარეის მეთაურის მოადგილეობიდან დივიზიონის მეთაურამდე. მონაწილეობდა ფინეთის ომში (კუნძულ ხანკოზე), საიდანაც დიდი სამამულო ომის დაწყებამდე რამდენიმე თვით ადრე გადმოიყვანეს ახლად დაარსებულ თელავის საზენიტო არტილერიის სასწავლებელში, პედაგოგად. ამ სასწავლებელმა მხოლოდ ერთი გამოშვება განახორციელა და კურსდამთავრებულთან ერთად პედაგოგიური პერსონალიც გაგზავნეს სხვადასხვა ფრონტებზე. არმიაში სამსახურის გავლისას მან დაამთავრა ქ. ჩკალოვის საზენიტო არტილერიის ოფიცერთა უმაღლესი სკოლაც.

გ. დვალიშვილი აქტიურად იბრძოდა სტალინგრადის დასაცავად, ხოლო შემდგომ კურსკის შვერილზე, ბელორუსიისა და აღმოსავლეთ პრუსიის ტერიტორიებზე გამართულ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლებში, ქალაქების მინსკისა და კენიგსბერგის ასაღებად მიმდინარე ურთულეს ბრძოლებში. 1946 წელს იგი გავიდა თადარიგში და სამი წლის განმავლობაში მუშაობდა თბილისის სხვადასხვა სამეურნეო დაწესებულებებში, მაგრამ 1949 წელს ისევ გაიწვიეს სამხედრო სამსახურში, გერმანიის ტერიტორიაზე დისლოცირებულ საბჭოთა ჯარების შემადგენლობაში, საიდანაც 1956 წელს გადმოიყვანეს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში. აქ ბატონი გ. დვალიშვილი მსახურობდა 1980 წლამდე.

სადაც კი უმსახურია, თუ უმუშავია, გ. დვალიშვილს (არმიის რიგებში, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში, მინისტრთა საბჭოს სამეურნეო სამმართველოში, პარლამენტის კომიტეტის მუშა აპარატში, საქართველოს ვეტერანთა საქმეების სახელმწიფო დეპარტამენტში და სხვა) ყველგან აფასებდნენ მის პრინციპულობას, თანამოსაქმეებთან მეგობრული ურთიერთობის დამყარების უნარს, სხვა კეთილ ჩვევებს. ამიგომ გასაკვირი არაა, რომ ყველგან სარგებლობდა ჯერეთვანი ავტორიტეტით. მიღებული ჰქონდა მთავრობის მრავალი საბრძოლო თუ შრომითი ჯილდო (ორდენები და მედლები), რომელთა შორის განსაკუთრებით ეამაყებოდა ახალი საქართველოს „ღირსების ორდენი“.

ომის ვეტერანთა მოძრაობაში გ. დვალიშვილი ჩაება ჟერმანიაში სამხედრო სამსახურის დამთავრებისა და სამშობლოში დაბრუნებისთანავე. სხვადასხვა დროს იყო არჩეული ომის ვეტერანთა თბილისის სექციის, ომის ვეტერანთა რესპუბლიკური კომიტეტის წევრად, პასუხისმგებელ მდივნად, თავმჯდომარის მოადგილედ, ხოლო ბოლო წლებში ღირსეულად ასრულებდა საქართველოს ომის ინვალიდთა და ვეტერანთა კავშირის გამგეობის ბიუროს წევრის მოვალეობას.

წავიდა ჩვენთან კიდევ ერთი ღვაწლმოსილი და ფრიად დამსახურებული ომის ვეტერანი. მისი ხსოვნა სამარადისოდ დარჩება მეგობრებში, ნათესავებსა და ოჯახის წევრთა შორის.

საქართველოს ვეტერანთა საქმეების დეპარტამენტი;
საქართველოს ომის, შრომისა და სამხედრო კალების ვეტერანთა საბჭო;
საქართველოს ომის ინვალიდთა და ვეტერანთა კავშირი.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებელი — გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები
გამომცემელი — „თანადგომა-1“
დირექტორი თენგიზ კალანდაძე.

მთავარი რედაქტორი
რუსლან რუსია.
მორიგე რედაქტორი
ოთარ ტურაბელიძე.

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი,
მ. კოსტავას ქ. №14.
ტელ: 99-73-24.
სარეკლამო განყოფილება -
ტელ: 93-28-13.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაბეჭდილა ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უფლებრივ პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყოს 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიები ნუ შემოგვთავაზებენ.